

1st YEAR

ANNUAL REPORT

ผลงานรัฐบารอบ 1 ปี
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สารบัญ

นโยบายรัฐบาล	7
18 นโยบาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	10
พม. หนึ่งเดียว	12
ศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน	16
การผลักดันกฎหมายเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและคุ้มครองสิทธิ	18
พม.ดิจิทัล	22
การสร้างบทบาทนำของ พม. ในเวทีระหว่างประเทศ	26
นโยบายแก้ปัญหาวิกฤตประชากร	34
01 เสริมพลังวัยทำงาน	
02 เพิ่มคุณภาพและผลิตภาพของเด็กและเยาวชน	
03 สร้างพลังผู้สูงอายุ	
04 เพิ่มโอกาสและเสริมสร้างคุณค่าคนพิการ	
05 สร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาความมั่นคงของครอบครัว	
การพัฒนางานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	78
กรมกิจการเด็กและเยาวชน	80
กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	88
กรมกิจการผู้สูงอายุ	94
กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	100
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	108
การเคหะแห่งชาติ	118
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)	124
สำนักงานรณานุกเคราะห์	132

UNITED NATIONS

รัฐบาลจะดำเนินนโยบายเพื่อ สร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

.....

“ รัฐบาลให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมของคนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเปราะบาง คนพิการ ผู้สูงอายุ และกลุ่มชาติพันธุ์ โดยจะดูแลให้มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีงาน มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิม ด้วยสวัสดิการโดยรัฐ ”

“ รัฐบาลจะไม่ละเลยเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ รัฐบาลจะมุ่งลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย การส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคน อาทิ ความปลอดภัยทางถนน การลดอัตราการเจ็บป่วยและการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร การสร้างการแข่งขันที่เป็นธรรม ควบคู่กับการสร้างสันติภาพและการปกป้องสิทธิมนุษยชน ”

ที่มา : คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี 11 กันยายน พ.ศ. 2566

ทิศทาง
การทำงาน
ของกระทรวง
การพัฒนาสังคม
และความมั่นคง
ของมนุษย์
จะเป็นผู้นำและที่พึ่ง
ของประชาชน
ทุกช่วงวัย
ให้สามารถ
เข้าถึงโอกาส
และการคุ้มครอง
ทางสังคมที่นำไปสู่
การมีหลักประกัน
และความมั่นคง
ในชีวิต

นายวราวุธ ศิลปอาชา

รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวง
การพัฒนาสังคม
และความมั่นคง
ของมนุษย์

ขอบคุนทาพ
จาก : ไทยโพวค

18 นโยบาย รมว.พม. นายวราวุธ ศิลปอาชา

วัยเด็กและเยาวชน

1. เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด ครอบคลุม ทัวถึง
2. ยกระดับศูนย์อนุบาลพัฒนาเด็กเล็กในชุมชน ใส่ใจคุณภาพการดูแลเด็กเล็ก
3. ยกระดับ เพิ่มประสิทธิภาพ และบูรณาการ การทำงานครอบครัวอุปถัมภ์ ให้มีมาตรฐาน กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและเพียงพอ
4. ค่ายเยาวชนค้นหาตัวตน
5. นำร่องโครงการศิลปะบำบัด สำหรับเด็กและเยาวชน ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

18

นโยบาย

วัยผู้สูงอายุ

12. พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ
13. ศูนย์พักพิงและเสริมพลังชีวิต (Rejuvenation Center)
14. การบริการผู้สูงอายุในชุมชน อบรมทักษะงานบริการ และจัดจ้างเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นคนในชุมชนดูแลผู้สูงอายุในชุมชน
15. จูงใจวัยเกษียณใช้ประสบการณ์ทำงาน ด้วยการหางานที่เหมาะสม และดูแลกองทุนผู้สูงอายุเพื่อการประกอบอาชีพ

วัยแรงงาน

6. พัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยให้มีรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการถือครองกรรมสิทธิ์ และการเช่า เพื่อตอบสนองความท้าทาย ของคนทำงานรุ่นใหม่และคนที่มีรายได้น้อย
7. โครงการบ้านตั้งต้น พัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยสำหรับ First Jobber
8. พัฒนาเยาวชนสู่การเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม (Social Enterprise)
9. โครงการเตรียมความพร้อมสูงวัย มาตรการเตรียมความพร้อมสำหรับ Pre-Ageing โดยเฉพาะการบริหารการเงินส่วนบุคคล
10. โครงการสร้างรายได้ใหม่สมาชิกนิคมสร้างตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
11. โครงการฝึกอบรมแรงงานเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ และระบบการจับคู่งาน ระหว่างนายจ้างและกลุ่มเป้าหมาย (ทุกกลุ่มเป้าหมาย)

คนพิการ

16. ยกระดับศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ให้มีมาตรฐานสามารถให้บริการคนพิการ ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
17. สร้างความเข้าใจ และเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันระหว่างคนพิการและคนไม่พิการ
18. ปรับปรุงกองทุนส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการให้การจัดสรรงบประมาณ มีประสิทธิภาพ

พญ.
หนึ่งเดียว

พม. หนึ่งเดียว

ทำงานเชิงรุก บูรณาการคนทุกช่วงวัย

นโยบาย พม. หนึ่งเดียวคือ
หัวใจสำคัญในการที่จะทำให้ภารกิจ
และปัญหาของประชาชน
สามารถได้รับการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ
และมีความรวดเร็ว

.....

จากปัญหาสังคมที่มีความซับซ้อน
และยากที่จะแก้ไข (Wicked Problem)
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ได้บูรณาการการทำงานในพื้นที่ของทุกหน่วยงาน
ในสังกัดเพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน
ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
และนำมาสู่นโยบาย

“พม. หนึ่งเดียว”

ที่มา: ข่าวสดออนไลน์, 27 เม.ย. 67

การช่วยเหลือชาวชุมชนพัฒนาใหม่ เขตคลองเตย ที่ประสบเหตุเพลิงไหม้ มีทีม พม. หนึ่งเดียว ประกอบด้วย ศูนย์ เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน (ครส.) ศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300 กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กรมกิจการเด็กและเยาวชน และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมลงพื้นที่ดูแลและให้การช่วยเหลือ

ที่มา: สยามรัฐ, 25 ส.ค. 67

ทีม พม. หนึ่งเดียว จังหวัดแพร่ ร่วมกับ เครือข่ายศูนย์ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมภาคธุรกิจจังหวัดแพร่ สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ บ้านนันทภูมิ จังหวัดนันทบุรี สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ บ้านเฟื่องฟ้า จังหวัดนันทบุรี และบ้านธรรมปกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่ ให้ความช่วยเหลือและติดตามดูแลประชาชนที่ประสบอุทกภัยในจังหวัดแพร่

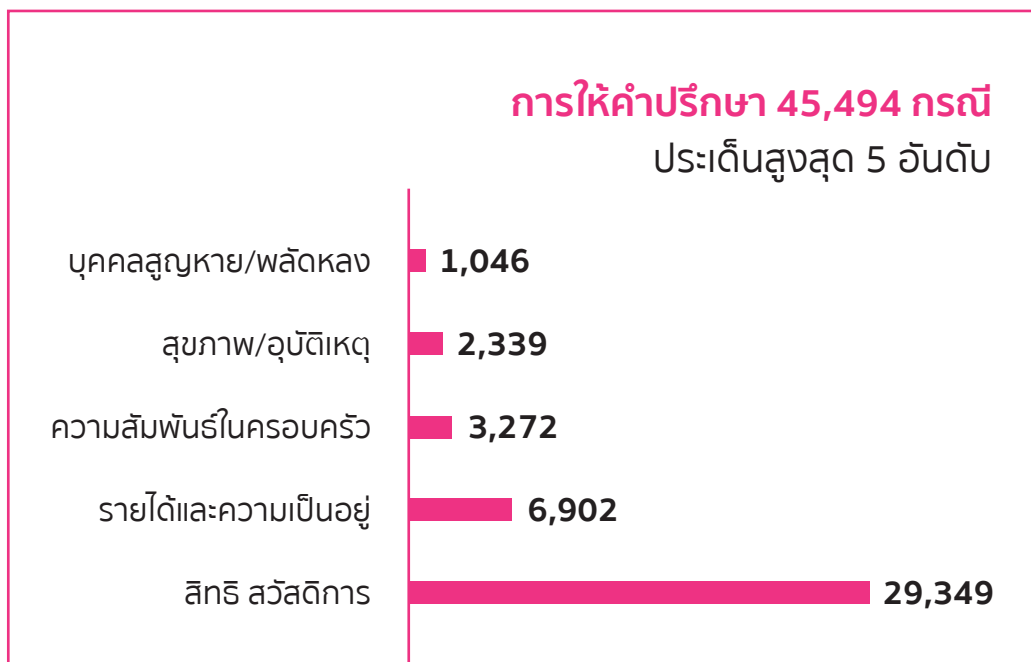

ที่มา: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 24 ส.ค.67

ทีม พม. หนึ่งเดียว จังหวัดภูเก็ต ร่วมกับทีม สหวิชาชีพวางแผนช่วยเหลือผู้ประสบภัย น้ำท่วมและดินโคลนถล่ม ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยเฉพาะหลังน้ำลด จะมีการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านร่วมกับ ทีมสหวิชาชีพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การรับเรื่องร้องเรียน ที่ขาดการบูรณาการการทำงาน ทำให้การช่วยเหลือเกิดความล่าช้า เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพ การดูแลประชาชน จึงเกิด ศรส. ขึ้น

ศรส. เป็นศูนย์กลางช่วยเหลือประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย และเป็นหน่วยงานกลางในการกำกับ ควบคุม ส่งต่อ และติดตามการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือคุ้มครองสวัสดิภาพประชาชน ผ่านการปฏิบัติการของหน่วยเคลื่อนที่เร็ว (Rapid Response Unit: RRU) ของทีมสหวิชาชีพตลอด 24 ชั่วโมง ประชาชนสามารถร้องเรียนหรือขอรับการช่วยเหลือคุ้มครองทางสายด่วน พม. 1300 และ Line OA “ESS Help Me” สามารถติดตามการช่วยเหลือได้แบบ Real Time ผ่านระบบ E-Tracking โดยใช้เลขประจำตัวประชาชน

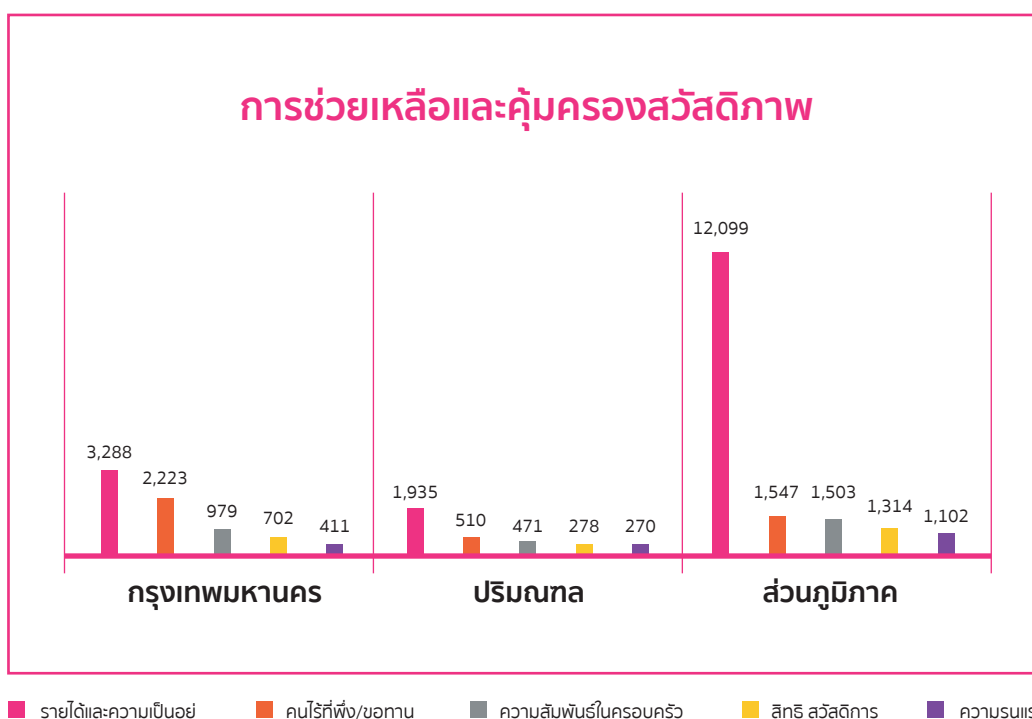

Human Security Emergency Management Center:

HuSEC

ศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน (ศรส.)

ศรส. ช่วยเหลือประชาชน จำนวน 126,382 กรณี โดยกลุ่มผู้ประสบปัญหาเป็นวัยทำงานมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นการให้บริการคำปรึกษา จำนวน 45,494 กรณี โดยให้คำปรึกษาปัญหาสิทธิ สวัสดิการมากที่สุด ในส่วนของการช่วยเหลือ และคุ้มครองสวัสดิภาพ มีจำนวน 30,706 กรณี เป็นกรณีที่ยุติแล้ว จำนวน 18,664 กรณี คิดเป็นร้อยละ 60.78 และเป็นกรณีที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน 12,042 กรณี คิดเป็นร้อยละ 39.2 โดยประชาชนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ มีความเดือดร้อนและขอรับการช่วยเหลือคุ้มครอง เรื่องรายได้และความเป็นอยู่มากที่สุด

กระทรวง
การพัฒนาสังคม
และความมั่นคง
ของมนุษย์
มีการขับเคลื่อน
และบูรณาการ
นโยบายและยุทธศาสตร์
ด้านการพัฒนาสังคม
เพื่อช่วยเหลือคุ้มครอง
ประชาชนให้มีความมั่นคง
ในชีวิต โดยมีกฎหมาย
เป็นกลไกในการขับเคลื่อน
การดำเนินงานให้บรรลุผล
และได้มีการเร่งรัดผลักดัน
กฎหมายสำคัญเพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพและสนับสนุน
การปฏิบัติงาน
ให้มีความคล่องตัว
และอำนวยความสะดวก
ให้ประชาชนสามารถเข้าถึง
สิทธิและสวัสดิการ
ได้อย่างรวดเร็ว

.....

ผลักดันกฎหมายเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต และคุ้มครองสิทธิ

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว ฉบับที่ .. (พ.ศ.)

กำหนดให้มีการคุ้มครองสิทธิและมีมาตรการลดความเสี่ยง
อันนำไปสู่ความรุนแรงภายในครอบครัวที่จะเกิดการกระทำซ้ำ
กำหนดการควบคุมพฤติกรรมของผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว
โดยร่างกฎหมายได้ผ่านการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนแล้ว
และจะเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในลำดับถัดไป

ร่างพระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ.

ปรับปรุงกลไกกระบวนการคุ้มครองเด็ก
มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน
ส่งเสริมให้ประชาชนและองค์การด้านเด็ก
และทีมสหวิชาชีพร่วมกันกำหนดนโยบาย
และแผนงานการคุ้มครองเด็ก
รวมถึงเพิ่มบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เป็นผู้ดำเนินการและช่วยเหลือดูแลคุ้มครองเด็ก
ในพื้นที่ ขณะนี้อยู่ระหว่างการเสนอ
คณะรัฐมนตรีพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

แก้ไขบทนิยาม “คนพิการ” “การส่งเสริม
และพัฒนาคุณภาพชีวิต” “การฟื้นฟูสมรรถภาพ
คนพิการ” และ “องค์การคนพิการแต่ละประเภท”
เพิ่มนิยาม “การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุ
แห่งความพิการ” ปรับปรุงขอบเขตการกระทำ
ที่มีลักษณะการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
ต่อคนพิการ ปรับปรุงขั้นตอน กลไก
และวิธีจัดการเลือกไม่ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
ต่อคนพิการ โดยร่างกฎหมายได้ผ่านการรับฟัง
ความคิดเห็นจากประชาชนแล้ว
และคาดว่าจะเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
ในเดือนตุลาคม 2567

กฎหมาย ที่อยู่ระหว่าง ดำเนินการพัฒนา ปรับปรุง

1. ร่างพระราชบัญญัติ การณาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ...

ปรับปรุงแก้ไขครอบคลุมประเด็นสำคัญ
 อาทิ การให้อำนาจนายทะเบียนสมาคม
 ณาปนกิจสงเคราะห์ประจำองค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น (อปท.) อนุญาตให้จัดตั้ง /
 ดำเนินการ / กำกับดูแลสมาคมฯ
 การให้อำนาจปลัดกระทรวงการพัฒนา
 สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ /
 ผู้ว่าราชการจังหวัดในการพิจารณา
 อุทธรณ์คำสั่ง การปรับปรุงการบริหาร
 จัดการสมาคมฯ ให้สอดคล้องกับจำนวน
 สมาชิกและพัฒนาการทางเทคโนโลยี
 และการปรับปรุงบทบัญญัติ
 และโทษทางอาญาเกี่ยวกับการทุจริต
 ทั้งนี้ ร่างกฎหมายฉบับนี้ได้ผ่านการรับฟัง
 ความคิดเห็นแล้ว และอยู่ระหว่างจัดทำ
 รายงานสรุปความเห็นเพื่อดำเนินการ
 เสนอตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

2. ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
ผู้สูงอายุแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติมการ
สนับสนุนคุ้มครองและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน
เกี่ยวกับการได้รับสิทธิและสวัสดิการ
ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตผู้สูงอายุ
และยกเลิกการนำเงินบำรุงกองทุนส่วน
ที่เกินจากสี่พันล้านบาทส่งคลังเป็นรายได้
แผ่นดินซึ่งจะนำไปสู่ การพัฒนาระบบ
สวัสดิการที่เหมาะสม ขณะนี้อยู่ระหว่าง
กระทรวงการคลังพิจารณาในประเด็น
เงินบำรุงกองทุนฯ

Digital Transformation

พม. ดิจิทัล

บูรณาการฐานข้อมูล
ผู้ได้รับสวัสดิการ และผู้ได้รับการช่วยเหลือ
คุ้มครองสวัสดิภาพ
ของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวง
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ให้เป็นเอกภาพ

และพัฒนาการเก็บข้อมูลให้ครอบคลุม
ถึงประชาชนทุกคนรายครัวเรือน
เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล
สำหรับการตัดสินใจทางนโยบาย
และการวางแผนทางสังคม

แต่ละหน่วยงานของ พม.
มีการจัดเก็บข้อมูลที่แยกออกจากกัน
และขาดมาตรฐานกลาง
ทำให้ยากต่อการใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์และตัดสินใจ
จึงเกิดเป็น พม.ดิจิทัล
ที่ทุกข้อมูลจะถูกจัดเก็บในฐานข้อมูลเดียวกัน
เพื่อการบริการที่เต็มประสิทธิภาพ

.....

โครงการบูรณาการ ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อบริหารสวัสดิการสังคม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มียุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนงานโดยการเพิ่มสมรรถนะและพัฒนาองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของทุกหน่วยงาน ในการปฏิบัติงานด้วยข้อมูล และเครื่องมือที่อำนวยความสะดวก การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลที่เป็นข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายที่มีความอ่อนไหวและเปราะบาง รวมทั้งยังให้ความสำคัญกับการยกระดับในการให้บริการประชาชนได้อย่างเหมาะสมและให้ความสำคัญกับการนำข้อมูลและฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานภายใต้ พม. มาวิเคราะห์ ประมวลผล และนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการวางแผนตัดสินใจ กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และขับเคลื่อนงานตามภารกิจของกระทรวงฯ ซึ่ง พม. มีข้อมูลเชิงสังคมที่มีความหลากหลายและปริมาณมาก

ประกอบกับข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดข้อท้าทายที่สำคัญในการประมวลผลข้อมูล และการพยากรณ์สถานการณ์ทางสังคมในเชิงประมาณ พ.ศ. 2567-2568 พม. ได้มีนโยบายและดำเนินโครงการบูรณาการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อบริหารสวัสดิการสังคมและบูรณาการ เชื่อมโยงข้อมูลของทุกกรมและหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวง ให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้อย่างคล่องตัวและแบ่งปันการใช้ประโยชน์ข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐภายนอกกระทรวงฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และพัฒนาระบบที่สามารถประมวลผล และนำเสนอผลลัพธ์การวิเคราะห์

ข้อมูลด้านสวัสดิการสังคมและสถานการณ์ทางสังคมในมิติต่าง ๆ ที่จะช่วยสนับสนุนข้อมูลให้กับผู้บริหารสามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการเฝ้าระวังภัยคุกคามด้าน Cyber Security ที่อาจเกิดขึ้นต่อระบบสารสนเทศของกระทรวงฯ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการจัดสวัสดิการสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และเกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมายอย่างยั่งยืนต่อไป

พม.

ในเวที
ระหว่ง
ประเทศ

สร้างบทบาทนำของ พม. ในเวทีระหว่างประเทศ

Child Protection Summit,
Bangkok 2024
World Childhood X Safeguard kids

สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี และ
สมเด็จพระราชินีซิลเวีย เรมนาเทอ ซอมแมร์ลัธ แห่งราชอาณาจักรสวีเดน เสด็จพระราชดำเนิน
ไปทรงเข้าร่วมงาน และพระราชทานพระราชดำริเปิดการประชุมการคุ้มครองเด็ก
Child Protection Summit, Bangkok 2024 เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2567
ณ สำนักงานองค์การสหประชาชาติ กรุงเทพฯ โดย นายวราวุธ ศิลปอาชา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ร่วมกล่าวสุนทรพจน์
เกี่ยวกับการป้องกันและต่อต้านการล่วงละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชน ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
ซึ่งรวมถึงการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กไทยในทุกช่องทาง โดยเฉพาะในช่องทางออนไลน์
ที่กำลังลุกลามแบบก้าวกระโดด นับตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นมา เพื่อให้มีการดำเนินงานในเชิงรุก
และเข้มข้นมากขึ้น เพื่อหยุดยั้งการละเมิดทางเพศในเด็ก เสริมสร้างกฎหมายที่เข้มแข็ง
เพื่อปกป้องเด็กและเยาวชนและป้องปรามผู้กระทำความผิดให้เกรงกลัวต่อโทษทัณฑ์ พร้อมผลักดัน
ให้สังคมปฏิเสธการดำรงอยู่ของปัญหานี้ จนการล่วงละเมิดสิทธิเด็กในทุกมิติหมดไปจาก
สังคมไทย ทั้งนี้ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ร่วมลงนาม
บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
จากการถูกทำร้ายและถูกล่วงละเมิดทางเพศ ร่วมกับปลัดกระทรวงมหาดไทยและ
ปลัดกระทรวงยุติธรรม เพื่อขับเคลื่อนงานดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

การประชุมคณะกรรมการ ประชากรและการพัฒนา แห่งสหประชาชาติ สมัยที่ 57

นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหัวหน้า
คณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมคณะ
กรรมาธิการประชากรและการพัฒนา
แห่งสหประชาชาติ สมัยที่ 57
(The fifty-seventh session of
the Commission on Population and
Development – CPD57) ระหว่าง
วันที่ 29 เมษายน 2567 - 3 พฤษภาคม

2567 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ
นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา โดยมี
นายอนุกุล ปัดแก้ว ปลัดกระทรวงการ
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
นายทวิพงษ์ วิชัยดิษฐ ผู้ว่าการการเคหะ
แห่งชาติ นายกฤษดา สมประสงค์
ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กร
ชุมชน และผู้แทนจากกรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุขร่วมเป็นคณะผู้แทน
ไทยเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว

การประชุม CPD เป็นการประชุมประจำปี เพื่อติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการการประชุมระหว่างประเทศ ว่าด้วยประชากรและการพัฒนา (Programme of Action of the International Conference on Population and Development- ICPD PoA) รวมถึงเป็นเวทีหารือเกี่ยวกับแนวโน้มประชากร และแนวทางการรับมือข้อท้าทายด้านประชากรในระดับประเทศระดับภูมิภาค และระดับโลก ซึ่งการประชุม CPD57 ในปี พ.ศ. 2567 ครั้งนี้ มีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากตรงกับโอกาสครบรอบ 30 ปี นับตั้งแต่การประชุม ICPD จึงได้มีการกำหนดหัวข้อหลักของการประชุมเพื่อประเมินสถานะการดำเนินการตาม ICPD PoA ที่นำไปสู่การติดตามและทบทวนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ในช่วง

ทศวรรษแห่งการดำเนินการโดยมีรูปแบบการประชุม ได้แก่ การประชุมเต็มคณะ (Plenary Meeting) การอภิปรายระดับสูง กิจกรรมคู่ขนาน อีกทั้งยังมีกำหนดการประชุม Informal Plenary ของสมาชิกใหญ่สหประชาชาติ เพื่อเฉลิมฉลองการครบรอบ 30 ปี ICPD และมีการรับรองปฏิญญาเนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองการครบรอบ 30 ปีการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยประชากรและการพัฒนาเป็นเอกสารผลลัพธ์การประชุม CPD57 (โดยไม่มีสารลงนาม)

นอกจากการเข้าร่วมการประชุมในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทยแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ยังได้รับเชิญให้เป็นผู้อภิปรายในเวที High-Level Panel

ในฐานะประธานการประชุม The Seventh Asia and Pacific Population Conference - APPC7 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2566 ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร เพื่อนำเสนอข้อค้นพบของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับรัฐมนตรีจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก สาธารณรัฐมอลโดวา โบลีเวีย และสาธารณรัฐอาหรับซีเรีย

นโยบาย
แก้ปัญหา
วิกฤต
ประชากร

50x50

นโยบายแก้ปัญหาวิกฤตประชากร

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบนโยบาย
วิกฤตประชากร เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2567
เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน
ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
ในการพัฒนาคน ครอบครัว ชุมชน
และระบบนิเวศสำหรับรองรับการเป็นสังคมสูงวัย
ระดับสุดยอดของประเทศไทย

ตั้งแต่ปี 2523 เป็นต้นมา ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร โดยมีอัตราการเกิดลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว ฐานประชากรเปลี่ยนจากพีระมิดแบบขยายตัวมาเป็นพีระมิดแบบหดตัว แสดงถึงประชากรอายุน้อยที่มีจำนวนลดต่ำลงขณะที่สัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกัน ยังส่งผลต่อโครงสร้างครอบครัวไทยและรูปแบบการอยู่อาศัยที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรถือเป็นความท้าทายใหญ่ของประเทศไทย เมื่อในปี 2567 ไทยได้มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 13 ล้านคน หรือร้อยละ 20 ของ

ประชากรทำให้ไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุแบบสมบูรณ์ (Completed Aged Society) และคาดว่าจะขยับเป็นสังคมสูงอายุแบบสุดยอด (Super Aged Society) หรือมีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 30 ในปี 2576

การเป็นสังคมสูงวัยไม่เพียงเฉพาะเกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ แต่ผลกระทบต่อครอบคลุมถึงประชากรทุกช่วงวัยเนื่องจากการที่มีเด็กเกิดใหม่และวัยแรงงานลดลงจะส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดลงไปด้วย และคาดการณ์ว่าศักยภาพการเติบโตของเศรษฐกิจไทยอาจลดลงมาอยู่เพียงต่ำกว่าร้อยละ 2 ขณะที่เมื่อพิจารณามิติความมั่นคงของประชากรพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ของไทยยังมี

5x5

ระดับรายได้ค่อนข้างต่ำและมีเงินออม น้อย และคุณภาพวัยเด็กและวัยแรงงาน ของไทยยังพัฒนาไปอย่างช้าๆ วิกฤต ประชากรดังกล่าวนี้มีผลอย่างมาก ต่อการพัฒนาและการเจริญเติบโตของ ประเทศไทยในระยะยาว และทุกภาคส่วน จำเป็นที่จะต้องตระหนักถึงสถานการณ์ และผลกระทบ และร่วมมือกันแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นจากวิกฤตประชากร ดังนั้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์จึงได้ผลักดันนโยบาย แก้ปัญหาวิกฤตประชากรขึ้น เพื่อมุ่งปรับ เปลี่ยนกระบวนทัศน์ไปสู่การดำเนินงาน แบบองค์รวม เพื่อให้ทุกองคาพยพใน สังคมมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการ พัฒนาความมั่นคงของครอบครัวไทย

สู่ความมั่นคงของมนุษย์ได้อย่างเป็น รูปธรรม

ซึ่งประกอบด้วย 5 นโยบาย ได้แก่

01 เสริมพลังวัยทำงาน : ตั้งตัวได้ สร้างและดูแลครอบครัวได้

02 เพิ่มคุณภาพและผลิตภาพของ เด็กและเยาวชน : เด็กน้อย แต่เปี่ยมด้วย คุณภาพ

03 สร้างพลังผู้สูงอายุ : พ่อหนัก ให้เป็นเบา พลิ่ววิกฤตทางประชากรให้เป็น โอกาส

04 เพิ่มโอกาสและสร้างเสริม คุณค่าของคนพิการ

05 สร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมเพื่อ พัฒนาความมั่นคงของครอบครัว

เสริมพลังวัยทำงาน

ตั้งตัวได้
สร้างและดูแลครอบครัวได้
และพร้อมที่จะสูงอายุก่อน
อย่างมีคุณภาพในอนาคต

วัยทำงานเป็นช่วงวัยในการสร้างรายได้ของประเทศและสร้างความมั่นคงของครอบครัว แต่สัดส่วนประชากรวัยทำงานกลับลดลงและมีศักยภาพต่ำ ขณะที่วัยทำงานส่วนหนึ่งที่กำลังสร้างครอบครัวต้องดูแลทั้งลูกและพ่อแม่ในเวลาเดียวกัน (Sandwich Generation) และวัยทำงานอีกส่วนหนึ่งก็สร้างครอบครัวได้ยาก เนื่องจากแรงบีบคั้นและการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคม นโยบายแก้ปัญหาวิกฤตประชากรจึงได้กำหนดมาตรการเพื่อสนับสนุนให้ประชากรวัยทำงานมีศักยภาพในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสามารถทำหน้าที่ในครอบครัวได้อย่างมีคุณภาพไปพร้อมกัน ขณะเดียวกันก็ต้องมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงมีสุขภาพที่ดีเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ยาวนานที่สุด

0101

การเพิ่มโอกาส และสร้างความตระหนักให้กับประชากรวัยทำงาน พัฒนาศักยภาพและเสริมศักยภาพ (Reskill/ Upskill) เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อการประกอบอาชีพของแรงงานนอกระบบและบูรณาการฐานข้อมูลด้านตลาด

แรงงาน (ทั้งอุปสงค์และอุปทาน)

0102

การส่งเสริมการมีงานทำและรายได้ด้วยการกระจายงานสู่พื้นที่สู่ชุมชน

0103

การส่งเสริมการออม สร้างแรงจูงใจให้ประชากรในวัยทำงานออมเพื่ออนาคตและเตรียมการเกษียณ (ออมภาคบังคับ)

0104

การส่งเสริมสุขภาพของประชากรในวัยทำงาน ด้วยการปรับสถานที่ทำงานให้เป็นสถานประกอบการที่คำนึงถึงความสุขและส่งเสริมสุขภาพของบุคลากร และการเพิ่มสิทธิประโยชน์ของหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

0105

มาตรการส่งเสริมสมดุลชีวิตการทำงานและชีวิตครอบครัว เช่น สร้างแรงจูงใจด้านภาษีหรือการยกย่องทางสังคมให้แก่นายจ้างที่จัดสวัสดิการดูแลเด็กปฐมวัยและผู้สูงอายุให้แก่ลูกจ้าง การทำงานแบบยืดหยุ่น ส่งเสริมบทบาทชายหญิงในการร่วมกันดูแลครอบครัว

5x5

01

010101

โครงการเสริมทักษะสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจสตรี

วัตถุประสงค์ :

เพื่อเพิ่มโอกาสพัฒนาทักษะศักยภาพให้แก่สตรีวัยทำงานได้มีอาชีพและรายได้ที่เพียงพอต่อการเลี้ยงดูครอบครัว ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและทางเพศ ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ลดการอพยพย้ายถิ่น

กลุ่มเป้าหมาย :

สตรีและสมาชิกครอบครัว กลุ่มเปราะบางวัยทำงานมีอาชีพ มีงานทำ และมีรายได้เพิ่มขึ้นจำนวน 250 คน

กิจกรรม :

1. พัฒนาอาชีพออนไลน์ อบรมให้ความรู้ Digital Marketing เกี่ยวกับการเปิดร้านค้าออนไลน์ สร้างเพจ และ Line OA การสร้าง Content Creator

เทคนิคการถ่ายภาพสินค้าให้ปัง ด้วยมือถือจำนวน 40 คน

2. เสริมสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจ ให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบสินค้าและผลิตภัณฑ์ เทคนิคการทำบัญชีสำหรับผู้ประกอบการมือใหม่ การจัดการ Logistics เพื่อธุรกิจจำนวน 210 คน

3. ติดตามผลการมีงานทำและรายได้ของผู้ผ่านการอบรม

4. ทบทวนหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของตลาด

พื้นที่ดำเนินการ :

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว 4 แห่ง (ลำปาง / ลำพูน / นนทบุรี / กทม.)

ผลผลิต :

สตรีและสมาชิกครอบครัว กลุ่มเปราะบางวัยทำงานมีอาชีพ มีงานทำ และมีรายได้เพิ่มขึ้น 10%

ผลลัพธ์ :

สตรีและสมาชิกครอบครัว กลุ่มเปราะบางวัยทำงานมีอาชีพ และรายได้ที่เพียงพอ และสามารถทำงานได้ทุกที่

ผลกระทบ :

1. ลดการอพยพย้ายถิ่นฐาน
2. เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มโอกาสให้สตรีมีรายได้ลดช่องว่างทางรายได้ระหว่างเพศ
3. สตรีมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศมากขึ้น

010102

โครงการเพิ่มโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับการประกอบอาชีพของกลุ่มคนวัยทำงาน กลุ่มคนเปราะบาง และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลุ่มเป้าหมาย :

กลุ่มคนวัยทำงานและกลุ่มคนเปราะบาง

กิจกรรม :

สำนักงานธนาคารฯ หารือจําหน่ายในอัตราดอกเบี้ยต่ำให้แก่กลุ่มคนวัยทำงาน กลุ่มคนเปราะบางและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในวงเงินงบประมาณ จำนวน 300 ล้านบาท

พื้นที่ดำเนินการ :

สถานธนาคารฯ 42 สาขาทั่วประเทศ

ผลลัพธ์ :

กลุ่มคนวัยทำงาน กลุ่มคนเปราะบาง และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ

ผลกระทบ :

กลุ่มคนวัยทำงาน กลุ่มคนเปราะบาง และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพได้มากขึ้น

5x5

010201

โครงการวัยทำงานสร้างตัวสร้างครอบครัวเข้มแข็ง

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและเพิ่มโอกาสให้สตรีและสมาชิกในครอบครัวที่เป็นกลุ่มเปราะบางในวัยทำงานมีอาชีพ มีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น อันนำไปสู่การลดการอพยพย้ายถิ่นของสมาชิกในครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย :

สตรีและสมาชิกครอบครัวกลุ่มเปราะบางวัยทำงาน จำนวน 407 คน

กิจกรรม :

คัดเลือกพื้นที่ สำรวจความต้องการของอาชีพของชุมชน

สร้างงาน สร้างรายได้ในชุมชน โดยการจัดอบรมให้สตรีกลุ่มเปราะบางที่เป็นวัยทำงาน

1. สร้าง Caregiver ในชุมชน สำหรับดูแลเด็ก คนพิการและผู้สูงอายุในครอบครัว

2. อบรมนวดเพื่อสุขภาพ ตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข

3. อบรมอาชีพเสริมสวย

4. ติดตามผลการมีงานทำและรายได้ของผู้ผ่านการอบรม

5. ทบทวนหลักสูตร ที่เป็นความต้องการของตลาดและชุมชน

พื้นที่ดำเนินการ :

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว 8 แห่ง และ สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ 4 แห่ง

ผลผลิต :

สตรีและสมาชิกครอบครัวกลุ่มเปราะบางวัยทำงานมีอาชีพ มีงานทำ และมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10

ผลลัพธ์ :

1. สตรีและสมาชิกในครอบครัวที่

เป็นกลุ่มเปราะบางวัยทำงานมีรายได้เพียงพอในการดูแลตนเองและครอบครัว แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลครอบครัว

2. วัยทำงานมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจพร้อมที่จะสร้างครอบครัวหรือครอบครัวที่มีความพร้อมทางการเงิน ต้องการมีบุตรมากขึ้น

ผลกระทบ :

1. เกิดการสร้างงานชุมชน

2. เกิดการสร้างครอบครัวและมีลูกมากขึ้น

3. ลดการอพยพย้ายถิ่นของสมาชิกในครอบครัว ส่งผลให้ครอบครัวได้อยู่ร่วมกันจนนำไปสู่ครอบครัวเข้มแข็ง

010301

โครงการส่งเสริมการออมเพื่ออนาคต

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการของสถานธนาณูเคราะห์และประชาชนทั่วไปมีความรู้ทางการเงินและสามารถออมเงินได้เพิ่มขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย :

ประชาชน/วิสาหกิจชุมชนในชุมชนและนิคมสร้างตนเองและประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงสถานธนาณูเคราะห์

กิจกรรม :

อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออม

พื้นที่ดำเนินการ :

ชุมชนในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง

สถานธนาณูเคราะห์และใน

นิคมสร้างตนเอง ประกอบด้วย

1. ชุมชนพื้นที่บริเวณใกล้เคียงสถานธนาณูเคราะห์ จำนวน 14 ชุมชน

2. กลุ่มลูกค้าที่มาใช้บริการที่

สถานธนาณูเคราะห์

3. พื้นที่ในนิคมสร้างตนเองและชุมชน ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนหนองแฝก เลื่อมเกษตรผสมผสาน จังหวัดลพบุรี วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกพืชสมุนไพร จังหวัดสุพรรณบุรี วิสาหกิจชุมชนคลองจิก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านท่าน้ำ จังหวัดชลบุรี วิสาหกิจชุมชนบ้านคลองเรือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลลัพธ์ :

ประชาชนเข้ารับการอบรม
ความรู้ส่งเสริมการออมแล้ว จำนวน
1,497 คน

ผลลัพธ์ :

ประชาชนมีความรู้และทักษะด้านการเงิน
การออมมากขึ้น

ผลกระทบ :

ประชาชนมีความรู้ด้านการเงิน
การออมและสามารถนำไปปรับใช้ใน
ครัวเรือน รวมถึงสามารถโต้ถอน
ทรัพย์สินจำนำได้

010501

โครงการครอบครัวอบอุ่นชุมชนเข้มแข็ง

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพของ
ครอบครัวทุกช่วงวัย รวมไปถึงการใช้
เวลาร่วมกันของครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย :

สตรีและสมาชิกในครอบครัวทุกช่วงวัย
มีสัมพันธภาพที่ดี
จำนวน 250 ครอบครัว 750 คน

กิจกรรม :

ประกอบด้วย

1. Fam Play ลานกิจกรรม / พื้นที่
เรียนรู้สำหรับครอบครัวในชุมชนเมือง
และชนบท

2. Fam Learn & Save ลดรายจ่าย
เพิ่มเวลาเรียนรู้ร่วมกันของครอบครัว
โดยให้ครอบครัวทำกิจกรรมลดรายจ่าย
ในครอบครัว ร่วมกัน

3. Fam First the Series การผลิต
สื่อสร้างสรรค์ เรื่อง “หลานคนแรก”
ส่งเสริมการเกิดและสร้างความสัมพันธ์
ในครอบครัวที่หลากหลาย

พื้นที่ดำเนินการ :

นิคมสร้างตนเอง 5 แห่ง
(นิคมกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี
นิคมลพบุรี จังหวัดลพบุรี นิคมลำน้ำ
อูน จังหวัดสกลนคร นิคมบางระกำ
จังหวัดพิษณุโลก นิคมโคกโพธิ์
จังหวัดปัตตานี และ 3 ชุมชนเมือง
76 จังหวัด และ กทม.)

ผลลัพธ์ :

1. ครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรม
ส่งเสริมสัมพันธภาพและการใช้เวลา
ร่วมกัน จำนวน 250 ครอบครัว
2. พื้นที่เรียนรู้สำหรับครอบครัว

ในชุมชน จำนวน 4 แห่ง (ชุมชนมั่นคง
133 เขตบางบอน ชุมชนศิรินทร์และ
เพื่อน เขตภาษีเจริญ ชุมชนกองขยะ
หนองแขม เขตหนองแขม
ชุมชนรุ่งเรือง เขตราชบุรีบูรณะ)
3. สื่อ เรื่อง “หลานคนแรก”

ผลลัพธ์ :

1. ครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีขึ้น
2. ครอบครัวมีคุณภาพ สมาชิก
ในครอบครัวเติบโตสมวัย
3. สร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร
ต่อครอบครัว

ผลกระทบ :

ครอบครัวเข้มแข็ง ชุมชนเข้มแข็ง

010502

โครงการศึกษาสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการสร้างและดูแลครอบครัว

5x5

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อให้วัยทำงานมีความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว สามารถทำบทบาทในการดูแลครอบครัวควบคู่กับการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อส่งเสริมการสร้างครอบครัวและการมีบุตรของวัยทำงาน

กลุ่มเป้าหมาย :

สถานประกอบการทั้งหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนครอบครัววัยทำงานที่มีความพร้อมในการเลี้ยงดูที่ยังไม่มีบุตร / ครอบครัวที่มีภาวะมีบุตรยาก

กิจกรรม :

1. ศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับวันลา เพื่อดูแลครอบครัวทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้การทำงานและชีวิตสมดุล เช่น การลาคลอด การลาเพื่อดูแลสมาชิกในครอบครัว การลาไปช่วยเหลือภรรยาที่คลอดบุตร โดยมีแผนผลักดันให้มีวันลาเพื่อการดูแลสมาชิกในครอบครัวโดยไม่ถือเป็นวันลา เช่น ลาพาลูก / แม่ / ลูกไปหาหมอ เป็นต้น
2. การสร้างแรงจูงใจ ให้สถานที่

ทำงานมีมาตรการส่งเสริมการสร้างและดูแลครอบครัวเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

3. ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการมีบุตร เช่น ผลักดันให้มีสวัสดิการส่งเสริมการมีบุตรในวัยทำงาน สำหรับผู้ที่มีความพร้อมหรือมีบุตรยาก ให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีอนามัยเจริญพันธุ์ โดยความร่วมมือของ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน และสำนักงานประกันสังคมร่วมส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดูแลครอบครัวในสถานที่ทำงาน ได้แก่ ให้นมแม่ เพื่อให้มีสถานรับเลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ หรือใกล้ที่ทำงาน นโยบายวันลา / การทำงานสำหรับสตรีตั้งครรภ์ ทั้งด้านเวลาทำงานและลักษณะงานที่เหมาะสม และสวัสดิการของครอบครัว

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลลัพธ์ :

1. ผลการศึกษาการส่งเสริมสมดุลชีวิตการทำงานและชีวิตครอบครัว
2. แนวทางการขับเคลื่อนมาตรการ

ผลลัพธ์ :

1. สมาชิกในครอบครัวได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม มีสุขภาพกายจิต สังคม มีคุณภาพชีวิตที่ดีครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดี และสามารถทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัวได้
2. วัยทำงานอยากสร้างครอบครัวและมีบุตรมากขึ้น

ผลกระทบ :

1. สมาชิกในครอบครัวได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมมีสุขภาพกายจิต สังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดี
2. ครอบครัวมีความเข้มแข็ง
3. เปลี่ยนมุมมองของวัยทำงานให้เห็นว่าการมีครอบครัวหรือการมีบุตรไม่ใช่ภาระ และไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน
4. ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร โดยมีประชากรเด็กมากขึ้น

เพิ่มคุณภาพและผลิตภาพ ของเด็กและเยาวชน

เด็กน้อย... แต่เปี่ยมด้วยคุณภาพ

วัยเด็กเป็นช่วงวัยที่สำคัญ เนื่องจากเป็นวัยที่กำลังเติบโตและมีพัฒนาการต่างๆ โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัยถือเป็นช่วงทอง (Gold Period) ของการเรียนรู้และส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของสมอง การเรียนรู้สุขภาพและพฤติกรรมตลอดช่วงชีวิต ดังนั้น การเพิ่มคุณภาพของคนไทยจึงควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็กซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตาม **การเกิดของเด็กไทยมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง โดยในระหว่างปี 2506 – 2526 มีเด็กเกิดสูงสุด เฉลี่ยปีละ 1,000,000 คน จนกระทั่งตั้งแต่ปี 2564 – 2566 อัตราการเกิดของเด็กไทยลดลงครั้งหนึ่ง เหลือเฉลี่ยแค่ปีละ 500,000 คน** ขณะที่คุณภาพของเด็กไทย ยังคงเป็นที่น่ากังวล โดยมีการกเป็นส่วนน้อยที่ถูกเลี้ยงด้วยนมแม่อย่างเดียวนในช่วง 6 เดือนแรกหลังคลอด อัตราการเข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัยของเด็กอายุ 3-4 ปี และอัตราการเข้าเรียนสุทธิของเด็กอายุ 5 ปี ลดลง ภาวะทุพโภชนาการ โดยเฉพาะภาวะอ้วนเพิ่มขึ้น ขณะที่ยังมีเด็กอีกนับล้านคนที่เติบโตขึ้นโดยไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ นโยบายแก้ปัญหา

วิกฤตประชากร จึงได้กำหนดมาตรการเพื่อนำไปสู่คุณภาพเด็กและเยาวชน ครอบคลุมทั้งด้านการส่งเสริมสถาบันทางสังคมให้มีความเข้มแข็ง การดูแลสุขภาวะของแม่และเด็ก การพัฒนาการเรียนรู้

0201

การส่งเสริมสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษาให้มีความเข้มแข็ง

0202

การดูแลสุขภาพทางกายและจิตใจของเด็กและแม่ ตั้งแต่ตั้งครรภ์

0203

การมีศูนย์เด็กเล็กใกล้บ้าน มีมาตรฐาน รับเด็กอายุน้อยลง มีความยืดหยุ่น ชุมชนช่วยจัดการได้

0204

การพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพตามวัย สอดคล้องกับบริบทสังคมที่เป็นพลวัต

0205

การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างวัย

5x5

02

กรมกิจการเด็กและเยาวชน รับพิดชอบขับเคลื่อนนโยบาย 02 เพิ่มคุณภาพและผลิตภาพของเด็กและเยาวชน เด็กน้อย แต่เปี่ยมด้วยคุณภาพ มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาระบบให้อี้อต่อการมีบุตรหรือส่งเสริมให้ประชากรตัดสินใจมีบุตรเพิ่มมากขึ้น รวมถึงทำให้เด็กและเยาวชนที่เกิดมามีคุณภาพและผลิตภาพ ซึ่งคุณภาพ หมายถึง เด็กและเยาวชนเจริญเติบโตสมวัย ส่วนผลิตภาพ หมายถึง เด็กและเยาวชนมีสมรรถนะที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทักษะ (Skills) ความรู้ (Knowledge) และทัศนคติ (Attitude) โดยมีมาตรการขับเคลื่อนภายใต้ข้อเสนอ จำนวน 5 มาตรการ ได้แก่

020101

โครงการโรงเรียนคุณธรรม

วัตถุประสงค์ :

เพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมในเด็กและเยาวชน ผ่านการส่งเสริมการสร้างคุณงามความดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนและขยายผลให้เกิดเครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม

กลุ่มเป้าหมาย :

ครู นักเรียน และผู้บริหารโรงเรียน

กิจกรรม :

1. อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านเด็ก เพื่อการ

พัฒนาเด็กในสถานศึกษา

2. ค้นหาคุณธรรม อัตลักษณ์ของโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

3. ดำเนินโครงการคุณธรรม (Moral Project) โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม

พื้นที่ดำเนินการ :

5 โรงเรียน ใน 5 จังหวัดพื้นที่นำร่อง ได้แก่ สุพรรณบุรี ลพบุรี สกลนคร พิษณุโลก และปัตตานี

ผลผลิต :

ครู นักเรียน และผู้บริหารโรงเรียน เข้าร่วมการอบรม รวมทั้งสิ้น 264 คน

ผลลัพธ์ :

ครู นักเรียนและผู้บริหารโรงเรียนร่วมกันลงมือปฏิบัติในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในเด็กและเยาวชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ผลกระทบ :

นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทิศทางที่ดีขึ้น

020201

โครงการศิลปะบำบัด เติมความฝัน

วัตถุประสงค์ :

เพื่อพัฒนาศักยภาพทางด้านศิลปะให้แก่เด็กและเยาวชน รวมถึงใช้ศิลปะเพื่อบำบัดเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบทางจิตใจจากเหตุความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลเด็กในการสามารถใช้ศิลปะ

เพื่อการส่งเสริม พัฒนา บำบัด พื้นฟูเด็กและเยาวชน

กลุ่มเป้าหมาย :

เด็กและเยาวชนในจังหวัดชายแดนใต้

กิจกรรม :

1. จัดอบรมโครงการศิลปะกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ศิลปะบำบัด เติมความฝัน

2. จัดนิทรรศการแสดงผลงานเด็กและเยาวชน ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

5x5

3. พัฒนาแนวทางการดำเนินงาน เพื่อการดูแลเด็กผ่านงานศิลปะร่วมกับ ทีมสหวิชาชีพ โรงพยาบาลสงขลา นครินทร์ สำหรับการดูแลเด็ก ที่ต้องเข้ารับการบำบัดรักษา

พื้นที่ดำเนินการ :

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี โดยในปี 2568 จะขยายพื้นที่ดำเนินการใน 5 จังหวัด

ภาคใต้ ประกอบด้วย ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และสงขลา

ผลผลิต :

เด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการ จำนวน 170 คน แนวทางการดำเนินงานในการดูแลเด็กและเยาวชนผ่าน งานศิลปะที่ได้รับการพัฒนาจากทีม สหวิชาชีพ

ผลลัพธ์ :

เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดน ได้ได้รับการพัฒนาและต่อยอด ศักยภาพด้านศิลปะ

ผลกระทบ :

เด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบทาง จิตใจจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน จังหวัดชายแดนใต้มีสภาพจิตใจที่ดี สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติ หลังจาก ที่ได้รับบำบัดรักษาจากผู้เชี่ยวชาญ

020202

โครงการเด็กแรกเกิด

เข้าถึงสิทธิสวัสดิการเงินอุดหนุนเต็มร้อย

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้เด็กแรกเกิดที่มีคุณสมบัติได้รับ เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด สามารถเข้าถึงสวัสดิการดังกล่าว เนื่องจากในช่วงปฐมวัยตั้งแต่เด็กอยู่ในครรภ์มารดาจนถึงอายุครบ 6 ปี เด็กจำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เพราะถือเป็นช่วงวัยทองของการส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กเติบโตอย่าง มีคุณภาพ

กลุ่มเป้าหมาย :

เด็กแรกเกิดที่ตกหล่นจากการได้รับ สวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดู เด็กแรกเกิด

กิจกรรม :

1. สำรวจข้อมูลเด็กที่มีคุณสมบัติแต่ ตกหล่นการได้รับสวัสดิการเงินอุดหนุน เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
2. ลงพื้นที่เพื่อให้เด็กที่ตกหล่นได้รับการลงทะเบียนอย่างครบถ้วน
3. บ้านพักเด็กและครอบครัว 77 แห่ง และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 76

จังหวัดประสานงานกับเครือข่ายใน พื้นที่ ร่วมกันติดตามเด็กในโครงการเงินอุดหนุนฯ ที่มีอายุครบ 6 ปีบริบูรณ์ และจัดสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมใน 5 มิติ ได้แก่ ด้านรายได้ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านความเป็นอยู่ และ ด้านการเข้าถึงบริการของรัฐ เพื่อส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสม สำหรับเด็กตามช่วงวัย

พื้นที่ดำเนินการ :

1. เทศบาลเมืองคูคต
2. เทศบาลปากน้ำจวาง
3. นิคมสร้างตนเอง 5 แห่ง
4. จังหวัดน่าน 9 จังหวัด ได้แก่ สุพรรณบุรี นครปฐม เพชรบุรี สงขลา ปัตตานี พะเยา อุบลราชธานี เชียงราย ร้อยเอ็ด
5. กรุงเทพมหานคร

ผลผลิต :

เด็กแรกเกิดที่ตกหล่นการลงทะเบียนได้รับเงินอุดหนุนเพิ่มขึ้น 243,054 ราย

ผลลัพธ์ :

สวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ผลกระทบ :

เด็กแรกเกิดที่มีคุณสมบัติได้รับ สวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดู เด็กแรกเกิดได้รับการสนับสนุนจาก ภาครัฐเพื่อให้ได้รับการเลี้ยงดู ที่เหมาะสมและมีคุณภาพตามวัย โดยการขยายความครอบคลุมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของ โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดู เด็กแรกเกิด เนื่องจากมีผู้ที่ตกหล่น จากการได้รับสวัสดิการลดลง

020301

โครงการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใกล้บ้าน มีมาตรฐาน รับเด็กอายุน้อยลง

วัตถุประสงค์ :

เพื่อเป็นการบรรเทาภาระในการดูแลบุตรหลานและเพิ่มความมั่นใจในการตัดสินใจมีบุตร

กลุ่มเป้าหมาย :

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั่วประเทศ

กิจกรรม :

- ยกระดับมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กและความเชี่ยวชาญของผู้ปฏิบัติงานในการดูแลเด็ก
- ยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
- จัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ร่วมกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เพื่อจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ
- พัฒนาต้นแบบสถานพัฒนา

เด็กปฐมวัย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีพื้นที่ใช้สอย 124.92 ตารางเมตร ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ

พื้นที่ดำเนินการ :

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั่วประเทศ สถานรับเลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ผลลัพธ์ :

- สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จำนวน 26 แห่ง
- สถานรับเลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ จำนวน 3 แห่ง
- สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย กระทรวงการพัฒนาสังคมและ

ความมั่นคงของมนุษย์สำหรับเป็นสวัสดิการให้บุคลากร รองรับเด็กได้ 30 คน

ผลลัพธ์ :

ต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติใน 3 ภูมิภาคพื้นที่ ได้แก่ ในพื้นที่ชุมชน ในพื้นที่เอกชน และในพื้นที่หน่วยงานภาครัฐ

ผลกระทบ :

ครอบครัวมีความเชื่อมั่นในการดูแลบุตรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐาน เข้าถึงได้ง่ายและมีค่าใช้จ่ายไม่สูง ส่งผลการตัดสินใจในการมีบุตรและเป็นการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลบุตร

020302

โครงการสร้างผู้ดูแลเด็ก

วัตถุประสงค์ :

เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ดูแลเด็กในชุมชนและสถานพัฒนาปฐมวัยให้มีความเพียงพอต่อความต้องการในการดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึงและมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูง

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและประชาชนที่มีความสนใจประกอบอาชีพเป็นผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

กิจกรรม :

- ออกแบบหลักสูตรพัฒนา

ศักยภาพผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

- ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

1. หลักสูตรพัฒนาศักยภาพ
ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย
2. บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ
ในการดูแลเด็ก

ผลลัพธ์ :

ชุมชนและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
มีบุคลากรผู้ดูแลเด็กปฐมวัย
มีความรู้ ความเชี่ยวชาญตาม
มาตรฐาน

ผลกระทบ :

ผู้ดูแลเด็กในชุมชนและสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
สามารถรองรับความต้องการใน
การดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึงและมี
ค่าใช้จ่ายที่ไม่สูง เด็กได้รับการดูแล
อย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการที่เหมาะสม
ตามช่วงวัย

020401

โครงการเสริมสร้างพลังภาคีและเยาวชน (Empowerment CYC)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมทักษะ
ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ให้แก่เด็กและ
เยาวชน

จิตอาสาพัฒนาสังคม เป็นต้น

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

กลไกในการพัฒนาศักยภาพและทักษะ
ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ให้แก่เด็กและ
เยาวชนได้ครอบคลุมทุกพื้นที่

กลุ่มเป้าหมาย :

สภาเด็กและเยาวชนทุกระดับ จำนวน
8,778 แห่ง

ผลผลิต :

1. โครงการและกิจกรรมที่สภา
เด็กและเยาวชนดำเนินการ จำนวน
6,728 กิจกรรม
2. ผู้เข้าร่วมโครงการและกิจกรรม
ที่สภาเด็กและเยาวชน ดำเนินการ
จำนวน 380,991 คน

ผลกระทบ :

เด็กและเยาวชนมีความรู้ การคิด
วิเคราะห์ ความสามารถในการสื่อสาร
การแก้ปัญหา ทักษะการปรับตัว
การทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีทักษะ
ในการประกอบอาชีพ สามารถมีงาน
ทำเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

กิจกรรม :

ส่งเสริมการขับเคลื่อนกิจกรรมของ
สภาเด็กและเยาวชนทุกระดับทั่วประเทศ
ผ่านการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม
ในมิติต่าง ๆ อาทิ การยุติความรุนแรง
การป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติด
ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กิจกรรม

ผลลัพธ์ :

สภาเด็กและเยาวชนทุกระดับในทุกพื้นที่
ทั่วประเทศสามารถเป็นส่วนหนึ่งของ

020402

โครงการเยาวชนค้นหาตัวตน : ต้นกล้าดี

วัตถุประสงค์ :

เพื่อสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนมีทักษะในการวางแผนจัดการชีวิตและค่านิยมทางสังคมที่ถูกต้อง

กลุ่มเป้าหมาย :

เด็กและเยาวชน

กิจกรรม :

1. จัดกิจกรรมค่ายค้นหาตัวตน : ดนกลำดี ระดับจังหวัด ประกอบด้วย กิจกรรมอาสาสมัคร (Volunteer) กิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Group

Discussion) และกิจกรรมการตั้งเป้าหมายในชีวิต (Goal Setting)

2. คัดเลือกเยาวชนต้นกล้าดี จังหวัดละ 2 คน เข้าร่วมโครงการในระดับประเทศ

พื้นที่ดำเนินการ :

58 จังหวัด

ผลผลิต :

ผู้เข้าร่วมโครงการ 13,710 คน

ผลลัพธ์ :

เด็กและเยาวชนมีพื้นที่ในการทำกิจกรรมเพื่อรู้จักตนเองและมีแนวทางในการตั้งเป้าหมายชีวิต

ผลกระทบ :

เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกการช่วยเหลือสังคม รู้จักตนเอง รู้จักการตั้งเป้าหมายในชีวิต ยอมรับความผิดพลาดและปรับปรุงแก้ไข รวมถึงมีค่านิยมทางสังคมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในโลกศตวรรษที่ 21

5x5

020403

โครงการพัฒนาเยาวชนสู่การประกอบการ เพื่อสังคม “New Gen Start Up เพื่อสังคม”

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้และทักษะการเป็นผู้ประกอบการให้แก่เด็กและเยาวชนให้สามารถรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน

กลุ่มเป้าหมาย :

เด็กและเยาวชน

กิจกรรม :

1. จัดอบรมพัฒนาเยาวชนสู่การเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม : New Gen Start Up เพื่อสังคม ร่วมกับองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และ

สถาบันการศึกษา

2. ปลูกฝังจิตสำนึกต่อสังคมผ่านการสร้างความเชื่อมั่นในการทำธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise)

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

เด็กและเยาวชนเข้ารับการอบรมจำนวน 534 คน

ผลลัพธ์ :

เด็กและเยาวชนที่เข้ารับการอบรม

ได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อ

สามารถเป็นผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคมได้ในอนาคต โดยการมีส่วนร่วมของหลากหลายภาคส่วน

ผลกระทบ :

เด็กและเยาวชนมีทักษะทางอาชีพในการเป็นผู้ประกอบการควบคู่ไปพร้อมกับการมีจิตสำนึกต่อสังคม และสามารถสร้างผลิตภาพให้กับประเทศได้

020501

โครงการเยาวชนคนสร้างสื่อ สื่อสารสังคมทุกช่วงวัย

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีทักษะทางดิจิทัลที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตท่ามกลางความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

กลุ่มเป้าหมาย :

เด็กและเยาวชน

กิจกรรม :

ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรเพื่อ

พัฒนาเด็กและเยาวชนสู่การเป็นนักสร้างสรรคเนื้อหา (Content Creator)

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

เด็กและเยาวชนเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาเป็นนักสร้างสรรคเนื้อหา (Content Creator)

ผลลัพธ์ :

เด็กและเยาวชนสามารถพัฒนาสื่อในการสื่อสารสังคมกับทุกช่วงวัยและสามารถเชื่อมความสัมพันธ์ในระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม

ผลกระทบ :

สังคมมีความเข้มแข็งผ่านการใช้สื่อดิจิทัลอย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์โดยพลังของเด็กและเยาวชน

สร้างพลังผู้สูงอายุ

พ่อนักให้เป็นเบา พลิกวิกฤตทางประชากรให้เป็นโอกาส

ประชากรสูงอายุในประเทศไทยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเป็นผลจากเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่เจริญก้าวหน้า ทำให้อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนไทยยาวนานขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้จะกล่าวได้ว่า คนไทยมีอายุยืนยาวขึ้น แต่ก็ไม่ได้มีสุขภาพที่ดีตามไปด้วย หรือในบางรายตกอยู่ในสภาวะที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลจากภูมิหลังวิถีการดำเนินชีวิตและการดูแลสุขภาพของตนเองตั้งแต่ก่อนเข้าวัยสูงอายุ ขณะเดียวกัน ในมิติทางเศรษฐกิจและรายได้ จะพบว่า การที่สัดส่วนวัยทำงานลดลง แต่สัดส่วนวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น นอกจากจะทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแล้ว ยังเสี่ยงต่อความยากจนในครัวเรือนผู้สูงอายุอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพสังคมและค่านิยมที่ครอบครัวไม่มีบุตรมีแนวโน้มสูงขึ้น นำไปสู่การกำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างพลังให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งทางด้านสุขภาพสังคม และเศรษฐกิจให้ยาวนานที่สุด เพื่อสามารถเป็นส่วนหนึ่งของแรงขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ

0301

การมุ่งป้องกันโรครุนแรงกว่าการรักษาโรคเสริม การมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุ

0302

การขยายโอกาสทางเศรษฐกิจให้ผู้สูงอายุ ขยายอายุเกษียณ ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุ พัฒนาทักษะที่จำเป็น ส่งเสริมการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) ให้ผู้สูงอายุและลดข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของผู้สูงอายุ

0303

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เช่น จัดระบบบริการผู้สูงอายุในชุมชน พัฒนาระบบคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชนโดยชุมชน ส่งเสริมให้มีการเกื้อหนุนและสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้สูงอายุกับสมาชิกในครอบครัวและชุมชน

0304

การส่งเสริมให้มีสภาพแวดล้อม ทั้งภายในบ้าน รอบบ้าน และในชุมชนที่เอื้อต่อการทำกิจวัตรประจำวัน การสัญจรและการมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุ

0305

การส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในทุกมิติ เพื่อให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการอย่างครบวงจรกับผู้สูงอายุ

03

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ขับเคลื่อนมาตรการเพื่อสร้างพลังผู้สูงอายุ ร่วมกับ กระทรวงต่าง ๆ อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น ผ่านโครงการต่าง ๆ ดังนี้

030101

โครงการตรวจคัดกรองประเมินสุขภาพผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อตรวจคัดกรอง และประเมินสุขภาพผู้สูงอายุทั่วประเทศ

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้สูงอายุ ปี 2567 จำนวน 1,000,000 คน และปี 2568 จำนวน 2,000,000 คน

กิจกรรม :

ตรวจคัดกรองและประเมินสุขภาพ

ผู้สูงอายุ

พื้นที่ดำเนินการ :

พื้นที่ 76 จังหวัด และหน่วยบริการสาธารณสุข และหน่วยบริการสุขภาพ 76 จังหวัด

ผลผลิต :

ผู้สูงอายุได้รับการตรวจคัดกรอง และประเมินสุขภาพ จำนวน 8,131,050 คน

ผลลัพธ์ :

ผู้สูงอายุได้รับการตรวจคัดกรองประเมินสุขภาพ และได้รับคำแนะนำดูแลรักษาสุขภาพได้อย่างเหมาะสม

ผลกระทบ :

ผู้สูงอายุในสังคมเกิดความตระหนักถึงการดูแลสุขภาพร่างกาย สามารถดูแลตนเองได้มากขึ้น

030102

โครงการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการเพื่อป้องกันโรคของผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมนันทนาการ และการเล่นกีฬาที่เหมาะสม เพื่อเป็นการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุทั้งด้านกาย จิตใจ และสังคม

กลุ่มเป้าหมาย :

ปี 2567 : 606,000 คน/1,000 เครื่องข่าย ดังนี้
1. ผู้สูงอายุ จำนวน 306,000 คน/ผู้ชมและเชียร์ จำนวน 300,000 คน

2. เครือข่ายผู้สูงอายุ จำนวน 1,000 เครือข่าย

ปี 2568 : 606,000 คน/1,000 เครือข่าย ดังนี้

1. ผู้สูงอายุ จำนวน 306,000 คน/ผู้ชมและเชียร์ จำนวน 300,000 คน

2. เครือข่ายผู้สูงอายุ จำนวน 1,000 เครือข่าย

กิจกรรม :

ส่งเสริมกีฬาและนันทนาการผู้สูงอายุ

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

ส่งเสริมกีฬาและนันทนาการผู้สูงอายุให้แก่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 606,000 คน และเครือข่ายผู้สูงอายุ จำนวน 1,000 เครือข่าย (3 ก.ย. 67)

ผลลัพธ์ :

ผู้สูงอายุได้รับการดูแลสุขภาพ กาย จิตใจ และสังคม ผ่านการเข้าร่วม

5x5

กิจกรรมนันทนาการ และกีฬา
ร่วมกับเครือข่ายผู้สูงอายุ

การนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งผล
ไปสู่การเป็น Active Ageing

ผลกระทบ :

เกิดการขยายผล ต่อยอดกิจกรรม และ

030103

โครงการเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้เกิดการเตรียมความพร้อม
และพัฒนาเครือข่าย เพื่อรองรับสังคม
สูงอายุ

กลุ่มเป้าหมาย :

> ปี 2567 จำนวน 7,600 คน และ
2,258 แห่ง

1. ศพอส. จำนวน 2,125 แห่ง
2. โรงเรียนผู้สูงอายุทั่วประเทศ
จำนวน 7,600 คน
3. เครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และ
ภาคประชาสังคม จำนวน 133 แห่ง

> ปี 2568 จำนวน 8,000 คน
และ 2,145 แห่ง

1. ศพอส. 2,145 แห่ง
(เพิ่ม 20 แห่ง)

2. โรงเรียนผู้สูงอายุทั่วประเทศ
จำนวน 8,000 คน

3. เครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน
และภาคประชาสังคม จำนวน 800 แห่ง

กิจกรรม :

เสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายเพื่อ
รองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัย

พื้นที่ดำเนินการ :

1. ศพอส.
2. โรงเรียนผู้สูงอายุทั่วประเทศ
3. เครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และ
ภาคประชาสังคม

ผลลัพธ์ :

ดำเนินการเสริมสร้างและพัฒนา

เครือข่ายเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคม
สูงวัย ดังนี้

1. ศพอส. จำนวน 2,125 แห่ง
2. โรงเรียนผู้สูงอายุทั่วประเทศ
จำนวน 7,600 คน
3. เครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และ
ภาคประชาสังคม จำนวน 133 แห่ง
(3 ก.ย. 67)

ผลลัพธ์ :

กลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้เกี่ยวกับการ
เตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ

ผลกระทบ :

มีการพัฒนาเครือข่ายในการรองรับการ
เข้าสู่สังคมสูงวัย

030201

โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพในชุมชน

03020101

บริการเงินกู้เพื่อการประกอบอาชีพ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้บริการกู้ยืมเงินควบคู่ให้ความรู้ในการบริหารจัดการการเงินเพื่อการประกอบอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป
ปี 2567 จำนวน 1,900 คน
ปี 2568 จำนวน 1,900 คน

กิจกรรม :

ให้กู้ควบคู่ให้ความรู้ในการบริหารจัดการการเงินเพื่อการประกอบอาชีพ

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

ผู้สูงอายุ ดำเนินการแล้ว 1,900 คน
(3 ก.ย. 67)

ผลลัพธ์ :

ผู้สูงอายุที่ขาดเงินทุนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ของหน่วยงานภาครัฐ และได้รับความรู้ในการบริหารจัดการการเงินในการประกอบอาชีพควบคู่ไปด้วย

ผลกระทบ :

เกิดกิจกรรมในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจและผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้ช่วยลดภาวะพึ่งพิงในอนาคต

03020102

การฝึกอบรมอาชีพผู้สูงอายุวัยต้นตามแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน

วัตถุประสงค์ :

เพื่อจัดฝึกอบรมด้านอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุวัยต้นให้ได้รับความรู้และสามารถนำไปประกอบอาชีพโดยใช้แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชนได้

กลุ่มเป้าหมาย :

ปี 2567 : ผู้สูงอายุวัยต้น อำเภอละ 10 คน รวม 8,780 คน
ปี 2568 : ผู้สูงอายุวัยต้น อำเภอละ

10 คน รวม 8,780 คน

กิจกรรม :

ฝึกอบรมอาชีพผู้สูงอายุวัยต้นตามแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

ผู้สูงอายุได้รับความรู้ด้านสัมมาชีพชุมชน จำนวน 8,780 คน (3 ก.ย. 67)

ผลลัพธ์ :

ผู้สูงอายุได้รับการฝึกอบรมและนำความรู้ด้านสัมมาชีพชุมชนไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ และในชีวิตประจำวัน

ผลกระทบ :

ผู้สูงอายุมีรายได้และมีความมั่นคงทางการเงินเพิ่มมากขึ้น

03020103

การส่งเสริมเศรษฐกิจเกษตรกรในครัวเรือนเกษตรกรสูงวัย

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเกษตรกรสูงวัย

กลุ่มเป้าหมาย :

ปี 2567
1. เกษตรกรสูงวัย จำนวน 1,078 คน / 77 กลุ่ม
2. ครัวเรือนเกษตรกรสูงวัยและเกษตรกรรุ่นใหม่
ปี 2568
1. เกษตรกรสูงวัย จำนวน 1,078 คน / 77 กลุ่ม

2. ครัวเรือนเกษตรกรสูงวัยและเกษตรกรรุ่นใหม่

กิจกรรม :

ส่งเสริมเศรษฐกิจเกษตรกรในครัวเรือนเกษตรกรสูงวัย

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

ผู้สูงอายุที่เป็นเกษตรกร จำนวน 1,221 คน (3 ก.ย. 67)

ผลลัพธ์ :

กลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจเกษตรกร และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดการทำเกษตรในครัวเรือนของตนเองได้

ผลกระทบ :

เกิดการวางแผนในการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอย่างครบวงจร และสามารถเพิ่มมูลค่า สร้างรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตครัวเรือนเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

5x5

030202

โครงการส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุ ในสถานประกอบการ/อาชีพอิสระ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการจ้างงานผู้สูงอายุในสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระ

กลุ่มเป้าหมาย :

ปี 2567 : ผู้สูงอายุ จำนวน 1,000 คน

ปี 2568 : ผู้สูงอายุ จำนวน 1,000 คน

กิจกรรม :

การส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุ (Job Matching)

พื้นที่ดำเนินการ :

สถานประกอบการภาคเอกชน /ชุมชน

ผลผลิต :

ผู้สูงอายุ จำนวน 800 คน

ผลลัพธ์ :

เกิดการจ้างงานผู้สูงอายุ

ผลกระทบ :

ผู้สูงอายุมีรายได้และความมั่นคงทางการเงินมากขึ้น

030203

โครงการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้ความรู้และสร้างเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้สูงอายุในชุมชนที่วิทยาลัยชุมชนตั้งอยู่ 20 แห่ง

ปี 2567 จำนวน 2,500 คน

ปี 2568 จำนวน 2,500 คน

กิจกรรม :

สร้างเครือข่ายการทำงานด้าน

ผู้สูงอายุในชุมชน ฝึกรอบมาชีพแก่ผู้สูงอายุ

พื้นที่ดำเนินการ :

แม่ฮ่องสอน พิจิตร ตาก อุทัยธานี แพร่ น่าน สมุทรสาคร สระแก้ว ตราด บุรีรัมย์ มุกดาหาร หนองบัวลำภู ยโสธร หนอง สตุล พังงา สงขลา นราธิวาส ยะลา และปัตตานี

ผลผลิต :

ผู้สูงอายุในชุมชนที่วิทยาลัยชุมชน

ตั้งอยู่ 20 แห่ง จำนวน 2,120 คน (3 ก.ย. 67)

ผลลัพธ์ :

เกิดเครือข่ายในการทำงานด้านผู้สูงอายุในชุมชน

ผลกระทบ :

ผู้สูงอายุมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสุขภาพ และชะลอการเข้าสู่ภาวะพึ่งพิง

030301

โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อสร้างผู้บริหารคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ผ่านการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมในทุกมิติ
2. เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงการบริการและการดูแลสุขภาพอย่างทั่วถึงมากขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย :

- ปี 2567 จำนวน 35 คน
- ปี 2568 จำนวน 304 คน

กิจกรรม :

1. Wellbeing and Life Protector สร้างผู้บริหารคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ
2. Training อบรม 240 ชั่วโมง
3. Holistic Care ดูแลผู้สูงอายุครอบคลุม 5 มิติ
4. Workshop จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

พื้นที่ดำเนินการ : ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

ผู้บริหารผู้คุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ

จำนวน 35 คน คิดเป็น 100% (3 ก.ย. 67)

ผลลัพธ์ :

ผู้บริหารผู้คุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุได้รับความรู้และผ่านการอบรมการดูแลผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมในทุกมิติ

ผลกระทบ :

ผู้สูงอายุในชุมชนสามารถเข้าถึงบริการและได้รับการดูแล คุ้มครองอย่างทั่วถึง

030302

โครงการพัฒนาศักยภาพผู้จัดการ การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ
2. เพื่อจัดทำคู่มือขับเคลื่อนแผนรองรับสังคมสูงวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

กลุ่มเป้าหมาย :

- ปี 2567 :
 1. ผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 23,395 คน
 2. คู่มือขับเคลื่อนแผนรองรับสังคมสูงวัยของ อปท.
- ปี 2568 :
 1. ผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ

จำนวน 23,395 คน

2. ขยายผลคู่มือขับเคลื่อนแผนรองรับสังคมสูงวัยของ อปท. สู่ อปท. ทั่วประเทศ

กิจกรรม :

1. พัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ อปท.
2. การขับเคลื่อนแผนรองรับสังคมสูงวัยของ อปท.

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

ผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 21,369 คน (3 ก.ย. 67)

ผลลัพธ์ :

ผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ และเกิดการขับเคลื่อนแผนรองรับสังคมสูงวัยของ อปท.

ผลกระทบ :

อปท. เกิดความตระหนักและมีการวางแผนรองรับสังคมสูงวัย รวมถึงผู้สูงอายุสามารถได้รับการบริการที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5x5

030303

โครงการอบรมอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุเบื้องต้น 18 ชั่วโมง (Online)

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุขั้นเบื้องต้น จำนวน 18 ชั่วโมง
2. เพื่อพัฒนาบุคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุให้มีความพร้อมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของสังคมไทย
3. เพื่อให้ประชาชนทั่วไป หรือผู้ที่ต้องการทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุเข้าถึงหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุขั้นเบื้องต้น จำนวน 18 ชั่วโมงได้สะดวกขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้ผ่านการอบรมตามมาตรฐาน

หลักสูตร

ปี 2567 จำนวน 4,400 คน
ปี 2568 จำนวน 4,400 คน

กิจกรรม :

จัดอบรม มาตรฐานหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุขั้นเบื้องต้น 18 ชั่วโมง ผ่านระบบออนไลน์และระบบ e-Learning ในเว็บไซต์ www.thaielderlycare.go.th

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

ผู้ผ่านการอบรมตามมาตรฐานหลักสูตร จำนวน 5,594 คน (3 ก.ย. 67)

ผลลัพธ์ :

บุคลากรที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปได้รับความรู้และสามารถทำหน้าที่ในการดูแลผู้สูงอายุเบื้องต้นได้

ผลกระทบ :

ผู้สูงอายุได้รับการดูแลตามมาตรฐาน และมีความครอบคลุมมากขึ้น

030401

โครงการปรับสภาพแวดล้อมในบ้าน ที่เอื้อต่อคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัย

วัตถุประสงค์ :

เพื่อดำเนินการปรับสภาพแวดล้อมให้บ้านมีความปลอดภัยและเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของคนทุกช่วงวัย

กลุ่มเป้าหมาย :

บ้านที่เหมาะสมและปลอดภัย จำนวน 54,745 หลัง

กิจกรรม :

ปี 2567 จำนวน 11,000 หลัง
ปี 2568 จำนวน 13,000 หลัง

พื้นที่ดำเนินการ :

บ้านที่เหมาะสมและปลอดภัย

ผลผลิต :

บ้านที่เหมาะสม จำนวน 10,340 หลัง คิดเป็น 80.2% (3 ก.ย. 67)

ผลลัพธ์ :

กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการปรับสภาพแวดล้อมให้บ้านมีความปลอดภัยและเหมาะสมมีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองมากขึ้น

ผลกระทบ :

ประชาชนเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและส่งผลต่อการพัฒนาชีวิตในทุกมิติ

030402

พื้นที่ต้นแบบในการใช้ชีวิตกิจวัตรประจำวันภายนอกบ้าน

03040201

การพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะฯ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อดำเนินการปรับพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะฯ

พื้นที่ดำเนินการ :

เขตอุทยานแห่งชาติ 7 แห่ง ในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลลัพธ์ :

เกิดการปรับปรุงและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะฯ ในพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติ 7 แห่ง

กลุ่มเป้าหมาย :

ปี 2567 จำนวน 7 แห่ง
ปี 2568 จำนวน 7 แห่ง

ผลผลิต :

ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะฯ จำนวน 7 แห่ง (3 ก.ย. 67)

ผลกระทบ :

ประชาชนทุกกลุ่มและทุกวัยเข้าถึงการเรียนรู้ทางธรรมชาติอย่างเท่าเทียมกัน

กิจกรรม :

พัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะฯ

03040202

การพัฒนาการให้บริการทางกีฬาในส่วนภูมิภาคไปสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล

วัตถุประสงค์ :

เพื่อดำเนินการพัฒนาการให้บริการทางกีฬาในส่วนภูมิภาคไปสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล

มาตรฐานสากล

พื้นที่ดำเนินการ :

สนามกีฬาและศูนย์ฝึกที่การกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) รับผิดชอบ จำนวน 25 แห่ง

ผลลัพธ์ :

เกิดการพัฒนาพื้นที่การให้บริการทางกีฬาในส่วนภูมิภาคไปสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล

กลุ่มเป้าหมาย :

ปี 2567 จำนวน 25 แห่ง
ปี 2568 จำนวน 25 แห่ง

ผลผลิต :

ดำเนินการพัฒนาพื้นที่การให้บริการทางกีฬาในส่วนภูมิภาคไปสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล ในพื้นที่ กกท. จำนวน 25 แห่ง (3 ก.ย. 67)

ผลกระทบ :

ประชาชนเข้าถึงการให้บริการทางกีฬาและได้รับการส่งเสริมและป้องกันสุขภาพ เพื่อให้ยังคงมีสุขภาพแข็งแรง

กิจกรรม :

พัฒนาการให้บริการทางกีฬาในส่วนภูมิภาคไปสู่ความเป็นเลิศตาม

5x5

030501

โครงการจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุตามสิทธิสวัสดิการ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อเป็นการพัฒนาและจัดทำระบบฐานข้อมูลสิทธิสวัสดิการด้านผู้สูงอายุของประเทศไทย

กลุ่มเป้าหมาย :

ปี 2567 : ข้อมูลสิทธิ/สวัสดิการที่ผู้สูงอายุจะได้รับสวัสดิการเป็นเงินสดและแบบไม่เป็นเงินสด

ปี 2568 : มีระบบบูรณาการฐานข้อมูลที่ได้รับสิทธิสวัสดิการสู่การกำหนดนโยบายของไทย

กิจกรรม :

1. จัดทำข้อมูลสิทธิ/สวัสดิการ

ที่ผู้สูงอายุจะได้รับ สวัสดิการเป็นเงินสด (In - Cash) และสวัสดิการแบบไม่เป็นเงินสด (In - kind)
2. นำเสนอคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติพิจารณา
3. นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

พื้นที่ดำเนินการ :

10 กระทรวงที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงยุติธรรม สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงคมนาคม กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ผลผลิต :

ระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุในประเทศไทยที่มีการบูรณาการกัน

ผลลัพธ์ :

ข้อมูลผู้สูงอายุในประเทศไทยของทุกหน่วยงานมีความเป็นเอกภาพ

ผลกระทบ :

ผู้สูงอายุไทยเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการได้ครอบคลุมและภาครัฐสามารถใช้ข้อมูลในภาพรวมของประเทศในการพัฒนาการจัดสวัสดิการที่เหมาะสม

เพิ่มโอกาสและเสริมสร้าง คุณค่าคนพิการ

คนพิการมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเป็นสังคมสูงวัยแบบสุดยอด

จากการที่ประชากรรุ่นสีนามี ซึ่งขณะนี้อยู่ในช่วงอายุราว 40 ปีขึ้นไป จะกลายเป็นคลื่นประชากรลูกใหญ่ที่กำลังก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ ในขณะที่เดียวกันฐานข้อมูลคนพิการโดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ **พบคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ 2,215,079 คน หรือ คิดเป็น 3.35% ของประชากรทั้งประเทศ** ข้อมูล ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2567 ซึ่งในแต่ละปีมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของคนพิการ 100,000 คนต่อปี โดยเมื่อพิจารณาถึงลงในฐานข้อมูลดังกล่าว **พบว่าคนพิการจำนวน 1,128,185 คน (57.93%) เป็นคนพิการสูงอายุ และอีกเกือบ 850,396 คน เป็นคนพิการวัยทำงาน** จึงนำมาสู่ความท้าทายของประเทศที่จะต้องเตรียมความพร้อมรองรับจำนวนผู้สูงอายุ ไปพร้อมกับคนพิการสูงอายุที่จะเพิ่มขึ้น ควบคู่ไปกับการหนุนเสริมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของวัยแรงงาน โดยเฉพาะคนพิการวัยแรงงาน ที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพและทักษะอาชีพ รวมทั้งเติมเต็มให้เข้าถึงโอกาสของการประกอบอาชีพที่มีคุณค่าและมีรายได้จริงอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาศักยภาพคนพิการในการสร้างผลิตภาพให้กับประเทศ ภายใต้หลักการ 1) คนพิการก้าวข้ามความพิการและเข้มแข็งแรงช่วยเหลือตนเองให้มีอาชีพได้ 2) ครอบครัวคนพิการมีความเข้มแข็ง 3) ชุมชนมีความเข้มแข็ง โดยที่คนพิการและคนทั่วไปอยู่ร่วมกันได้ ควบคู่ไปกับการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบฐานข้อมูลที้นำไปสู่การกำหนดนโยบายและการปฏิบัติการที่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตคนพิการ

0401

การสนับสนุนและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาสำหรับคนพิการตามศักยภาพและพัฒนารูปแบบการเรียน

การสอนให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับคนพิการ ตลอดจนเพิ่มการจ้างงานคนพิการในทุกภาคส่วนโดยส่งเสริมศักยภาพคนพิการและทำให้เกิดตลาดแรงงานสำหรับคนพิการ รวมทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมาะสมต่อการทำงาน

0402

การส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ที่ครบถ้วนของคนพิการ เพื่อความเท่าเทียมและเป็นธรรม สร้างทัศนคติที่เหมาะสมของชุมชนและครอบครัวในการอยู่ร่วมกันและดูแลคนพิการ เช่น ระบบการดูแลที่โรงเรียนและศูนย์บริการ ระบบการตรวจสอบสิทธิที่มีประสิทธิภาพ หน่วยบริการรักษาพยาบาลเคลื่อนที่ การให้ความช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉิน การพัฒนาระบบการดูแลคนครอบครัวชั่วคราว (Respite Care) การสร้างแรงจูงใจให้หน่วยงาน ชุมชนด้านการพัฒนาคนพิการด้วยการยกย่องทางสังคม (Social Credit)

0403

การป้องกันการพิการแต่กำเนิดและการพิการทุกช่วงวัย (Prevention) รวมทั้งฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและทางใจ (Rehabilitation)

0404

การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้คนพิการดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระ เช่น ระบบขนส่ง สิ่งอำนวยความสะดวก โดยใช้หลักการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) รวมทั้งใช้ระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมช่วยในการดำเนินชีวิต

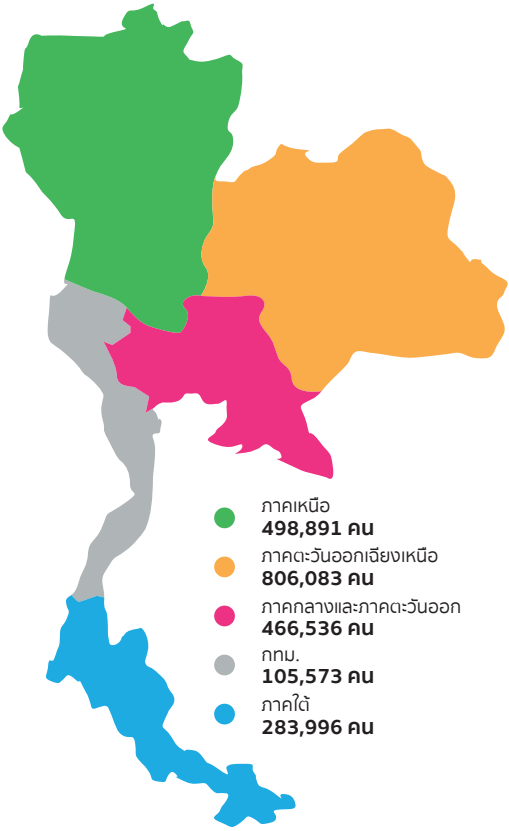
0405

การจัดทำฐานข้อมูลและพัฒนา Application เพื่อประโยชน์ในการหางานและการจ้างงาน

5x5

04

สถิติคนพิการในประเทศไทย

คนพิการทั่วประเทศ

2,215,079 คน

คิดเป็น **3.35%** ของประชากรทั่วประเทศ

51.85% 1,148,554 คน 48.15% 1,066,525 คน

จำแนกตามช่วงอายุ

0 - 6 ปี = 12,610 คน (0.57%)
 6 - 15 ปี = 68,888 คน (3.11%)
 15 - 60 ปี = 850,396 คน (38.39%)
 60 ปีขึ้นไป = 1,283,185 คน (57.93%)

ประเภทความพิการ

	178,432 พิการทางการมองเห็น	8.06%
	423,482 พิการทางการได้ยิน/สื่อความหมาย	19.12%
	1,126,539 พิการทางการเคลื่อนไหว/ทางร่างกาย	50.86%
	169,684 พิการทางจิตใจ/พฤติกรรม	7.66%
	151,353 พิการทางการสติปัญญา	6.83%
	17,591 พิการทางการเรียนรู้	0.79%
	25,089 ความพิการทางออกัสติก	1.13%
	122,909 พิการมากกว่า 1 ประเภท	5.55%

5x5

040101

งานสัมมนาวิชาการระดับชาติด้านคนพิการ ครั้งที่ 16 ประจำปี 2567

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านงานวิจัย งานวิชาการ นวัตกรรม และการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่าย

กลุ่มเป้าหมาย :

บุคลากรจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถานประกอบการ

กิจกรรม :

งานสัมมนาวิชาการระดับชาติด้านคนพิการ ครั้งที่ 16 ประจำปี 2567

พื้นที่ดำเนินการ :

กรุงเทพมหานคร

ผลผลิต :

บุคลากรจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถานประกอบการ คนพิการ และองค์กรคนพิการ ได้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งรูปแบบ Onsite และ Online รวมจำนวน 3,459 คน

ผลลัพธ์ :

บุคลากรจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถานประกอบการ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านงานวิจัย งานวิชาการ นวัตกรรม และการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ผลกระทบ :

สังคมไทยมีความตระหนักในการส่งเสริมศักยภาพแก่คนพิการ

040201

โครงการครอบครัวอุปการะดูแลคนพิการ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้ครอบครัวและชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการช่วยเหลือดูแลคนพิการ

กลุ่มเป้าหมาย :

ครอบครัวที่อุปการะดูแลคนพิการ

กิจกรรม :

สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดูแลคนพิการ 5,000 บาท/คน/เดือน

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

คนพิการได้อยู่กับครอบครัวผู้อุปการะดูแลแล้ว 392 ราย ใน 377 ครอบครัว (ข้อมูล ณ วันที่ 6 กันยายน 2567)

ผลลัพธ์ :

คนพิการได้รับการดูแล อยู่ในครอบครัว

และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่คุ้นเคย

ผลกระทบ :

1. ลดภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัวในการดูแลคนพิการ
2. เกิดสังคมแห่งความเอื้ออาทร และการอยู่ร่วมกันกับคนพิการและความพิการอย่างเข้าใจ
3. ลดค่าใช้จ่ายในการดูแลคนพิการโดยรัฐ

040301

แนวทางการส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการสำหรับคนพิการ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการสำหรับคนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ โดยคำนึงถึงความต้องการที่หลากหลายของคนพิการแต่ละประเภท ทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม

กลุ่มเป้าหมาย :

คนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ

กิจกรรม :

1. บูรณาการความร่วมมือกับสำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
2. กำหนดแนวทางการส่งเสริม

สุขภาพด้านโภชนาการสำหรับคนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ

3. กำหนดรายการอาหาร หรือรูปแบบอาหารสำหรับคนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ ภายในวงเงินงบประมาณค่าอาหารสำหรับคนพิการในสถานรองรับ

พื้นที่ดำเนินการ :

สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการทั่วประเทศ

ผลผลิต :

แนวทางการส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการสำหรับคนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ

ภายในวงเงินงบประมาณค่าอาหารสำหรับคนพิการในสถานรองรับ เพื่อรองรับการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ผลลัพธ์ :

คนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการได้รับการกำหนดแนวทางการส่งเสริมสุขภาพตามหลักโภชนาการ

ผลกระทบ :

1. มีรูปแบบอาหารสำหรับคนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ
2. รูปแบบอาหารที่คำนึงถึงความต้องการที่หลากหลายของคนพิการแต่ละประเภท

040401

โครงการจัดหากายอุปกรณ์สำหรับช่วยเหลือคนพิการ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อช่วยเหลือคนพิการที่มีรายได้น้อยที่ประสบความเดือดร้อนเข้าไม่ถึงสิทธิและสวัสดิการ ให้สามารถกลับมาใช้ชีวิตประจำวันเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมได้อย่างเท่าเทียม และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างอิสระ

กลุ่มเป้าหมาย :

คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการที่มีรายได้น้อย

กิจกรรม :

การจัดหากายอุปกรณ์สำหรับช่วยเหลือคนพิการ 72,000 ชุด

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

คนพิการตอบแบบต้องการคำขอรับอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ รวมทั้งสิ้น 43,296 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.95 ของจำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ (ข้อมูล ณ วันที่ 4 กันยายน 2567)

ผลลัพธ์ :

คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ (ข้อมูล ณ วันที่ 4 กันยายน 2567) ได้รับกายอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ จำนวน 33,234 ชุด

ผลกระทบ :

คนพิการที่มีรายได้น้อยที่ประสบความเดือดร้อนเข้าไม่ถึงสิทธิและสวัสดิการ สามารถกลับมาใช้ชีวิตประจำวันเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมได้อย่างเท่าเทียม และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างอิสระ

5x5

040501

โครงการแพลตฟอร์มสำหรับการตรวจประเมิน และออกเอกสารรับรองความพิการแบบอิเล็กทรอนิกส์

วัตถุประสงค์ :

เพื่ออำนวยความสะดวกเข้าถึง
การขึ้นทะเบียนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

กลุ่มเป้าหมาย :

คนพิการที่ต้องการขึ้นทะเบียน
ความพิการ

กิจกรรม :

การพัฒนากระบวนการบริการคนพิการ

แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว One Stop
Service

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

แพลตฟอร์มสำหรับการตรวจประเมิน
และออกเอกสารรับรองความพิการ
แบบอิเล็กทรอนิกส์

ผลลัพธ์ :

คนพิการสามารถเข้าถึงการขึ้นทะเบียน
ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว

ผลกระทบ :

1. มีการบูรณาการเชื่อมโยงฐาน
ข้อมูลด้านสุขภาพของคนพิการ
2. คนพิการทุกคนสามารถเข้าถึง
สิทธิสวัสดิการได้มากขึ้น

สร้างระบบนิเวศ (Eco-System) ที่เหมาะสมเพื่อพัฒนา

ความมั่นคงของครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยการเคหะแห่งชาติ ได้ขับเคลื่อนงานตามแผนนโยบายดังกล่าว มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว บทบาทสมาชิกในครอบครัวมีความเหมาะสม สุขภาพดี การมีอาชีพ มีรายได้ ความสามารถในการชำระหนี้ มีการออมเงิน การมีภูมิคุ้มกัน และการมีที่อยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมโดยมีมาตรการรองรับในการจัดให้มีโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับประชากรทุกช่วงวัย (Housing for All) ที่มีองค์ประกอบชุมชนที่ครบถ้วน เช่น การมีสิ่งอำนวยความสะดวก มีโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอและเหมาะสมในราคาที่รับภาระได้ โดยเฉพาะศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ/ศูนย์ดูแลเด็กเล็ก (Elderly Day Care/ Child Day Care) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญสู่การเตรียมความพร้อมรองรับสังคมที่ยั่งยืนในอนาคต เพื่อนำสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาก่เกิดจากวิกฤตประชากรที่จะส่งผลต่อความมั่นคงของมนุษย์ ขณะที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมุ่งเน้นการพัฒนานโยบายทางสังคมที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย เน้นการสร้างอาชีพและรายได้ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนใน

สังคม โดยได้มีการกำหนดโครงการแบบมุ่งเป้า

0501

การพัฒนาระบบสวัสดิการที่เหมาะสมและทั่วถึงโดยรัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และเป็นหลักประกันในยามที่เผชิญวิกฤต (Social Safety Net)

0502

ชุมชนน่าอยู่สำหรับประชากรทุกกลุ่มทุกวัย (Community for All) “ปลอดภัย ปลอดภัย เป็นมิตรและเอื้ออาทรต่อทุกคน”

0503

บ้านสำหรับคนทุกช่วงวัย (Housing for All) ทุกกลุ่มเป้าหมาย เข้าถึงได้ อยู่อย่างปลอดภัย

0504

การส่งเสริมเศรษฐกิจครัวเรือน เข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างเท่าเทียม สร้างกลไกค้ำประกันเพื่อเสริมสภาพคล่องให้ครอบครัวบนหลักการพอเพียงและมีวินัย เสริมสร้างความรู้ในการบริหารการเงินสำหรับครัวเรือน

0505

การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เน้นการเปลี่ยนพฤติกรรมของประชากรในการหยุดทำร้ายธรรมชาติ ส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy)

5x5

05

050201

โครงการชุมชนน่าอยู่สำหรับประชากรทุกกลุ่มวัย (Community for All)

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ภายใต้ความร่วมมือ การพัฒนาของคนในชุมชน ภาครัฐ เครือข่าย ทั้งภาครัฐ และเอกชน สามารถบริหารจัดการชุมชนของตนเองได้ เป็นระบบ

2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการคิดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง รวมถึงประเภทของขยะ เห็นคุณค่าของขยะรีไซเคิล ว่าสามารถเปลี่ยนเป็นรายได้ ให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่งและช่วยลดปริมาณขยะในครัวเรือน และลดอัตราค่าบริการการจัดเก็บขยะจากหน่วยงานได้ในอนาคต

3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนมีความรู้ มีทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างอาชีพ หรือรายได้เสริม ให้แก่ผู้อยู่อาศัยในชุมชน เกิดการ

รวมกลุ่ม สร้างผลิตภัณฑ์สินค้าของชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้อยู่อาศัยในชุมชนเคหะชุมชน สุพรรณบุรี โครงการเคหะชุมชน และบริการชุมชน จังหวัดสุพรรณบุรี (อยู่ยา 1)

กิจกรรม :

1. ให้ความรู้ ความเข้าใจกับชุมชน ในการคิดแยกขยะ และเห็นคุณค่าของขยะรีไซเคิลที่สามารถเปลี่ยนรายได้ ให้กับครอบครัวได้

2. ส่งเสริมการฝึกทักษะอาชีพให้ แก่คนในชุมชน

พื้นที่ดำเนินการ :

โครงการเคหะชุมชนและบริการชุมชน จังหวัดสุพรรณบุรี (อยู่ยา1)

ผลผลิต :

ผู้อยู่อาศัยในชุมชนเคหะชุมชน สุพรรณบุรี และโครงการเคหะชุมชน และบริการชุมชน จังหวัดสุพรรณบุรี (อยู่ยา 1) มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในชุมชนที่มีสิ่งแวดล้อมการอยู่อาศัย ที่เหมาะสมอย่างยั่งยืนจำนวน 683 ครัวเรือน (2,089 คน)

ผลลัพธ์ :

ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ ใช้ชีวิตและสร้างความรู้สึกรักมีคุณค่า ให้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

ผลกระทบ :

ประชาชนอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อม ของชุมชนที่มีความเหมาะสมทั้งทาง ด้านการใช้ชีวิตประจำวันและการ ประกอบอาชีพ

5x5

050202

โครงการชุมชนน่าอยู่

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้กลุ่มเปราะบางเข้าสู่ระบบสวัสดิการของรัฐและรับการพัฒนาคูณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย :

1. ชุมชนกรุงเทพพัฒนา ชุมชนเจริญชัยนิมิตใหม่ และชุมชนสวนผัก กลุ่มเป้าหมายในชุมชนรวม 396 ครัวเรือน
2. ชุมชนเปรมประชาสมบูรณ์ เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมายในชุมชนรวม 124 ครัวเรือน
3. ชุมชนหน้าท่าอากาศยานด้านใต้ เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมายในชุมชนรวม 60 ครัวเรือน
4. ชุมชนตลาดหลักสี่และชุมชนหลักสี่พัฒนา 99 กลุ่มเป้าหมายใน

ชุมชนรวม 151 ครัวเรือน

5. ชุมชนวัดรังสิต ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี กลุ่มเป้าหมายในชุมชนรวม 304 ครัวเรือน

กิจกรรม :

1. พัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนที่อาศัยอยู่ริมคลองเปรมประชากรโดยความร่วมมือกับหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และหน่วยงานทั้งในระดับท้องถิ่นและส่วนกลาง เช่น กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปทุมธานี
2. สำรวจข้อมูลและดูแลกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ
3. ส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

พื้นที่ดำเนินการ :

8 ชุมชน ในเขตจตุจักร เขตดอนเมือง เขตหลักสี่ และจังหวัดปทุมธานี

ผลผลิต :

กลุ่มเปราะบางเข้าสู่ระบบสวัสดิการของรัฐ

ผลลัพธ์ :

กลุ่มเปราะบางได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมศักยภาพตามสิทธิที่ควรได้รับ

ผลกระทบ :

ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมในประเทศไทยลดลง

050203

โครงการชุมชนนิคมน่าอยู่ (ชุมชนน่าอยู่สำหรับประชากรทุกช่วงวัย)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของครอบครัว ชุมชนน่าอยู่ ในด้านการเกษตร ด้านปศุสัตว์ และด้านหัตถกรรม

กลุ่มเป้าหมาย :

ประชาชนในพื้นที่นำร่องใน 5 นิคมสร้างตนเอง

กิจกรรม :

สร้างอาชีพและรายได้ในพื้นที่นำร่อง

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พื้นที่ดำเนินการ :

พื้นที่นำร่อง 5 นิคมสร้างตนเอง

ผลลัพธ์ :

ประชาชนในกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อการดำเนินการ กิจกรรมสร้างอาชีพ ร้อยละ 97

ผลลัพธ์ :

ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพ

ผลกระทบ :

1. เกิดการรวมกลุ่มชุมชนเพื่อทำกิจกรรม
2. เกิดการส่งเสริมให้ทุนทางสังคมในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมศักยภาพชุมชน

050301

โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยและชุมชนยั่งยืน รองรับทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกช่วงวัย

วัตถุประสงค์ :

เพื่อพัฒนาและส่งเสริมที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐาน ในระดับราคาที่รับภาระได้ในชุมชนที่มีองค์ประกอบชุมชนที่เหมาะสมต่อการสร้างครอบครัว เพื่อทุกกลุ่มเป้าหมาย มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยอย่างยั่งยืน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

กลุ่มเป้าหมาย :

ประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และภูมิภาค

กิจกรรม :

พัฒนาที่อยู่อาศัยในชุมชน

พื้นที่ดำเนินการ :

กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และภูมิภาค

ผลลัพธ์ :

ที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐาน จำนวน 2,849 หน่วย

ผลลัพธ์ :

ประชาชนสามารถมีที่อยู่อาศัยโดยมีค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยในระดับที่เหมาะสมกับรายได้และไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงิน

ผลกระทบ :

1. สมาชิกในครอบครัวได้รับบ้านที่มีมาตรฐาน
2. เกิดการสร้างครอบครัวเพิ่มมากขึ้นในชุมชน

5x5

050401

โครงการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างเท่าเทียม

วัตถุประสงค์ :

เพื่อศึกษาแนวทางการต่อยอดบริการ และให้ความช่วยเหลือด้านการเงินของ สรค.

กลุ่มเป้าหมาย :

คนวัยทำงานและคนกลุ่มเปราะบาง

กิจกรรม :

ศึกษาแนวทางการต่อยอดของ สรค. สำหรับให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน

เพื่อคนวัยทำงานและคนกลุ่มเปราะบาง

พื้นที่ดำเนินการ :

ทั่วประเทศ

ผลผลิต :

รายงานการศึกษาแนวทางจัดตั้ง สถาบันการเงินให้สินเชื่อเพื่อคนวัยทำงานและคนกลุ่มเปราะบาง

ผลลัพธ์ :

คนวัยทำงานและคนกลุ่มเปราะบาง มีแหล่งเงินทุนใช้ในการดำรงชีวิต

ผลกระทบ :

คนวัยทำงานและคนกลุ่มเปราะบาง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

050501

โครงการชุมชนน่าอยู่ (ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อการใช้พื้นที่ป่าร่วมกันของสมาชิก
ในพื้นที่นำร่อง 5 นิคมสร้างตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย :

ประชาชนในพื้นที่นำร่อง 5 นิคมสร้าง
ตนเอง

กิจกรรม :

ปลูกป่านิเวศชุมชน

พื้นที่ดำเนินการ :

พื้นที่นำร่อง 5 นิคมสร้างตนเอง

ผลผลิต :

1. ปลูกป่านิเวศชุมชน 214 ไร่
2. ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์
184,711 คน

ผลลัพธ์ :

ชุมชนมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
ที่ดีขึ้น เหมาะกับการอยู่อาศัย

ผลกระทบ :

ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพที่ดีขึ้น
เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมทาง
ธรรมชาติมากขึ้น

5x5

นโยบายแก้ปัญหา
วิกฤตประชากร

5x5

กระทรวง
การพัฒนาสังคม
และความมั่นคง
ของมนุษย์

.....

การพัฒนางาน
ของกระทรวง
การพัฒนาสังคม
และความมั่นคง
ของมนุษย์

ปัญหาสังคมในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดความท้าทายต่อการพัฒนา คนและสังคม รวมถึงการสร้างหลักประกันความมั่นคงของชีวิตให้กับประชาชน กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ในฐานะหน่วยงานหลัก ในการเสริมสร้างศักยภาพคน และสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว รวมถึงเสริมสร้างโอกาส และการคุ้มครองทางสังคมอย่างเท่าเทียม และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคม จึงต้องมีการพัฒนาการทำงานให้เป็นเชิงรุก มุ่งเน้นการบูรณาการการทำงานของหน่วยงาน ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ภายใต้ **นโยบาย “พม. หนึ่งเดียว”** เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการขับเคลื่อนงาน ด้านสังคม เพื่อบรรลุเป้าหมายที่จะสร้างความเท่าเทียม และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมให้แก่ประชาชน ในทุกกลุ่มและทุกช่วงวัย ภายใต้การคาดการณ์วิกฤตใหญ่ ระดับโลก และระดับประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน

นายอนุกุล ปัดแก้ว

ปลัดกระทรวง
การพัฒนาสังคม
และความมั่นคง
ของมนุษย์

.....

นางอภิญญา
ชมภูมาศ

อธิบดี
กรมกิจการเด็ก
และเยาวชน

กรมกิจการเด็ก และเยาวชน

ความเป็นมา

ในระหว่างปี 2545 - 2558 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินภารกิจด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ภายใต้สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ โดยรวมภารกิจของกลุ่มเป้าหมายหลักของหน่วยงานไว้ด้วยกัน คือ เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ในลักษณะการกำหนดนโยบายและงานวิชาการเป็นหลัก ซึ่งภารกิจการงานด้านเด็กและเยาวชนจำเป็นต้องดำเนินการด้านนโยบายควบคู่กับการปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนมีประสิทธิภาพ **กรมกิจการเด็กและเยาวชน** จึงได้ถูกจัดตั้งขึ้นเป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2558 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 **โดยรวมภารกิจงานด้านเด็กและเยาวชนจาก 3 หน่วยงาน คือ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ** โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชนตั้งแต่แรกเกิด - 25 ปี (เด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 18 ปี และเยาวชนอายุตั้งแต่ 18 - 25 ปี) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรหลักในการกำหนดนโยบาย สร้างเด็กและเยาวชนไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเติบโตอย่างยั่งยืน

ภารกิจ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน การส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว **โดยการกำหนดนโยบาย มาตรการ กลไก ส่งเสริม และสนับสนุนภาครัฐและภาคเอกชนติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการที่กำหนดเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต**

อำนาจหน้าที่

1. เสนอแนะนโยบาย แนวทาง เสริมสร้างมาตรการและกลไกในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว
2. กำหนดมาตรฐานการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชนและการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว ให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก พันธกรณี ความตกลง และความร่วมมือระหว่างประเทศ กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตาม มาตรฐานที่กำหนด
3. พัฒนาการองค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว
4. ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน การส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว และบทบาททางสังคมของเด็กและเยาวชน
5. บริหารจัดการและพัฒนาระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านเด็กและเยาวชน รวมทั้งที่เป็นกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหาทางสังคม กลุ่มที่ประสบภัยสังคม กลุ่มที่พึ่งได้รับการช่วยเหลือ คุ้มครอง สงเคราะห์ พัฒนาและฟื้นฟู และการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม
6. จัดบริการสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ การให้คำปรึกษาแนะนำ การให้ความช่วยเหลือและการแก้ไขปัญหาแก่กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่ประสบภัยสังคม และกลุ่มที่มีปัญหาทางสังคม รวมทั้งประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. พัฒนารูปแบบ วิธีการบริการสวัสดิการสังคมและการสังคมสงเคราะห์เด็ก เยาวชนและครอบครัว ให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด
8. จัดให้มีบ้านพักเด็กและครอบครัว สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ในการบริการและให้การช่วยเหลือ สงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพ พัฒนา ฟื้นฟู และจัดบริการสังคมแก่เด็กและครอบครัวที่ประสบปัญหา
9. เป็นศูนย์กลางในการให้ความช่วยเหลือ คุ้มครองและดำเนินการในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม
10. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว
11. ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนทางวิชาการ ข้อมูล เทคโนโลยี การให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการดำเนินการของเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชนตามกฎหมายและการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว

การขับเคลื่อนงาน ตามแผนปฏิบัติการ ด้านการคุ้มครองเด็ก แห่งชาติ พ.ศ. 2566 – 2570

แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 สนับสนุนให้ครอบครัวและชุมชนสามารถส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความเป็นอยู่ที่ดี และให้เด็กและเยาวชนทุกคนได้เติบโตในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยอย่างมีคุณภาพ โดยทำงานร่วมกับชุมชนและครอบครัวในการสนับสนุนเด็กและครอบครัวที่ต้องการความช่วยเหลือ รวมถึงระดมสรรพกำลังของภาคีทุกภาคส่วนในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทุกคน ครอบครัวเด็กทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นสัญชาติใด

การดำเนินการตามกฎหมาย และความตกลงระหว่างประเทศ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน ดำเนินภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพ กลุ่มครอบครัว พิทักษ์สิทธิ และดูแลสวัสดิการให้กับเด็กและเยาวชน มีกฎหมาย หลายฉบับรวมทั้งความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาและคุ้มครอง เด็ก ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็ก และเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ หอพัก พ.ศ. 2558 และกฎหมายอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการ ร่วมกันหน่วยงานอื่น เช่น พระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็ก ปฐมวัย พ.ศ. 2562 เป็นต้น ทั้งนี้ ได้มีการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้ เด็กและเยาวชนได้รับการปกป้องคุ้มครองสวัสดิภาพ อย่างเหมาะสม ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครอง เด็ก พ.ศ. ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกลไก กระบวนการคุ้มครองเด็ก มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของ คนในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนและองค์กรด้าน เด็กร่วมกัน กำหนดนโยบายและแผนงานการ คุ้มครองเด็ก รวมถึงเพิ่มบทบาทองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการและช่วยเหลือดูแล คุ้มครองเด็กในพื้นที่ รวมถึง ร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. แก้ไขปรับปรุง มาตรา 1567(2) ที่เกี่ยวกับการทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนดำเนินการ แก้ไขเพื่อป้องกันปัญหาการตีความกฎหมายที่อาจ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็ก

(2) ความตกลงระหว่างประเทศ ได้แก่ อนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญา ดังกล่าว และอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก รวมทั้งความร่วมมืออีกหลายฉบับ เช่น ความร่วมมือ เกี่ยวกับการรับบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศและความ ร่วมมือระดับภูมิภาคอาเซียนและกรอบความร่วมมือ อื่นที่เกี่ยวข้อง โดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนั้น มีหลักการสำคัญ คือ การไม่เลือกปฏิบัติและคำนึงถึง ประโยชน์สูงสุดของสิทธิเด็ก ได้แก่ สิทธิในการอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง สิทธิที่จะได้รับการ พัฒนา และสิทธิในการมีส่วนร่วม โดยเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2567 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ ประเทศไทย ทอนข้อสงวน ข้อ 22 ของอนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิเด็ก (เด็กผู้ลี้ภัยและเด็กผู้แสวงหาที่พักพิง) เนื่องจากประเทศไทยได้ดำเนินการคุ้มครองเด็กผู้ลี้ภัย อยู่แล้ว ทั้งด้านกลไก มาตรการ กฎหมาย พันธกรณี กติกา และตราสารระหว่างประเทศที่ประเทศไทย รองรับ ส่งผลให้การดำเนินการช่วยเหลือผู้ลี้ภัยของ ประเทศไทย เป็นมาตรการที่เหมาะสมตามอนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 22

การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพ สิทธิและสวัสดิการ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้ดำเนินงานตาม ภารกิจความรับผิดชอบที่สอดคล้องกับช่วงวัยต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชน โดยมีภารกิจหลัก 3 ด้าน คือ การส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพ การปกป้อง คุ้มครอง พิทักษ์สิทธิ และการจัดสวัสดิการ เป็นกรอบการดำเนินงานตามแต่ละช่วงวัยของเด็กและเยาวชน ดังนี้

(1) เด็กแรกเกิด ถึงอายุ 6 ปี

ในช่วงของปฐมวัย คือ ตั้งแต่เด็กอยู่ในครรภ์มารดา จนถึงอายุครบ 6 ปี เด็กจำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษเพราะถือเป็นช่วงวัยทองของการส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กสามารถเจริญเติบโตไปได้อย่างเข้มแข็ง และใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ คุณภาพของการเลี้ยงดูในระยะขวบปีแรกจึงมีความจำเป็นและมีผลต่อชีวิตเด็กอย่างมาก โดยเฉพาะพัฒนาการของสมอง การเรียนรู้ สุขภาพอนามัย และพฤติกรรมตลอดช่วงชีวิตของเด็ก กรมกิจการเด็กและเยาวชนมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุน พัฒนา ปกป้องคุ้มครอง รวมถึงการจัดสวัสดิการแก่เด็กกลุ่มนี้มาอย่างต่อเนื่องผ่านนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ อาทิ การส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่สมวัย เข้าถึงสวัสดิการและบริการที่มีคุณภาพในโครงการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนแก่เด็กแรกเกิด - 6 ปี รายละ 600 บาท ต่อคนต่อเดือน โดยมีเป้าหมายในปี 2567 เพื่อจัดสรรเงินสวัสดิการให้แก่เด็กกลุ่มเป้าหมาย ได้จำนวน 2,649,930 ราย เป็นวงเงิน 16,130,904,400 บาท เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินโครงการและกิจกรรม

สำคัญเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัยในทุกมิติ อาทิ การพัฒนาให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามมาตรฐานสากล และมีความปลอดภัยในสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยการยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งมีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีผลการประเมินตามมาตรฐาน จำนวน 42,602 แห่ง จากทั้งหมด 45,378 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 93.88 และเด็กมีพัฒนาการสมวัยกว่า 2.2 ล้านคน และในกรณีของสถานรับเลี้ยงเด็กที่เก็บค่าบริการไม่เกิน 5,000 บาท ต่อคน ต่อเดือน ยังได้ให้การสนับสนุนอาหารเสริม และสื่อพัฒนาการแก่เด็ก เพื่อเป็นสวัสดิการและช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านเด็ก ให้มีทักษะในการดูแลเด็ก เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพในอนาคต พร้อมทั้งขับเคลื่อนโครงการ “อ่านได้ อ่านดี อ่านทุกวัย ทุกวัน” ภายใต้นโยบายสวัสดิการหนังสือเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะของเด็กปฐมวัยและช่วงวัยอื่น ๆ ด้วยการอ่านหนังสือ และเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน

(2) เด็กอายุ 6 - 18 ปี

เป็นช่วงของเด็กที่กำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่นวัยเรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ทำให้มีความท้าทายมากมายเกิดขึ้นกับเด็กในช่วงวัยนี้ ซึ่งมีความอยากรู้อยากเห็น อยากลอง และต้องการการยอมรับจากสังคม กรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้ส่งเสริมความเข้มแข็งกลไกสภาเด็กและเยาวชน เพื่อเปิดโอกาสและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชน ได้พัฒนาศักยภาพตนเองและส่งเสริมทักษะที่จำเป็น เพื่อมุ่งสู่การเป็นผู้นำในชุมชน/สังคมและเสริมสร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันในสังคมแบบพหุวัฒนธรรม โดยพัฒนาสภาเด็กและเยาวชนผ่านการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในมิติต่าง ๆ เช่น การยุติความรุนแรง การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสังคม และยังมีโครงการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ

เด็กและเยาวชนสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมทักษะทางดิจิทัลให้กับเด็กและเยาวชน ทักษะด้านคุณธรรม และ EQ จัดการศึกษาให้กับเด็กกลุ่มเปราะบาง พัฒนากิจกรรมวิทยาศาสตร์พัฒนากิจกรรมด้านกีฬาและศิลปะและภูมิคุ้มกันในการป้องกันยาเสพติด

นอกจากนี้ กลุ่มเด็กที่อยู่ในความดูแลของ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ภายในสถานรองรับทั้ง 31 แห่ง ทั่วประเทศ จำนวน 3,766 คน ด้วยความร่วมมือกับองค์กรธุรกิจ (CSR) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้รับการพัฒนาศักยภาพและความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมทักษะการฝึกอาชีพต่าง ๆ รวมถึงสร้างความพร้อมในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเด็กสำหรับการกลับคืนสู่ครอบครัวหรือสังคม โดยในปี 2567 มีเด็กสามารถกลับคืนสู่ครอบครัวเดิม จำนวน 278 คน เป็นเด็กชาย 169 คน และเด็กหญิง 109 คน

(3) เยาวชน อายุ 18 – 25 ปี

เป็นช่วงวัยเรียน/วัยรุ่นและวัยที่กำลังก้าวเข้าสู่วัยแรงงาน ช่วงต้น โดยเยาวชนกลุ่มนี้จะเน้นให้ความสำคัญกับการสนับสนุน พัฒนาศักยภาพ ให้พร้อมต่อการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นได้มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมในศตวรรษที่ 21 มีความสามารถในการแก้ปัญหาปรับตัว มีความสามารถในการสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ **โดยส่งเสริมให้เยาวชนได้รับการพัฒนาศักยภาพมุ่งสู่การเป็นผู้นำมีทักษะในการประกอบอาชีพ** สามารถเลือกงานที่ต้องการจะเป็นในอนาคตผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การส่งเสริมทักษะอาชีพเยาวชน แนะนำอาชีพแก่วัยรุ่น รวมถึงการให้เงินสงเคราะห์แก่กลุ่มเปราะบาง เงินทุนประกอบอาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมผ่านกลไกของสภาเด็กและเยาวชน ที่มีอยู่ในทุกระดับ จำนวนถึง 8,778 แห่ง ทั่วประเทศ ซึ่งกรมกิจการเด็กและเยาวชนได้สนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและการแก้ไขปัญหาสังคมของสภาเด็กและเยาวชน

โดยในปี 2567 มีกิจกรรมรวมทั้งสิ้น 6,728 กิจกรรม มีเด็กและเยาวชนที่ร่วมกลไกสภาเด็กฯ และได้รับการพัฒนาศักยภาพ จำนวนกว่า 380,991 คน รวมทั้งส่งเสริมให้เยาวชนในช่วงวัยดังกล่าวมีบทบาทในเวทีระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และนำความรู้ ประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ กลุ่มเยาวชนในวัยดังกล่าวกำลังก้าวเข้าสู่ วัยเรียนระดับมหาวิทยาลัย การสร้างระบบคุ้มครองในส่วน ของที่พักหรือหอพักในช่วงวัยเรียน ถือว่ามีความสำคัญ ในมิติของการปกป้องคุ้มครองสิทธิ กรมกิจการเด็กและ เยาวชน เป็นหน่วยงานตามกฎหมายที่ส่งเสริมให้มีหอพัก ปลอดภัยตามมาตรฐานที่กำหนด ในพระราชบัญญัติ หอพัก พ.ศ. 2558 เป้าหมายสำคัญ คือ เยาวชนที่พักอาศัย ในหอพักได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพที่อยู่ระหว่างการ ศึกษาอย่างปลอดภัย โดยความร่วมมือของ 3 หน่วยงาน คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ

การจัดสวัสดิการและการพัฒนา ศักยภาพแก่เด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง

กรมกิจการเด็กและเยาวชน มีหน่วยงานในสังกัดที่ดูแลเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ในประเด็น การปกป้องคุ้มครองสวัสดิภาพ การให้สวัสดิการที่จำเป็นแก่เด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบางที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษในกรณีต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเด็กและเยาวชนเหล่านี้ ให้มีภูมิคุ้มกัน เข้มแข็งและแข็งแรง พร้อมทั้งจะกลับคืนสู่สังคมเพื่อใช้ชีวิตปกติได้อีกครั้ง โดยหน่วยงานในสังกัด ประกอบด้วย

สถานรองรับ 31 แห่ง ทั่วประเทศ

แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ สถานแรกรับสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กสถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็ก ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพ สถาบันเพาะกล้าคุณธรรม ซึ่งมีเด็กและเยาวชนในความดูแล ในปี 2567 รวมทั้งสิ้น 3,766 คน โดยเป็นสถานที่ที่ทำให้เด็กได้รับการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ และเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและเยาวชนให้เหมาะสมตามช่วงวัยโดยทุกสถานรองรับเด็กจะจัดสวัสดิการให้เด็กและเยาวชนไปในทิศทางเดียวกันมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงส่งต่อกันตามช่วงวัยของเด็กและตามความต้องการของเด็กแต่ละคน

บ้านพักเด็กและ ครอบครัว 77 แห่ง

มีเด็กและเยาวชน ในความดูแล ในปี 2567 รวมทั้งสิ้น 3,723 คน ซึ่งให้การดูแลแบบชั่วคราว (ไม่เกิน 90 วัน) ให้บริการด้านปัจจัย 4 การช่วยเหลือคุ้มครองสวัสดิภาพ เยียวยาและฟื้นฟูจิตใจเด็กและเยาวชนในกรณีพิเศษต่าง ๆ

การดำเนินงานจัดหา ครอบครัวบุญธรรม

ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้แก่เด็กที่ต้องการการอุปการะและเด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก เพื่อให้เด็กเติบโตสภาพแวดล้อมแบบครอบครัว โดยในปี 2567 มีการจัดหาครอบครัวบุญธรรมไปแล้ว **รวมทั้งสิ้น 1,009 คน โดยเป็นบุตรบุญธรรมชาวไทย จำนวน 839 คน และบุตรบุญธรรมชาวต่างประเทศ 170 คน**

เด็กในสถานรองรับเด็ก และบ้านพักเด็กและครอบครัว

ที่จะมีบุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และพยาบาลวิชาชีพ ทำหน้าที่ให้การดูแลและช่วยเหลือเด็ก **จำนวน 102 คน แบ่งเป็น นักสังคมสงเคราะห์ 48 คน นักจิตวิทยา 22 คน และพยาบาลวิชาชีพ 32 คน**

การจัดตั้งศูนย์ชุมชน คุ้มครองเด็กระดับตำบล

เป็นกลไกด่านหน้าเพื่อให้การคุ้มครองเด็กถือเป็นกลไกการดำเนินงานในพื้นที่ที่สำคัญอีกกลไกหนึ่งในการดำเนินงาน เพื่อให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ปัจจุบัน ได้จัดตั้งศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็กระดับตำบลแล้ว จำนวน 6,201 แห่ง ใน 76 จังหวัด เพื่อคัดกรองเด็กที่ประสบปัญหา โดยความร่วมมือจากชุมชนในการเฝ้าระวังปัญหาและให้ความช่วยเหลือส่งต่อเด็กได้อย่างเหมาะสม มีเด็กได้รับการคัดกรองเพื่อให้ความช่วยเหลือแล้ว จำนวน 73,010 คน นอกจากนี้ ยังมีการทำงานร่วมกับทีม One Home ในจังหวัด โดยใช้ฐานข้อมูลจาก TPMAP ในการสงเคราะห์ช่วยเหลือ คุ้มครองสวัสดิภาพ และจัดสวัสดิการสังคม ให้แก่เด็ก เยาวชน และผู้ประสบปัญหาทางสังคม ตลอดจนช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ พร้อมประสานส่งต่อผู้ประสบปัญหาทางสังคมให้สามารถช่วยเหลือตนเองและใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ต่อไป

สวัสดิการสำคัญอื่น ๆ

ในรูปแบบของเงินงบประมาณที่กรมกิจการเด็กและเยาวชนจัดสรรให้แก่เด็กและเยาวชนที่ต้องการการคุ้มครองดูแล เป็นการบรรเทาปัญหาเฉพาะหน้า สร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัว เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้แก่

(1) เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน มีเด็ก **จำนวน 59,852 คน ครอบคลุม 43,472 ครอบครัว รวมเป็นเงิน 110,881,000 บาท**

(2) เงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ **จำนวน 5,297 ราย เป็นเงิน 127,128,000 บาท**

(3) กองทุนคุ้มครองเด็ก ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ค่าเลี้ยงดูเด็ก และค่าใช้จ่ายของครอบครัวกรณีเดือดร้อนได้รับผลกระทบเป็นรายบุคคล **จำนวน 3,500 ราย เป็นเงิน 22,589,980 บาท** พร้อมทั้งสนับสนุนองค์กรจัดกิจกรรมโครงการ จำนวน 42 โครงการ (จำนวนเป้าหมาย 11,151 คน) เป็นเงิน 8,449,556 บาท รวมเป็นเงิน 31,039,536 บาท

(4) ปรับปรุงและซ่อมแซมที่อยู่อาศัยสำหรับเด็กและครอบครัว จำนวน 1,712 หลัง ใน 76 จังหวัด ให้มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างหุ้นส่วนการพัฒนาสังคม (CSR) ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจในพื้นที่จังหวัด

นายกัณฑ์
รังษีสว่าง

อธิบดี
กรมส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชีวิตคนพิการ

กรมส่งเสริม
และพัฒนา
คุณภาพชีวิต
คนพิการ

ความเป็นมา

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2558 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2558 ซึ่งมีการปรับปรุงการจัดโครงสร้างส่วนราชการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ใหม่ จากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ไปเป็นของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรืออธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการอย่างเท่าเทียมทั่วถึง และเป็นธรรมอย่างยั่งยืน

ภารกิจ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอนโยบายและจัดทำแผนงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมทั้งดำเนินการด้านการคุ้มครอง การส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการของคนพิการ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคแก่คนพิการ การตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ การจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ การให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นได้ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล

อำนาจหน้าที่

- 1) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการปฏิบัติงานและการเสนอจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นไปตามเป้าหมาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง
- 2) ศึกษา วิเคราะห์ สำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ และสถานการณ์เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการรวมทั้งจัดทำแผนงานและติดตามประเมินผล เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
- 3) บริหาร จัดการ และพัฒนาระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- 4) จัดทำแผนงานการคุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
- 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการเพื่อให้สามารถทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิคนพิการตลอดจนสนับสนุนและประสานงานให้หน่วยงานของรัฐจัดงบประมาณให้แก่องค์กรด้านคนพิการ เพื่อให้สามารถดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพ และพัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการ
- 7) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการกำกับดูแลศูนย์บริการคนพิการทุกประเภท
- 8) ดำเนินการและส่งเสริมกิจการของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่ได้จัดตั้งขึ้นทั้งในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
- 9) ตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและจัดหาทนายความว่าต่างแก่ต่างคดีให้แก่คนพิการ
- 10) ให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่น ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- 11) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การดำเนินงาน ในมิติการส่งเสริมคนพิการ

เน้นกลุ่มคนพิการที่เป็นต้นแบบหรือผู้นำสมาคมที่มีความเข้มแข็ง เพื่อต่อยอดจากการ “เป็นผู้รับสู่ผู้ให้” ผ่านการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรและเครือข่าย อาทิ

1. งานวันคนพิการสากล ประจำปี 2566

ส่งเสริมความเข้าใจของสังคมต่อคนพิการและให้โอกาสคนพิการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมอย่างสร้างสรรค์ผ่านการจัดงานวันคนพิการสากลประจำปี 2566 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมงานกว่า 2,500 คน

2. การส่งเสริมบทบาทอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ด้านคนพิการ

ส่งเสริมบทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ให้มีความเชี่ยวชาญด้านคนพิการและความพิการเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เชี่ยวชาญด้านคนพิการ เพื่อให้ข้อมูลความช่วยเหลือ คู่มือธงสีทึบต่อคนพิการและครอบครัว **ปัจจุบัน มี อพม. เชี่ยวชาญด้านคนพิการ ยอดสะสม 65,521 คน**

3. การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรและเครือข่าย

ปัจจุบัน มีองค์กรด้านคนพิการ 1,438 แห่ง (รับรองและอยู่ในอายุมาตรฐาน 505 แห่ง) และมีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ตั้งแต่ปี 2557 - ปัจจุบัน ยอดสะสม 3,807 แห่ง

การดำเนินงาน ในมิติการพัฒนา ศักยภาพคนพิการ

เน้นกลุ่มคนพิการที่มีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อผลักดันทดแทนภาวะขาดแคลนแรงงาน และเด็กเกิดใหม่ที่ลดต่ำลง โดยต้องมีการค้นหาและนำมาพัฒนาผ่านการส่งเสริมศักยภาพและพัฒนาอาชีพ

1. การพัฒนาและเพิ่มเติมทักษะทางวิชาชีพ

พัฒนาทักษะเดิม (Upskill) เพิ่มเติมทักษะใหม่ (Reskill) ทางวิชาชีพและสร้างโอกาส ให้คนพิการมีงานทำ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถต่อยอดสู่อชีพได้ 9,103 คน

2. การส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ

ส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ ประจำปี 2567 ในสถานประกอบการ 65,339 คน (94.23%) และหน่วยงานของรัฐ 4,227 คน (22.71%)

3. การให้บริการกู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ

ให้บริการกู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพหรือขยายกิจการของคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ จำนวน 12,694 คน

การดำเนินงาน ในมิติการคุ้มครอง และสังคมสงเคราะห์

เน้นกลุ่มที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ถูกทอดทิ้ง ยาจน ต้องมองให้ครบทุกมิติ (อาชีพ การศึกษา สุขภาพ การเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ ที่อยู่อาศัย)

1. การคุ้มครองสวัสดิภาพและพิทักษ์สิทธิคนพิการ

คนพิการในความดูแลของรัฐ 4,686 คน และจัดหาครอบครัวอุปการะให้แก่คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล หรือมีแต่ไม่สามารถให้การดูแลได้ เพื่อส่งเสริมให้คนพิการได้อยู่กับครอบครัวผู้อุปการะดูแล 392 ราย ใน 377 ครอบครัว

2. การส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการคนพิการ

เงินสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ 4,985 คน บริการกายอุปกรณ์ 657 คน สล่าภาษามือ 202 คน ให้บริการแก่คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 2,756 คน ผู้ช่วยคนพิการ 2,146 คน ให้บริการคนพิการที่มีความจำเป็นต้องมีผู้ช่วยคนพิการเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจวัตรที่สำคัญในการดำรงชีวิตได้ จำนวน 7,898 คน

3. ส่งเสริมการจัดตั้งอำนวยการช่วยเหลือคนพิการ

ปรับสภาพที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ 6,322 หลัง และสำรวจข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ 3,241 แห่ง

คำนึงถึงประโยชน์ของคนพิการเป็นสิ่งสำคัญ

ผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 (ข้อมูล ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2567)

ส่งเสริม ให้มีความเข้มแข็ง
“ผู้รับ ผู้ผู้ให้”

พัฒนา กลุ่มที่มีศักยภาพ
“ต้องค้นหา” และนำมาพัฒนา

คุ้มครอง กลุ่มเปราะบาง
ถูกทอดทิ้ง ยากจน
“มองให้ครบทุกมิติ”

<ul style="list-style-type: none"> องค์กรด้านคนพิการ 1,438 แห่ง (รับรองและอยู่ในอายุมาตรฐาน 805 แห่ง) จัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ตั้งแต่ปี 2557 - ปัจจุบัน ยอดสะสม 3,807 แห่ง อพม. เชี่ยวชาญด้านคนพิการ ยอดสะสม 65,521 คน วันคนพิการ ประจำปี 2566 ผู้เข้าร่วมงาน 2,500 คน 	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนากิจกรรมเดิม (Upskill) เพิ่มเติมทักษะใหม่ (Reskill) ทางวิชาชีพและสร้างโอกาสให้คนพิการนึ่งงานทำ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถช่วยเหลือผู้อื่น อาชีพได้ 9,103 คน จ้างงานคนพิการ ประจำปี 2567 สถานประกอบการ 85,339 คน (94.23%) หน่วยงานของรัฐ 4,227 คน (22.71%) ให้บริการกู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพหรือขยายกิจการของคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ 12,694 คน 	<ul style="list-style-type: none"> จัดสวัสดิการคนพิการที่อยู่ในสถาน/ศูนย์ 4,686 คน คนพิการที่ได้รับเงินสงเคราะห์ 4,985 คน ปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยคนพิการ 6,322 หลัง สำรวจข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ 3,241 แห่ง ผู้ช่วยคนพิการ 2,146 คน ให้บริการคนพิการ 7,898 คน ล่ามภาษามือ 202 คน ให้บริการคนพิการ 2,756 คน กายอุปกรณ์ 857 คน คนพิการได้รับการดูแลในครอบครัวอุปการะ 377 ครอบครัว (คนพิการ 392 ราย)
--	--	---

คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ
2,215,079 คน (31 สิงหาคม 2567)

ประโยชน์จากการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายและแผนด้านคนพิการ

คนพิการที่ได้รับเบี้ยความพิการ
2,088,747 คน (31 กรกฎาคม 2567)

การเพิ่มประสิทธิภาพ ในการส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

1. การปรับปรุงกฎหมาย: ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มีการปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และสามารถดูแลคนพิการได้ครอบคลุมทั่วถึงยิ่งขึ้น ซึ่งได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนภาครัฐ ภาคเอกชน สภาคคนพิการทุกประเภท แห่งประเทศไทย องค์กรคนพิการแต่ละประเภท คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ รวมถึงบุคคลทั่วไป เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยมีผู้เข้าร่วมวิพากษ์ จำนวนรวม 965 คน ควบคู่ไปกับการปรับปรุง แก้ไข ข้อบังคับระเบียบ และประกาศ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิ สวัสดิการ อย่างเป็นธรรม และทั่วถึง อาทิ

- 1) ประกาศคณะอนุกรรมการบริหารกองทุน

ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรื่อง กำหนดอัตราเงิน และรายการค่าใช้จ่ายที่กองทุนให้การสนับสนุนแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับวันที่ 15 มกราคม 2567 และวันที่ 28 สิงหาคม 2567)

- 2) ประกาศกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราค่าตอบแทนการให้บริการล่ามภาษามือ ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2566 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมจาก ฉบับลงวันที่ 10 กันยายน 2561)

- 3) ประกาศกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรื่อง กำหนดแบบคำขอจดทะเบียนหรือต่ออายุการจดทะเบียน แบบคำขอรับเอกสาร แบบคำขอรับบริการ แบบรายงานผลการปฏิบัติงาน แบบรายงานผลการจัดบริการ และบัตรประจำตัวสามภาษามือ ชุมชน ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2567

4) ประกาศคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนา
 สล่าภาษามือ เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์
 วิธีการ และเงื่อนไขการประเมินความรู้และทักษะก่อน
 และหลังการจดทะเบียนล่ามภาษามือชุมชน
 ลงวันที่ 25 กันยายน 2566 และ ฉบับที่ 2 ลงวันที่
 14 กุมภาพันธ์ 2567

5)ระเบียบกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน
 พิการ ว่าด้วยครอบครัวอุปการะคนพิการ
 พ.ศ. 2567

**2. การขึ้นทะเบียนคนพิการและระบบแอปพลิเคชัน
 “บัตรประจำตัวคนพิการดิจิทัล”**

มีการค้นหาคนพิการตกหล่นและการขึ้นทะเบียนคน
 พิการโดยให้ความสำคัญกับการสำรวจข้อมูลคน
 พิการในพื้นที่ และจัดเก็บข้อมูลใน MSO Logbook
 ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบบริการคนพิการแบบ
 เบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) โดยยก
 ระดับระบบการให้บริการคนพิการ เพื่อแก้ไขปัญหา
 กระบวนการขอขึ้นทะเบียนคนพิการ และยื่นคำขอรับ
 สวัสดิการเบี้ยความพิการ เพื่อแก้ไขปัญหาคนพิการ
 ที่ต้องเดินทางมายื่นเรื่องด้วยตนเอง ซึ่งก่อให้เกิด
 ภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางแก่คนพิการ
 และครอบครัว และการพัฒนาระบบแอปพลิเคชัน
 “บัตรประจำตัวคนพิการดิจิทัล” ซึ่งสามารถ
 download ได้ทั้งระบบ Android และ iOS สามารถ
 ใช้แทนบัตรประจำตัวคนพิการได้เสมือนบัตร
 ประจำตัวคนพิการฉบับจริงซึ่งจะอำนวยความสะดวก
 แก่คนพิการในมิติต่าง ๆ

**3. กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
 คนพิการ**

เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ โดย
 ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ
 ชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 มาตรา 23 กำหนดให้
 จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรมส่งเสริม
 และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรียกว่า
 “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ”
 เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง
 และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและ
 การดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคน
 พิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและ
 การประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการ
 ส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินงานขององค์กรที่
 เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดสรรให้อย่างเป็นธรรม
 และทั่วถึง และมาตรา 26 กำหนดให้คณะอนุกรรมการ
 บริหารมีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนพิการร่วมด้วย ซึ่ง
 กองทุนมีอำนาจหน้าที่ (1) บริหารกองทุนรวมทั้ง
 ดำเนินการเกี่ยวกับการลงทุนการหาประโยชน์และ
 การจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่
 คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของ
 กระทรวงการคลัง ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาได้ให้ความ
 สำคัญกับการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมและ
 พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้คล่องตัวยืดหยุ่น
 ต่อการทำงานและสามารถใช้ประโยชน์จากกองทุนฯ
 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นางสาวแรมรุ้ง
วรวัธ

อธิบดี
กรมกิจการ
ผู้สูงอายุ

กรมกิจการ ผู้สูงอายุ

ความเป็นมา

กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกรมในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2558 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 ซึ่งมีการทึงเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดสวัสดิการและการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ โดยการเสนอนโยบาย การพัฒนางานวิชาการด้านมาตรการ กลไก องค์ความรู้ และนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมและสนับสนุนในเชิงวิชาการและการปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายภายใต้การบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีกลไกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชมรมผู้สูงอายุเป็นแกนหลักในการดำเนินงานในรูปแบบ “หุ้นส่วนในงานพัฒนาด้านผู้สูงอายุ” ตลอดจนการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ และศูนย์การเรียนรู้ และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุในกำกับเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร (ศูนย์ต้นแบบ) เพื่อความมีคุณภาพชีวิตที่ดีและเสริมสร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรชั้นนำด้านนโยบายและนวัตกรรมทางสังคมด้านผู้สูงอายุ
สูงสังคมสูงวัยคุณภาพ”

ภารกิจ

กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบงานด้านสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมและตอบสนองต่อสภาพการณ์ทางสังคม กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก พันธกรณี และข้อตกลงระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ

อำนาจหน้าที่

- 1) เสนอนโยบายและแผนหลัก ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ
- 2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนามาตรการ กลไก มาตรฐาน และนวัตกรรม องค์ความรู้การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- 3) ส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ
- 4) บริหารจัดการ และกำกับดูแลการดำเนินงานกองทุนผู้สูงอายุ เพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม การสนับสนุน และการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ
- 5) ติดตามประเมินผลการดำเนินงานการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ
- 6) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้เอื้อต่อการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ
- 7) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมกิจการผู้สูงอายุ หรือตามที่รัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การพัฒนา การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

1. ครอบคลุมอุปถัมภ์

การสนับสนุนครอบครัวอุปถัมภ์ผู้สูงอายุ
มีหลักการ คือ

- 1) เพื่อลดจำนวนผู้สูงอายุที่จะเข้ารับบริการ
ในสถานสงเคราะห์คนชราทั้งภาครัฐ และภาค
เอกชนลง
- 2) ครอบครัวและชุมชนสามารถดูแลผู้สูงอายุ
ของตนเองได้ผู้สูงอายุอยู่ในชุมชนเดิมของตนเอง
ได้นานที่สุด

วัตถุประสงค์:

เพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุ
ที่มีฐานะยากจน และไม่มีผู้ดูแล หรือมีผู้ดูแลแต่ไม่
สามารถเลี้ยงดูได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในถิ่น
ที่อยู่เดิมอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีผู้ดูแล
ในรูปแบบครอบครัวอุปถัมภ์

แนวทางดำเนินการ

- 1) ช่วยเหลือคุ้มครองดูแลผู้สูงอายุแก่ครอบครัว
อุปถัมภ์ **ครอบครัวละ 2,000 บาท/คน/เดือน** เว้น
แต่มีเหตุจำเป็นและเหมาะสมอาจพิจารณาให้เงิน

ช่วยเหลือได้ไม่เกิน **ครอบครัวละ 3,000 บาท/คน/เดือน**

- 2) ผู้มีคุณสมบัติครอบครัวอุปถัมภ์ ดังนี้
 - > สัญชาติไทย
 - > อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์
 - > มีที่อยู่อาศัยที่เป็นหลักแหล่ง ในอาณาบริเวณ
เดียวกับผู้สูงอายุ
 - > ได้รับความยินยอมจากสมาชิกทุกคนใน
ครอบครัวว่ามีความพร้อมคุ้มครองดูแลผู้สูงอายุ
 - > ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างกระทำผิดอาญา หรือ
อยู่ระหว่างสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือการ
พิจารณาคดีของศาล โดยให้ผู้ขอเป็นครอบครัว
อุปถัมภ์รับรองตนเอง และหัวหน้าหน่วยงานลงนาม
ในหนังสือส่งให้สถานีตำรวจในพื้นที่ตรวจสอบ
ซึ่งหากพบการกระทำผิดจะถอดตัดสิทธิ์โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้สนับสนุน
ผู้ดูแลผู้สูงอายุเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ไปแล้ว **จำนวน
1,107 รายทั่วประเทศ งบประมาณทั้งสิ้น
22,140,000 บาท** (ยี่สิบสองล้านหนึ่งแสนสี่หมื่น
บาทถ้วน)

2. การให้บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก

เป็นการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ให้ได้รับการคุ้มครอง
และพิทักษ์สิทธิตาม มาตรา 11 (8) (9) และ (10) แห่ง
พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 โดยดำเนินการ
ตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง **การคุ้มครองการ
ส่งเสริมและสนับสนุนการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่
ประสบความเดือดร้อน** ซึ่งพิจารณาช่วยเหลือ
ตามความจำเป็นและเหมาะสม ได้ไม่เกินวงเงิน
ครั้งละ 3,000 บาทไม่เกิน 3 ครั้ง/คน/ปี

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ช่วยเหลือผู้สูงอายุใน
ภาวะยากลำบาก จำนวน 12,500 ราย งบประมาณทั้งสิ้น
37,500,000 บาท (สามสิบล้านเจ็ดแสนบาทถ้วน) สำหรับ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีเป้าหมายช่วยเหลือผู้สูงอายุใน
ภาวะยากลำบาก **จำนวน 12,500 ราย งบประมาณทั้งสิ้น
37,500,000 บาท** (สามสิบล้านเจ็ดแสนบาทถ้วน)

3. การจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 (12) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี และประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง **การสนับสนุนการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี พ.ศ. 2563** รายละเอียด 3,000 บาท โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ค่าจัดการศพผู้สูงอายุ **จำนวน 115,281 ราย**

งบประมาณทั้งสิ้น 345,843,000 บาท (สามร้อยสี่สิบล้านแปดแสนสี่หมื่นสามพันบาทถ้วน) สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีเป้าหมายช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ค่าจัดการศพผู้สูงอายุ **จำนวน 153,927 ราย งบประมาณทั้งสิ้น 461,781,000 บาท** (สี่ร้อยหกสิบเอ็ดล้านเจ็ดแสนแปดหมื่นหนึ่งพันบาทถ้วน)

4. ปรับสภาพแวดล้อมในบ้านที่เอื้อต่อคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัย

ดำเนินกิจกรรมการปรับสภาพแวดล้อมฯ และสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน ที่อยู่อาศัยไม่ปลอดภัย ได้รับการปรับปรุง/ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ปรับปรุง/ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ **จำนวน 11,000 หลัง งบประมาณทั้งสิ้น**

442,493,200 บาท (สี่ร้อยสี่สิบล้านสองพันสี่แสนเก้าหมื่นสามพันสองร้อยบาทถ้วน) สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุง/ซ่อมแซมบ้านเพิ่มขึ้น **จำนวน 13,000 หลัง งบประมาณทั้งสิ้น 522,389,000 บาท** (ห้าร้อยยี่สิบล้านสองแสนแปดหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)

5. ดนตรีบำบัด (Music Therapy)

กรมกิจการผู้สูงอายุได้นำกิจกรรมดนตรีบำบัดเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดี ทั้งด้านกาย จิต และอารมณ์ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม โดยนำกิจกรรมดนตรีบำบัดเป็นเครื่องมือเสริมสร้างสุขภาวะด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านร่างกาย เสริมสร้างการทำงานของระบบประสาท กล้ามเนื้อ เพิ่มการเคลื่อนไหวร่างกาย ด้านจิตใจ ลดความเครียด วิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ สร้างความสุข ความมั่นใจ ด้านสังคม กระตุ้นอารมณ์เชิงบวก พัฒนาการควบคุมอารมณ์ ส่งเสริมการสื่อสารและความสัมพันธ์ กับผู้อื่น กระตุ้นการทำงานเป็นทีม

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ดำเนินกิจกรรม **“สังคมดนตรีสร้างสุข”** ร่วมกับ สถาบันดนตรี KPN Music Academy มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 3 วัย ได้แก่ วัยเด็ก วัยทำงาน และวัยสูงอายุ จากศูนย์ สถาน บ้าน นิคม ทั่วประเทศ รวมถึงบุคลากรกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ **รวมจำนวน 700 คน และดำเนินกิจกรรม “ดนตรีบำบัดสำหรับการพัฒนาสุขภาวะผู้สูงอายุ”** ร่วมกับ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อการพัฒนาด้านดนตรีบำบัดสำหรับประชาชนและคนทุกช่วงวัย ในพื้นที่นำร่องโรงเรียนผู้สูงอายุ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 10 แห่ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นผู้สูงอายุในพื้นที่ **จำนวนมากกว่า 1,691 คน** ทั้งนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีแผนดำเนินการให้ครอบคลุมในพื้นที่โรงเรียนผู้สูงอายุทั่วประเทศ

ศูนย์พักฟื้นและเสริมพลังชีวิต (Rejuvenation Center)

กรมกิจการผู้สูงอายุ ได้ขับเคลื่อน ศูนย์พักฟื้น ลดวัย เสริมพลังชีวิต (Rejuvenation Center) โดยมี กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบ องค์กรร่วม เน้นธรรมชาติ และการดูแลสุขภาพ ภายใจด้วยศิลปะ ดนตรี กีฬา และธรรมะ เพื่อส่งเสริม ให้ผู้สูงอายุใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เรียนรู้พัฒนา ทักษะที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต มีความสุข มีสุขภาพกายใจที่ดี และตระหนักถึงคุณค่า ในชีวิตของตนเอง สร้างสัมพันธ์และเครือข่ายใน

สังคม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้จัดทำ หลักสูตรการอบรม “ศูนย์พักฟื้น ลดวัย เสริม พลังชีวิต” เพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยงาน ภาครัฐเครือข่าย นำไปจัดอบรมพัฒนาศักยภาพและ สร้างเสริมสุขภาพกายใจที่ดี ให้แก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ ส่งเสริมพลังผู้สูงอายุที่เป็นActive Agingและนำร่อง กิจกรรม ณ ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้าน ผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี มีชมรมเครือข่ายด้าน ผู้สูงอายุ เข้าร่วมกิจกรรม **จำนวนทั้งสิ้น 11,478 คน**

การบริหารและคุ้มครอง สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน

เพื่อสร้างกลไกในการดูแลผู้สูงอายุให้ผู้สูงอายุได้ อาศัยอยู่ในถิ่นเดิม (Ageing in Place) โดยคำนึงถึง การดูแลแบบองค์รวม 4 ด้าน ได้แก่

- 1) Wellbeing and Life Protector สร้างระบบ ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุอยู่ในชุมชน ได้อย่างยาวนานที่สุด
- 2) Training อบรมหลักสูตรผู้บริหารและ คຸ່ມครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อวางแผน จัด กิจกรรมตรวจเยี่ยมผู้สูงอายุ และติดตามประเมิน ผลได้อย่างต่อเนื่อง
- 3) Holistic Care เพื่อดูแลผู้สูงอายุครอบคลุม 5 มิติ
- 4) Workshop จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตผู้สูงอายุ

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีพื้นที่นำร่อง การดำเนินงาน **จำนวน 19 พื้นที่ 12 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ พิษณุโลก สุพรรณบุรี นครปฐม สิงห์บุรี ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา สกลนคร อุบลราชธานี สงขลา และปัตตานี** สร้าง ผู้บริหารคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ จำนวน 35 คน

โดยมีผู้สูงอายุได้รับการดูแลและคุ้มครอง ทางสังคม จำนวนทั้งสิ้น 21,761 คน

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมกิจการ ผู้สูงอายุ ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนิน โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ในชุมชน ในพื้นที่จำนวน 152 พื้นที่ 76 จังหวัด และสร้าง ผู้บริหารคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ **จำนวน 304 คน งบประมาณ 62,975,200 บาท** (หกสิบลสองล้าน เก้าแสนเจ็ดหมื่นห้าพันสองร้อยบาทถ้วน) ทั้งนี้ กรมกิจการผู้สูงอายุ ได้นำเสนอโครงการบริหาร และคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน ต่อที่ประชุม คณะรัฐมนตรีสัญจร จำนวน 4 ภาค ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคกลาง ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ และเห็นชอบ หากดำเนินการได้ครอบคลุมทั่วประเทศ ตามที่วางเป้าหมายไว้ จะสามารถสร้างกลไกและ ระบบคุ้มครองผู้สูงอายุ ให้สามารถอยู่อาศัย ในถิ่นเดิม (Ageing in Place) ได้อย่างมี คุณภาพชีวิตที่ดี

จงใจวัยเกษียณด้วยการหางาน ที่เหมาะสม และดูแลกองทุนผู้สูงอายุ เพื่อการประกอบอาชีพ

1. ส่งเสริมการมีรายได้และมีงานทำ

กรรรมกิจการผู้สูงอายุ ส่งเสริมการรวมกลุ่มชมรมผู้สูงอายุ ภูมิปัญญา คลังปัญญา เพื่อพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ขยายผลการขายออนไลน์จัดพื้นที่สำหรับขายสินค้าในห้างสรรพสินค้า เช่น ตลาดนัดสุขใจวัยเก่า ร่วมกับ Lotus's เปิดพื้นที่ให้กับผู้สูงอายุมาขายสินค้า สร้างอาชีพสร้างรายได้ นอกจากนี้ ยังได้ร่วมกับศูนย์จำหน่ายสินค้าแม่โคร จัดทำโครงการ

เก่าแก่วัยเก่า ฝึกอาชีพ ทำอาหาร และ Café Amazon for chance พัฒนาทักษะอาชีพ เสริมสร้างรายได้ และเปิดโอกาสให้แก่ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองได้ และขยายผลสิทธิ์ทางสังคมที่ยั่งยืนต่อไป **มีผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น จำนวน 1,000 คน และสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุ จำนวน 1,000 - 3,000 บาทต่อวันที่เข้าร่วมกิจกรรม**

2. กองทุนผู้สูงอายุเพื่อการประกอบอาชีพ

ให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพแก่ผู้สูงอายุรายบุคคลรายละไม่เกิน 30,000 บาท และรายกลุ่มไม่น้อยกว่า 5 คน กลุ่มละไม่เกิน 100,000 บาท โดยไม่คิดดอกเบี้ย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้สนับสนุนเงินทุนกู้ยืมประกอบอาชีพพรายบุคคลจำนวน 4,261 รายงบประมาณ 122,247,940 บาท งบประมาณในการสนับสนุนเงินทุนกู้ยืมประกอบอาชีพ รายบุคคล จำนวน 1,900 ราย งบประมาณ 57,000,000 บาท (ห้าสิบล้านเจ็ดแสนบาทถ้วน)

กองทุนผู้สูงอายุ ได้พัฒนาการให้บริการในการยื่นคำร้องขอเงินในรูปแบบออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุพร้อมทั้งสามารถติดตามสถานะการยื่นกู้ได้ ผ่านช่องทางเว็บไซต์กรรรมกิจการผู้สูงอายุ เว็บไซต์กองทุนผู้สูงอายุ แอปพลิเคชัน Gold By Dop และมีแผนการพัฒนาระบบการกู้ยืมกองทุนผู้สูงอายุผ่านแอปพลิเคชันทางรัฐ ทั้งนี้ มีผู้สูงอายุใช้บริการกู้ยืมเงินกองทุนประกอบอาชีพผ่านระบบออนไลน์มากขึ้น **โดยในปี 2566 มีจำนวน 469 ราย และในปี 2567 มีจำนวน 518 ราย**

นายสุนทร
สว่างสาลี

อธิบดี
กรมกิจการสตรี
และสถาบันครอบครัว

กรมกิจการสตรี
และสถาบัน
ครอบครัว

ความเป็นมา

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายปฏิรูประบบราชการ โดยยุบหน่วยงานที่กระจายอยู่ในหลายกระทรวง มาจัดตั้งกระทรวงและหน่วยงานระดับกรมขึ้นใหม่ เพื่อให้การดำเนินงานของภาครัฐมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นใหม่ อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 มาตรา 17 พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้ไปเป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545 มาตรา 35 (1) กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2545 โดยการรวมหน่วยงานที่ทำงานด้านสตรีเข้าด้วยกัน 3 หน่วยงาน คือ คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย ในส่วนของกรมการพัฒนาชุมชน และกรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2558 ให้มีการปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยรวมงานด้านนโยบาย ด้านวิชาการ และด้านการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายเดียวกันให้อยู่ส่วนราชการเดียวกันแบ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวง กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้รับโอนภารกิจที่เกี่ยวข้องกับงานสตรี สำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สถานสงเคราะห์สตรี และสถานสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี และงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามที่กฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการที่กำหนด

วิสัยทัศน์

สตรีและครอบครัวมั่นคง สังคมเสมอภาค

ภารกิจ

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพสตรี การส่งเสริมความเสมอภาคและความเท่าเทียมระหว่างเพศ การส่งเสริมและพัฒนาครอบครัวการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิสตรี ผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด และบุคคลในครอบครัว การสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัว การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในครอบครัว การคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว การตรวจสอบ การชดเชยและเยียวยาเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี

อำนาจหน้าที่

1. เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และมาตรฐานการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ สตรี ครอบครัว ผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี และผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด
2. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน และองค์กรระหว่างประเทศ ในการดำเนินการตามนโยบาย พันธกรณี อนุสัญญา และความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับสตรี ครอบครัว ผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี และผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด
3. เสริมสร้างมาตรฐาน การกลไกในการพัฒนาศักยภาพ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมระหว่างเพศ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรีและผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด การป้องกันการค้าประเวณีและคุ้มครองผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี การคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัว
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง การดำเนินงาน การรับรอง และการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรภาคเอกชนด้านสตรีและครอบครัว รวมทั้งองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง
5. บริหารจัดการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสตรี ครอบครัว ผู้ประสบ ปัญหาจากการค้าประเวณีและผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในการแก้ไขและพัฒนาสตรี ครอบครัว ผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี ผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิดและผู้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
6. จัดบริการสวัสดิการสังคม การให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง แก้ไข เยียวยา บำบัด พิณฟู และพัฒนาศักยภาพของสตรี ผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ผู้ที่ถูกละเมิดคุ้มครองสวัสดิภาพ ผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี รวมทั้งผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การดำเนินงานเพื่อพัฒนา ความเข้มแข็งของครอบครัว

1. โครงการครอบครัวต้องมาก่อน (Family First)

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวได้รับการพัฒนาทักษะด้านครอบครัวทุกช่วงวัย
2. เพื่อส่งเสริมให้ครอบครัวทุกรูปแบบทำกิจกรรมและใช้เวลาร่วมกัน
3. เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งและสัมพันธภาพของสมาชิกในครอบครัวทุกช่วงวัย ครอบครัว และชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย :

จำนวนสมาชิกในครอบครัวได้รับการเสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะ พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว จำนวน 10,000 คน

หน่วยงาน/พื้นที่การดำเนินงาน :

มีการดำเนินการครอบคลุมถึง 76 จังหวัด ดำเนินการโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว จำนวน 8 แห่ง

กิจกรรมย่อยที่ 1 : วันอาทิตย์เป็นวันครอบครัว

กิจกรรม “วันอาทิตย์เป็นวันครอบครัว” ใช้แนวคิด “วันอาทิตย์กินข้าวด้วยกัน สานสัมพันธ์ครอบครัว ปรับตัวรักสิ่งแวดล้อม” เสริมสร้างสัมพันธภาพให้ครอบครัวมีพื้นที่การทำกิจกรรมและใช้เวลาร่วมกัน และเสริมภูมิคุ้มกันให้ครอบครัวได้รู้จักการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม การจัดกิจกรรมทำให้ครอบครัวได้ใกล้ชิดเข้าใจและเห็นคุณค่าของการใช้เวลาร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ครอบครัวอบอุ่นและ

เข้มแข็งมากขึ้น มีการดำเนินงานทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยสนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด จังหวัดละ 40,000 บาท เพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์และขับเคลื่อนกิจกรรม “วันอาทิตย์เป็นวันครอบครัว” ทั่วประเทศ มีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมกว่า 600 คน

กิจกรรมย่อยที่ 2 : โรงเรียนครอบครัว

โรงเรียนครอบครัว เป็นการนำหลักสูตรองค์ความรู้ และการเรียนรู้ของสมาชิกครอบครัวทุกช่วงวัย ส่งเสริมให้ความรู้ เพิ่มทักษะ และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่สมาชิกครอบครัว ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว จำนวน 5 ประเด็น ที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1. เตรียมความพร้อมการมีครอบครัว
2. เตรียมความพร้อมพ่อแม่/ครอบครัวมือใหม่ที่มีสมาชิกตั้งครรภ์หรือเพิ่งคลอดบุตร

3. ครอบครัวที่มีลูกวัยรุ่นหรือครอบครัวทั่วไป
4. ครอบครัวผู้สูงอายุ
5. ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครอบครัวภาวะวิกฤต การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับครอบครัว เป็นต้น โดยสนับสนุนการจัดกิจกรรมผ่านศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และองค์กรภาครัฐและเอกชนที่สนใจหลักสูตรโรงเรียนครอบครัวจำนวนกว่า 3,029 แห่ง

กิจกรรมย่อยที่ 3 : ค่ายครอบครัว

เป็นการจัดพื้นที่เรียนรู้ของสมาชิกครอบครัวทุกช่วงวัย และเป็นกลไกการส่งเสริมการให้ความรู้ เพิ่มทักษะ และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่สมาชิกครอบครัว จัดกิจกรรมเพื่อให้สมาชิกครอบครัวเกิดการเรียนรู้และทักษะสำหรับครอบครัวสร้างการเรียนรู้ให้ครอบครัวตามสถานการณ์ของชีวิตด้วยกระบวนการเรียนรู้

แบบมีส่วนร่วมตามบริบทชุมชน เกิดการทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างสัมพันธ์ภาพและการทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวรวมถึงการเพิ่มทักษะที่จำเป็นของครอบครัว โดยจัดในพื้นที่ 5 พื้นที่ที่มีคนสร้างตนเองนำร่อง 7 จังหวัด และ 64 จังหวัด ครอบคลุมทั่วประเทศ มีผู้เข้าร่วมกว่า 2,000 คน

2. การปรับปรุงกฎหมาย

การปรับปรุง พ.ร.บ. คู่สมรสผู้ถูกระงับด้วย ความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดย กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) พ.ร.บ. คู่สมรสผู้ถูกระงับด้วยความรุนแรงในครอบครัว (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ผ่านระบบกลางทางกฎหมาย ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม ถึงวันที่ 14 มิถุนายน 2567 และได้จัดทำ (ร่าง) สรุปผลรับฟังความคิดเห็นฯ เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการปรับปรุง พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562 เพื่อให้คณะกรรมการฯ

พิจารณาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้เห็นชอบให้ฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายดังกล่าวให้เป็นร่างกฎหมายฉบับสมบูรณ์พร้อมจัดเตรียมเอกสารประกอบการนำเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่คณะรัฐมนตรีและรัฐสภาต่อไป นอกจากนี้ ได้มีการปรับปรุง พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562 โดยจ้างผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาสถาบันครอบครัว ซึ่งจะได้ผลักดันร่างกฎหมายเข้าสู่คณะรัฐมนตรีและรัฐสภาตามขั้นตอนต่อไป

การดำเนินงานเพื่อสร้างโอกาส แก่สตรีและลดความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศ

1. โครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพสตรี

วันสตรีสากล

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว จัดงานวันสตรีสากล ประจำปี 2567 ภายใต้แนวคิด “เสริมพลังสตรีและเด็กหญิง ขจัดความยากจน สู้ความเท่าเทียมระหว่างเพศ บนพื้นฐานครอบครัวที่อบอุ่น” เพื่อสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคม มีส่วนร่วมขับเคลื่อนให้ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย มีเจตคติที่เคารพความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการพัฒนาสังคม รวมถึงลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2567 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ มีผู้เข้าร่วมงานกว่า 350 คน

วัตถุประสงค์ :

เพื่อมอบโล่ประกาศเกียรติคุณแก่ สตรี บุคคล และหน่วยงานองค์กรดีเด่น จำนวน 16 สาขา 64 รางวัล

วันสตรีไทย

สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงาน “วันสตรีไทย” ประจำปี 2567 ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ร่วมกับ สภาสมาคมสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ และภาคีเครือข่าย ได้ร่วมกันจัดงาน “วันสตรีไทย” ประจำปี 2567 จัดขึ้นภายใต้แนวคิด “น้อมเกล้าฯ ถวายความภักดี ปวงสตรีสืบสานการพัฒนา” เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2567 ณ ห้องรอยัล จูบิลี่ บอลรูม อาคารชาเลนเจอร์ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี มีผู้เข้าร่วมกว่า 875 คน

วัตถุประสงค์ :
เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สตรีไทยได้มีความรู้ และความสามารถที่เพิ่มขึ้น เป็นพลังในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

2. การจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึง มิติเพศภาวะในพื้นที่นำร่อง

วัตถุประสงค์ :

เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงมิติเพศภาวะแก่หน่วยงานภาครัฐขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสร้างความตระหนักในการเข้าร่วมเป็นองค์กรนำร่องในการใช้การจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงมิติเพศภาวะ เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ เสริมพลัง และการดำเนินงานของหน่วยงาน

กิจกรรม :

จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงมิติเพศภาวะ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงมิติเพศภาวะแก่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสร้างความตระหนักในการเข้าร่วมเป็นองค์กรนำร่องในการใช้การจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงมิติเพศภาวะ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้บริหารส่วนราชการ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 281 คน จากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 109 แห่ง

นางจตุพร
โรจนพานิช

อธิบดี
กรมพัฒนาสังคม
และสวัสดิการ

กรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการ

ความเป็นมา

ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดหน้าที่ของกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ การพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรม และความเสมอภาคในสังคมการส่งเสริมคุณภาพชีวิต และความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัวและชุมชน ซึ่งเป็นการดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนทั้งประเทศ และได้จัดตั้งส่วนราชการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการขึ้น เพื่อรับผิดชอบภารกิจของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม และกรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท กระทรวงมหาดไทย เฉพาะในส่วนงานส่งเสริมอาชีพ และรายได้ โดยมีภารกิจ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2545 คือ ให้บริการสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ แก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ คนไร้ที่พึ่ง ผู้ประสบปัญหาทางสังคม โดยการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหารูปแบบ ของสถานสงเคราะห์ และการประสานงานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุนให้ ชุมชนและท้องถิ่นจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาทางสังคมสามารถดำรงชีวิต และ พึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี

ต่อมาในปี 2558 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีการปรับปรุง โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการโดยประกาศใช้ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2558 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 6 มีนาคม 2558 เป็นต้นไป โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้เนื่องจากการจัดโครงสร้างส่วนราชการของกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ผ่านมาได้แยกงานด้านนโยบายด้านวิชาการ และด้านการ ปฏิบัติ ในแต่ละกลุ่มเป้าหมายออกจากกัน ทำให้เกิดปัญหาความซับซ้อนในการปฏิบัติงาน และส่งผล กระทบต่อการให้บริการประชาชน จึงสมควรปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการขึ้นใหม่ โดยรวมงาน ด้านนโยบาย ด้านวิชาการ และด้านการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายให้อยู่ในส่วนราชการเดียวกัน เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน รวมทั้งเป็นการประหยัดทรัพยากรภาครัฐให้มากยิ่งขึ้น

วิสัยทัศน์

“กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสวัสดิการ พัฒนาสู่การพึ่งพาตนเอง บนพื้นฐานการมีส่วนร่วม”

ภารกิจ

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พ.ส.) มีภารกิจสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาสังคม การจัด สวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ และการให้บริการสวัสดิการสังคม แก่คนไร้ที่พึ่ง ผู้ทำการขอทาน สมาชิกนิคมสร้างตนเอง ราษฎรบนพื้นที่สูง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของภาค ส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการจัดกิจกรรมตามโครงการพิเศษ ตามกรอบและแนวทางการพัฒนาประเทศ ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

อำนาจหน้าที่

1. จัดทำและเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานด้านการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการ สังคม
2. พัฒนาระบบ รูปแบบ มาตรการ วิธีการในการพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคม และการ สังคมสงเคราะห์ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน
3. เป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับองค์กรเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน
4. พัฒนาสังคม จัดบริการสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิแก่ คนไร้ที่พึ่ง ผู้ทำการขอทาน สมาชิกนิคมสร้างตนเอง ราษฎรบนพื้นที่สูง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
5. บริหารจัดการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการ สังคมในความรับผิดชอบของกรม
6. ดำเนินกิจกรรมตามโครงการตามพระราชดำริ โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการ พระดำริ และโครงการอื่นที่ได้รับมอบหมาย
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรีหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การคุ้มครองทางสังคม (Social Protection)

1. การสร้างอาชีพสร้างรายได้ จำนวน 14,857 คน

1) จ้างงานคนไร้ที่พึ่ง ร่วมมือกับสถานประกอบการ 376 แห่ง กลุ่มเปราะบางได้รับการจ้างงาน จำนวน 1,569 คน พัฒนาทักษะอาชีพ กิจกรรมอาชีพบำบัด ทักษะสังคม เพื่อเป็นการเตรียมตัวเข้าสู่สถานประกอบการ และเป็นกลไกขับเคลื่อนสังคม เศรษฐกิจของประเทศต่อไป โดยได้แสวงหาความร่วมมือกับสถานประกอบการ ทั้งภาครัฐ และเอกชนที่พร้อมรับกลุ่มเป้าหมายเข้าไปทำงาน โดยให้ค่าจ้างขั้นต่ำ และผลักดันเข้าสู่ระบบประกันสังคม ตลอดจนการจัดหาที่อยู่อาศัยใกล้สถานประกอบการ เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่าย ส่งเสริมให้กลุ่มเปราะบางเข้าสู่ระบบแรงงานทั้งในและนอกระบบ มีรายได้ขั้นต่ำเฉลี่ยอยู่ที่คนละ 351 บาทต่อวัน เฉลี่ย 8,424 บาทต่อเดือน

2) ส่งเสริมความรู้พัฒนาอาชีพรายได้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2,601 คน ส่งเสริมด้านสวัสดิการสังคม ด้านอาชีพ รายได้ บูรณาการ ด้านการเกษตร และด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาโมเดลเศรษฐกิจแบบ BCG มาปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการของราษฎร และความเหมาะสมตามบริบทพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมการดำเนินงานรูปแบบสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ เพื่อให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำชุมชน ราษฎรในพื้นที่และบุคลากรของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม

3) ส่งเสริมการพัฒนาสังคมด้วยระบบ BCG 2,640 คน การพัฒนาสังคมระบบเศรษฐกิจเพิ่มมูลค่าในพื้นที่นิคมสร้างตนเอง 43 แห่ง และศูนย์พัฒนารัฐบาลพื้นที่สูง 3 แห่ง โดยการสนับสนุนปัจจัยและความรู้ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับชุมชน เพื่อพัฒนาสังคมจากฐานรากให้เข้มแข็ง ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวมที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ 3 มิติไปพร้อมกัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว

(Green Economy) โดยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย 2 ประเภท ได้แก่ 1) สมาชิกนิคมสร้างตนเอง และ 2) ราษฎรบนพื้นที่สูง

4) ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนบนพื้นที่สูง 929 คน การเล็งเห็นถึงความสำคัญของทุนทางสังคมในชุมชนบนพื้นที่สูงที่มีอัตลักษณ์ ประเพณี วัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชน และธรรมชาติที่งดงามมาสนับสนุน ในการส่งเสริมพัฒนาด้านอาชีพ ของราษฎรบนพื้นที่สูง ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของกรมที่มีความจำเพาะถิ่นบนพื้นที่สูงให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น การสื่อสารบนโลก Online รวมถึงการส่งเสริมศักยภาพทางการพัฒนา ผลิตภัณฑ์และการส่งเสริมการขายในยุคดิจิทัลทำให้ราษฎรบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

5) โครงการพัฒนาชุมชนพื้นที่สูงสู่ผู้ประกอบการสังคมรุ่นใหม่ 2,306 คน การยกระดับเศรษฐกิจฐานรากชุมชนบนพื้นที่สูง ส่งเสริม พัฒนา ต่อยอดอาชีพ ผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามวิถีประเพณีความเชื่ออัตลักษณ์ภูมิปัญญาของกลุ่มราษฎรบนพื้นที่สูงให้มีรายได้ มีอาชีพส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานรากสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชน และเตรียมความพร้อมสู่การเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม (SE) โดยการเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ และกลุ่มเป้าหมาย โดยศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นที่ศูนย์ราษฎรบนพื้นที่สูง 16 แห่ง 20 จังหวัด

6) ส่งเสริมพื้นที่สีเขียวและสร้างมูลค่าเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่นิคมสร้างตนเอง (นิคม Next) 2,752 คน การดำเนินการพัฒนารูปแบบแนวทางการพัฒนาสังคมของสมาชิกนิคม เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกนิคมและกลุ่มเปราะบางทางสังคมในพื้นที่นิคมสร้างตนเองสามารถประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งตลอดจนพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สวัสดิการสังคม และสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการพัฒนาทุนมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ภาคีเครือข่าย และภาครัฐ ดำเนินการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภายใน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ภายใต้ชื่อ พม.หนึ่งเดียว (One Home) พัฒนากุณมนุษย์สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและส่งเสริมอัตลักษณ์นิคมสร้างตนเอง (นิคม Next) เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับสมาชิกนิคมและแก้ไขปัญหาความยากจนข้ามรุ่นในพื้นที่นิคมสร้างตนเอง

7) ส่งเสริมผู้แสดงความสามารถ 2,060 คน การพัฒนาระบบการออกบัตรผู้แสดงความสามารถให้สามารถออกบัตรและต่อบัตรได้ ณ สนง.พมจ.

ทุกจังหวัดและศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกรุงเทพมหานคร ตลอดจนการออกหน่วยบริการเชิงรุก เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้แสดงความสามารถที่เป็นคนพิการ รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเปิดพื้นที่ให้กับผู้แสดงความสามารถ

2. การส่งเสริมราษฎรให้ได้รับสิทธิถือครองที่ดิน เพื่อการครองชีพ มีสิทธิการทำประโยชน์ (น.ค.3) เนื้อที่ 3,119,065 ไร่ 227,591 คน

การจัดที่ดินให้สมาชิกนิคมสร้างตนเองมีที่อยู่อาศัย ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง และมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเอง ตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และแก้ไขเพิ่มเติม โดยจัดสรรที่ดินให้แก่ราษฎร เพื่อช่วยเหลือราษฎรยากจนที่ขาดแคลนที่ดินทำกิน โดยดำเนินงานด้านการบริหารจัดการที่ดินในรูปแบบสวัสดิการสังคมผ่านการจัดสรรที่ดินให้แก่ราษฎรที่ได้รับการจัดสรรที่ดิน ทำให้สมาชิกนิคมมีความมั่นคงในการ

ดำรงชีวิตมีที่ดินสำหรับการอยู่อาศัยและการประกอบอาชีพ และมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเอง

- มีหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (น.ค.1) เนื้อที่ 3,724,441 ไร่ 325,030 แปลง 282,561 ราย
- มีหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.3) เนื้อที่ 3,119,0265 ไร่ 227,591 ราย

3. การส่งเสริมที่อยู่อาศัยสำหรับคนไร้ที่พึ่ง และซ่อมแซมบ้านผู้มีรายได้น้อย ซ่อมแซมบ้าน 1,401 หลัง ส่งเสริมที่อยู่อาศัย 5,084 คน

1) ซ่อมแซมและปรับปรุงบ้านในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 1,401 หลัง การให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายโดยการซ่อมแซมและปรับปรุงบ้านเรือนให้มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยดีขึ้น และอยู่ในสภาพที่เหมาะสมและมั่นคงปลอดภัยก่อให้เกิดความปลอดภัยและส่งเสริมความสงบสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยดำเนินการซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่ยากจนและด้อยโอกาส จำนวน 1,401 หลัง ในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และอำเภอจะนะ อำเภอ นาทวี อำเภอสบไถ่ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา โดยบูรณาการร่วมกับ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ท้องถิ่น และชุมชน

2) บ้านกลางเพื่อคนไร้บ้านในชุมชน 552 คน การส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชน และท้องถิ่น เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานและมีส่วนร่วมในการจัดบริการสวัสดิการในชุมชนเพื่อดูแลกลุ่มเป้าหมายในฐานะสมาชิกของชุมชน รวมถึงการให้ความช่วยเหลือคนเร่ร่อน คนไร้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

หรือชุมชน ดำเนินโครงการบ้านกลางในพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดชลบุรี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ชุมชนดูแลช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในพื้นที่ ให้สามารถเข้าถึงบริการสวัสดิการสังคม

3) บริหารจัดการที่ดินในนิคมสร้างตนเอง 4,532 คน การดำเนินงานนิคมสร้างตนเอง บริหารจัดการที่ดิน จำนวน 4,532 คน กิจกรรมงานรังวัด และแผนที่ งานบรรจุสมาชิกนิคมสร้างตนเอง (น.ค. 1) งานออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.3) งานจัดทรัพย์ากรในนิคมสร้างตนเอง และงานสินเชื่อ โดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในด้านการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยการจัดที่ดินในพื้นที่เป้าหมายแก่ราษฎรผู้ยากไร้ ให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกินรวมถึงการส่งเสริมให้ราษฎรมีรายได้นั้นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4) ห้องเช่าคนละครึ่ง...ที่พึ่งคนไร้บ้าน การบูรณาการขับเคลื่อนโมเดลโครงการห้องเช่าคนละครึ่ง...ที่พึ่งคนไร้บ้าน เพื่อพัฒนาบริการ

ให้ตอบสนองกับความต้องการของกลุ่มคนไร้บ้าน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและปรับปรุงแบบบริการด้านที่อยู่อาศัยจากการสงเคราะห์สู่การพึ่งพาตนเองโดยอิงระบบประกันสังคม (Social Insurance) มาประยุกต์ โดยเป็นการสมทบเงินในกองทุน 60% ของค่าเช่าห้อง และคนไร้บ้านสมทบทุนอีก 60% ของค่าเช่าห้อง ส่วนเกิน 20%

จะสมทบเข้ากองทุนเพื่อให้เกิดเงินทุนหมุนเวียนซึ่งสามารถขยายผลเพื่อช่วยคนไร้บ้านคนอื่นได้โดยดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่ายในทุกภาคส่วนร่วมบูรณาการความช่วยเหลือ เพื่อให้การช่วยเหลือหรือให้บริการกลุ่มเป้าหมายในรูปแบบบริการด้านที่อยู่อาศัย จึงต้องมีการขยายผลไปในพื้นที่อื่น ๆ ให้ครอบคลุมต่อไป

4. การคุ้มครองสวัสดิภาพ และพัฒนาคุณภาพชีวิต 1,689,627 คน

1) ช่วยเหลือผ่านเงินสงเคราะห์ ให้การคุ้มครองและพัฒนาศักยภาพ 83,766 คน การดำเนินงานและการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงรัฐ ในประเด็นการสงเคราะห์ผู้ยากไร้ตามอัตภาพ พัฒนาศักยภาพ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ จัดสวัสดิการช่วยเหลือ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ภายใต้พระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. 2557 เพื่อคุ้มครองช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ให้มีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต และสามารถฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ ตลอดจนความเป็นอยู่ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป

2) พัฒนาศักยภาพสมาชิกนิคมฯ ราษฎรบนพื้นที่สูงและพื้นที่โครงการหลวง 10,976 คน มุ่งเน้นให้ราษฎรบนพื้นที่สูง 16 แห่ง และสมาชิกนิคมสร้างตนเอง 43 แห่ง ศูนย์โดยส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและจัดสวัสดิการในพื้นที่ สนับสนุนแนวทางการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม การบูรณาการส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

และสังคมเพื่อสร้างผลิตภาพ การเข้าถึงปัจจัยพื้นฐาน ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมายตามแนวพระราชประสงค์ พระราชดำริ พระดำริ และโครงการหลวง

3) ประชาชนได้รับประโยชน์ 1,594,885 คน ผ่านการดำเนินงานสนับสนุนการดำเนินงานองค์การสวัสดิการสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคม (มูลนิธิราชประชานุเคราะห์) จำนวน 877,119 คน เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม และทักษะการปฏิบัติงานที่จำเป็น ดูแลช่วยเหลือประชาชนกลุ่มเปราะบางในชุมชน ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้ง พัฒนาศักยภาพ อพม. ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม จำนวน 116,522 ราย และ ศูนย์ความรับผิดชอบภาคธุรกิจระดับจังหวัด (CSR) 76 จังหวัด ให้ความช่วยเหลือทุกกลุ่มเป้าหมายทั้งในด้านครอบครัว สังคม สุขภาพ ที่อยู่อาศัย และรายได้ มีประชาชนได้รับประโยชน์ จำนวน 601,244 ราย

การส่งเสริมการจัดสวัสดิการทางสังคม (Social Welfare)

1. การพัฒนาข้อเสนอการจัดสวัสดิการสังคมยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน

1) จัดทำข้อเสนอ “การพัฒนาหลักประกันบริการทางสังคมแก่กลุ่มเปราะบางที่สอดคล้องกับปัจจุบัน” โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการเพิ่มเติมสิทธิสวัสดิการให้แก่คนไทยทุกช่วงวัยตามความจำเป็นขั้นพื้นฐานทั้งเงินอุดหนุนเด็กถ้วนหน้า 600 บาท ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ 4 เดือน - 6 ปี ส่งเสริมการจ้างงานคนพิการและผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นและส่งเสริมการจัดตั้ง Community Center สำหรับทุกช่วงวัย โดยชุมชนร่วมออกแบบและให้การดูแลคนในชุมชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งตนเองได้

2) การพัฒนาข้อเสนอ “แนวทางการสวัสดิการสังคมเพิ่มเติมครอบครัว” โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม

ของทุกภาคส่วนในการออกแบบสวัสดิการที่เหมาะสมสำหรับครอบครัว ซึ่ง “ครอบครัวปกติ” ควรเพิ่มเติมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจครอบครัวและส่งเสริมการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ของครอบครัวทุกวันอาทิตย์ “ครอบครัวเปราะบาง” ควรเพิ่มเติมการดูแลผู้สูงอายุในระหว่างวันโดยชุมชน (Community Care) พัฒนาระบบแจ้งเตือนฉุกเฉินเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุกรณีเร่งด่วน และ “ครอบครัวสตรีใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ควรเพิ่มเติมโอกาสทางการศึกษา การสร้างอาชีพ และส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายชุมชนมุสลิมในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

2. ศูนย์ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมชุมชนบนพื้นที่สูง (ศสส.) โมเดลต้นแบบการขับเคลื่อนระบบสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูง ด้วยองค์กรชุมชน COMMUNITY BASED WELFARE เกิด ศสส. 87 แห่ง พัฒนาอาสาสมัคร 1,180 คน เกิดกลุ่มอาชีพ 118 กลุ่ม เข้าสวัสดิการ 26,619 ครัวเรือน 18,864 คน

การส่งเสริมการเรียนรู้การจัดสวัสดิการสังคมและการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบนพื้นที่สูง (ศสส.) เพื่อให้เกิดเป็นฐานการเรียนรู้บนพื้นที่สูงพร้อมดำเนินการจัดระบบฐานข้อมูลราษฎรบนพื้นที่สูง โดยการนำโมเดลต้นแบบศูนย์ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมชุมชนบนพื้นที่สูง (ศสส.) ขยายผลในพื้นที่ศูนย์พัฒนารัฐบาลบนพื้นที่สูง 16 แห่ง 20 พื้นที่ ดังนี้

1) ผ่านการประเมินรางวัลเลขาธิการ ประจำปี พ.ศ. 2567 รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม โดยเกิด ศสส. 87 แห่ง ครอบคลุม 16 แห่ง 20 พื้นที่ มีคณะกรรมการ ศสส. 1,003 คน เป็นองค์กร

สาธารณประโยชน์ 57 แห่ง และองค์กรสวัสดิการชุมชน 6 แห่ง พัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร แก่นนำชุมชน 1,180 คน เกิดกลุ่มอาชีพ 118 กลุ่ม สามารถจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนได้ 37 กลุ่ม มีแหล่งทุนสนับสนุน ได้รับการบรรจุในแผน อปท. 20 แห่ง และแผนจังหวัด 2 แห่ง (จ.เพชรบุรี และ จ.น่าน)

2) ได้รับสวัสดิการ Protective และ Productive 26,619 ครัวเรือน 9,432 คน สมาชิก ศสส. เข้าถึงสวัสดิการ 6,063 คน พัฒนาด้านอาชีพ 3,369 คน มีรายได้ 7.9 ล้านบาท และได้รับการสนับสนุนมูลค่า 5.8 ล้านบาท

การสานพลังเครือข่าย (Social Synergy)

3. กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนเงินแก่องค์กรในการจัดสวัสดิการสังคม 798 องค์กร 821 โครงการ ได้รับประโยชน์ 124,440 คน

ดำเนินการโดยสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดสวัสดิการสังคม โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรสวัสดิการสังคม (องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรสวัสดิการชุมชน และหน่วยงานภาครัฐที่ดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม รวมทั้งองค์กรสาธารณประโยชน์ในต่างประเทศ) ซึ่งมุ่งเน้นการขยายการสนับสนุนให้กับองค์กรใหม่ที่ทำเนิการด้านการจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้ตอบสนองต่อแผนแม่บทที่ 15 พลังทางสังคม โดยในปีงบประมาณ 2567 มีองค์กรใหม่จำนวน 358 องค์กร ทั้งนี้ ได้เกิด

การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เกิดอาชีพ เกิดรายได้ 387 โครงการ ส่งเสริมทักษะในการดูแลตนเอง ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ 158 โครงการ สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและมีระบบเฝ้าระวังปัญหาทางสังคม 114 โครงการ เกิดการถ่ายทอดภูมิปัญญา ส่งเสริมและการอนุรักษ์วัฒนธรรม เกิดการพัฒนาชุมชน 35 โครงการ พัฒนาศักยภาพส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับภาคีเครือข่ายบูรณาการการทำงานด้านสวัสดิการสังคมในพื้นที่ 127 โครงการ

การสานพลังเครือข่าย (Social Synergy)

ส่งเสริมภาคีเครือข่ายสู่การเป็นหุ้นส่วนทางสังคม เพิ่ม อพม. 28,045 คน (ยอดสะสม 385,262 คน) ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย 42,400 คน 2,830 องค์กร

1) ดำเนินโครงการในการเพิ่มจำนวน อพม. ใหม่ และส่งเสริมภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานเพิ่มจำนวน อพม. 28,045 คน โดยต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และจะได้รับวุฒิบัตร อพม. บัตรประจำตัว อพม. และขึ้นทะเบียนเป็น อพม. เป็นกลไกหลักในพื้นที่ในการขับเคลื่อนงานตามภารกิจกระทรวง พม.

2) ส่งเสริมพระธรรมจาริก 1,022 รูป การพัฒนาราชกรและชุมชนบนพื้นที่สูง ผ่านการดำเนินกิจกรรม

เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในด้านคุณธรรมจริยธรรม และสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของคณะในชุมชนพื้นที่สูง

3) เสริมสร้างและศักยภาพ อพม. 42,265 คน โดยการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม และทักษะการปฏิบัติงานที่จำเป็น ดูแลช่วยเหลือประชาชนกลุ่มเปราะบางในชุมชน ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้ง พัฒนาศักยภาพ อพม.

ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม

4) ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมสู่การเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาประเทศ 135 คน โดยดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการอย่างต่อเนื่อง

5) ส่งเสริมการขับเคลื่อนงานศูนย์ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจจังหวัด (ศูนย์ CSR) ครอบคลุม 76 จังหวัด ให้เป็นกลไกในการส่งเสริม เชื่อมประสานให้องค์กรภาคธุรกิจร่วมเป็นหุ้นส่วนทางสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนกลุ่มเปราะบาง

โดยในปี 2567 ได้ให้ความช่วยเหลือประชาชน 601,244 ราย 2,425 กิจกรรม คิดเป็นมูลค่า 88,164,727 บาท นอกจากนี้ ยังได้สนับสนุนเงินและสิ่งของให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เมื่อเกิดสภาวะวิกฤต ตลอดจนจัดโครงการพัฒนาศึกษาภาพผู้ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถขับเคลื่อนงาน CSR ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6) รับรององค์กรสาธารณประโยชน์ 240 องค์กร / องค์กรสวัสดิการชุมชน 72 องค์กร รวม 312 องค์กร เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่ โดยภาคีเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม มีความเข้มแข็งและเกิดความร่วมมือการทำงานจากทุกภาคส่วน

การบริหารองค์กรเพื่อสังคม (Social Administration)

1. องค์กรดิจิทัล พัฒนา 19 ระบบ 24 บริการประชาชน

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อยกระดับการบริการของภาครัฐในการบริการประชาชน พร้อมทั้งมีข้อมูลการให้บริการประชาชนที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนให้การช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมในรูปแบบใหม่ โดยปัจจุบันมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 19 ระบบ : ระบบสนับสนุนการให้บริการประชาชน จำนวน 9 ระบบ ระบบสนับสนุนการปฏิบัติงาน 24 บริการ ดังนี้

- 1) การขอรับเงินสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่พึ่ง
- 2) การขอรับเงินสงเคราะห์ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและครอบครัว
- 3) การขอรับเงินสงเคราะห์ด้านเงินทุนประกอบอาชีพแก่สตรีหรือครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเอชไอวี
- 4) การขอรับเงินสงเคราะห์คนไทยตกทุกข์ได้ยากในประเทศกลับภูมิลำเนาเดิม
- 5) การขอรับการคุ้มครองในศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง/สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง
- 6) การรับสมัคร อพม. ออนไลน์
- 7) การขอออกบัตร อพม. กรณีบัตรชำรุด/สูญหาย
- 8) การออกหนังสือรับรองให้แก่อาสาสมัครชาวต่างประเทศเพื่อขออนุญาตให้อยู่ใน

ราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

- 9) การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงาน อพม.
- 10) การขอรับบริการในนิคมสร้างตนเอง
- 11) การขอรับการทดสอบเพื่อขอมีบัตรผู้แสดงความสามารถตาม พ.ร.บ. ควบคุมการขอกทาน พ.ศ. 2559
- 12) การรับรองเป็นองค์กรสวัสดิการชุมชน
- 13) การรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ในประเทศ/ต่างประเทศ
- 14) การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการของนักสังคมสงเคราะห์
- 15) การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการของอาสาสมัคร
- 16) การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการชุมชน
- 17) การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคม
- 18) การขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนสวัสดิการสังคม
- 19) การขอเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรพัฒนาเอกชน
- 20) การรับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์/คำแนะนำ/คำชมเชย
- 21) การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง
- 22) การรับสมัครสอบออนไลน์ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- 23) การรับบริจาค
- 24) บริการอื่น ๆ

2. การปรับปรุงกฎหมาย 7 เรื่อง โดยดำเนินการปรับปรุงและทบทวนกฎหมาย ดังนี้

- 1) ร่างพระราชบัญญัติการดำเนินกิจกรรมขององค์กรไม่แสวงหากำไร พ.ศ.
- 2) เปรียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. 2558
- 3) พระราชบัญญัติควบคุมการขอกทาน พ.ศ. 2559
- 4) พระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. 2557

- 5) พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 6) พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550
- 7) พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556

นายวิพงษ์
วิชัยดิษฐ

ผู้ว่า
การเคหะ
แห่งชาติ

การเคหะ แห่งชาติ

ความเป็นมา

การเคหะแห่งชาติ (กคช.) มุ่งมั่นดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ในการ “สร้างบ้าน สร้างสุข เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี” เดินหน้าขับเคลื่อนองค์กรสู่ความยั่งยืน ภายใต้แนวคิด Go Green & Growth Together for All เพื่อให้ กคช. เป็นส่วนสำคัญของสังคมไทย ในการสนับสนุนให้คนไทยเข้าถึงที่อยู่อาศัยโดยถ้วนทั่ว มีคุณภาพชีวิตที่ดี สนับสนุนการมุ่งสู่การเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ และการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 11

กคช. เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) มีภารกิจในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย และกลุ่มเปราะบาง ให้มีที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพ ในระดับราคาที่สามารถรับภาระได้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในชุมชนทั้งในมิติสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการพัฒนาเมือง พื้นที่เมือง

วิสัยทัศน์

สร้างบ้าน สร้างสุข เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

To Provide Quality Affordable Housing to Deliver Happiness and Good Quality of Life

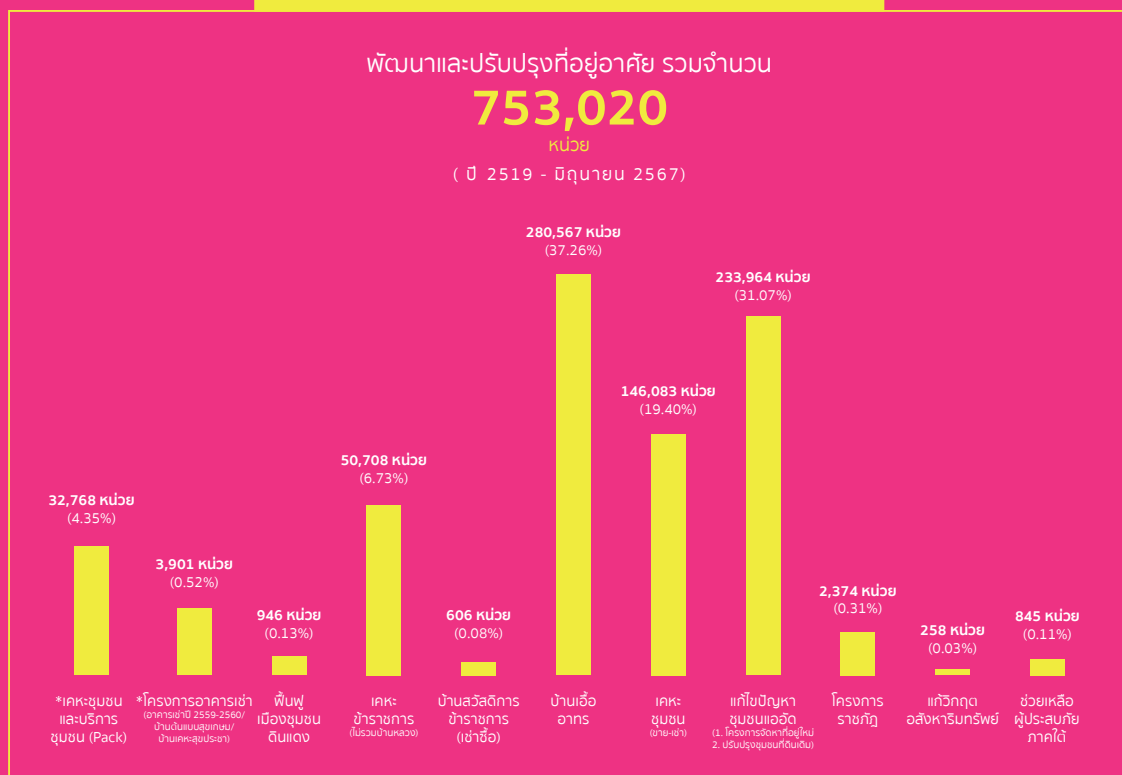
ภารกิจ

1. สร้างบ้านคุณภาพที่ทุกคนเป็นเจ้าของได้
2. สร้างความสุขในชุมชน
3. สร้างสังคมคุณภาพเพื่อชีวิตที่ดี

ตลอดระยะเวลา 51 ปี กคช. ดำเนินภารกิจหลักที่สำคัญคือ การพัฒนา / จัดหาที่อยู่อาศัยให้แก่ประชาชน **กว่า 753,020 หน่วย** โดยมุ่งเน้นการสร้างที่อยู่อาศัย สร้างสิ่งแวดล้อม สร้างชุมชนที่น่าอยู่ ด้วยความเชื่อมั่นว่าจุดเริ่มต้นของคุณภาพชีวิตที่ดีเริ่มจากการมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง

ทิศทางการทำงาน กคช. เดินหน้าขับเคลื่อนองค์กรสู่ความยั่งยืน ภายใต้แนวคิด Go Green & Growth Together for All โดยยึดหลักการพัฒนางานองค์กรอย่างยั่งยืน 2ESG (Environment, Economic, Social and Governance) เพื่อให้ กคช. เป็นส่วนสำคัญของสังคมไทย ในการสนับสนุนให้คนไทยเข้าถึงที่อยู่อาศัยโดยถ้วนทั่ว มีคุณภาพชีวิตที่ดี สนับสนุนการมุ่งสู่การเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Society) และการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 11 การทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย ยืดหยุ่น ต่อการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายย่อยในการสร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงที่อยู่อาศัยและการบริการพื้นฐานที่เพียงพอ ปลอดภัย ในราคาที่สามารถจ่ายได้

ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัย

การเคหะแห่งชาติ กับการพัฒนาที่อยู่อาศัย ชุมชนและเมือง

บ้านดี+ชุมชนดี = สังคมดี (Quality Housing & Quality Society)

เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนข้างต้น
กคช. ขับเคลื่อนโดย

1) การพัฒนาที่อยู่อาศัยอย่างยั่งยืนและมีระดับ ราคาที่เหมาะสม (Sustainable Affordable Housing)

ทั้งประเภทขายและเช่า มีรูปแบบที่หลากหลาย
มีคุณภาพ รองรับที่อยู่อาศัยสำหรับทุกคน โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ผู้พิการ ได้มาตรฐานตามแนวคิด
Universal Design เป็นที่อยู่อาศัยที่เป็นมิตรต่อ
สิ่งแวดล้อม ปลอดภัยไร้มลพิษ ตามเกณฑ์ NHA
Eco-Village และมีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ (Resilient Housing) ภายใต้
การดำเนินการด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัย

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายมีที่อยู่อาศัยที่ได้
มาตรฐานในระดับราคาที่สามารถรับภาระได้ในรูปแบบ
ที่หลากหลายมีคุณภาพ รองรับที่อยู่อาศัยสำหรับ
ทุกกลุ่มเป้าหมาย

เป้าหมาย :

- 1) หน่วยส่งมอบที่อยู่อาศัย จำนวน 5,500 หน่วย
- 2) ก่อสร้างแล้วเสร็จตามสัญญา จำนวน
2,429 หน่วย
- 3) อาคารเช่า (ใหม่) 3,480 หน่วย
- 4) บ้านตั้งต้น First-Jobber จำนวน 1,428 หน่วย

ผลสัมฤทธิ์ :

ประชาชนจะสามารถเข้าถึงที่อยู่อาศัยประเภทขาย
และเช่าที่ได้มาตรฐาน ในราคาที่สามารถรับภาระได้ใน
สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จำนวน 10,408
ครัวเรือน

2) การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ของผู้อยู่อาศัยในชุมชนของ กคช.

ด้วยการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการ
ดำรงชีวิตของคนทุกช่วงวัย เอื้อต่อการสร้างครอบครัว
ของคนรุ่นใหม่ตามนโยบายรัฐในการสร้างระบบนิเวศ เพื่อ
การอยู่อาศัยที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาความมั่นคงของ
ครอบครัว รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาชุมชนโดย
ผู้อยู่อาศัย ครอบคลุม 4 มิติ คือ มิติการมีส่วนร่วม มิติ
เศรษฐกิจ มิติสิ่งแวดล้อม และมิติสุขภาพเพื่อมุ่งสู่ชุมชน
เข้มแข็งพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน (Smart and
Sustainable Community) ภายใต้โครงการยกระดับชุมชน
สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Smart Sustainable Community :
SSC)

วัตถุประสงค์ :

พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในชุมชน
เข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยครอบคลุม 4 มิติ ได้แก่ สิทธิ
หน้าที่และการมีส่วนร่วม ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ และสุขภาพทางสังคม
เพื่อมุ่งสู่ชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน (Smart
Sustainable Community : SSC)

เป้าหมาย :

ยกระดับคุณภาพชีวิตด้านการอยู่อาศัยในชุมชนเข้มแข็ง
พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนจำนวน 21 ชุมชน

ผลสัมฤทธิ์ :

ผู้อยู่อาศัยในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นครอบคลุม
ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมชุมชน ลดความ
เหลื่อมล้ำในสังคมนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน
จำนวนประมาณ 21,500 ครัวเรือน

3) การฟื้นฟูชุมชนเมืองที่เชื่อมโยงโครงข่ายระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัย ยกกระดับชุมชนให้เป็น Smart Community

สร้างพื้นที่เมืองที่มีความปลอดภัย สามารถตอบสนองความต้องการของผู้อยู่อาศัยได้อย่างทั่วถึง เมืองที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเพื่อมุ่งสู่การเป็น Smart City โดยมีโครงการสำคัญในปี 2567 คือโครงการฟื้นฟูชุมชนเมืองดินแดง ที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่อยู่อาศัยเขตเมืองสำหรับผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลาง ดำเนินการก่อสร้างโครงการระยะ 2 อาคาร D1 จำนวน 612 หน่วยแล้วเสร็จ ทั้งนี้ โครงการฯ ดังกล่าว ส่งเสริมความเป็นย่านที่อยู่อาศัยที่อยู่ในเขตการให้บริการระบบขนส่งมวลชนให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยใช้แนวคิด Urban Renewal และ Compact City โดยเชื่อมโยงสู่ศูนย์กลางบริเวณต่างๆ ที่สำคัญของเมือง เช่น CBDใหม่บริเวณถนนตัดกับถนนรัชดาภิเษกและพื้นที่พัฒนาศูนย์กลางใหม่มีกทะเลสัน

ปัจจุบันได้มีการจัดทำแผนงาน โครงการ พัฒนาเมืองอัจฉริยะเคหะชุมชนดินแดง (Smart City) ในพื้นที่โครงการฟื้นฟูเมืองชุมชนดินแดง และพื้นที่โดยรอบ ซึ่งเป็นการดำเนินงานโดยมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการพัฒนา/ดำเนินโครงการ ให้สอดคล้องกับรูปแบบของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA) ที่ชัดเจน และสอดคล้องกับเป้าหมายความเป็น Smart Environment, Smart Mobility และ Smart Living ในแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลเมือง (Community Big Data) โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาส่งเสริมพัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรของเมือง

วัตถุประสงค์ :

ขับเคลื่อนสู่โครงการเมืองอัจฉริยะเคหะชุมชนดินแดง (Smart City) ในพื้นที่โครงการฟื้นฟูเมืองชุมชนดินแดง

3 ด้าน คือ

1. ด้านสิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment)
2. ด้านการเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility)
3. ด้านการดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living)

เป้าหมาย :

- 1) กำหนดรูปแบบการพัฒนาเมืองอัจฉริยะสอดคล้องตามโครงการฟื้นฟูเมืองชุมชนดินแดง
- 2) กำหนดแนวทางส่งเสริมสิ่งแวดล้อมอัจฉริยะเพิ่มคุณภาพชีวิตในชุมชนเมือง
- 3) จัดทำผังทางเลือกการเดินทางและขนส่งอัจฉริยะที่สะดวกต่อการสัญจร

ผลสัมฤทธิ์ :

กคช. กำหนดแนวทางปรับปรุงเพื่อรองรับการพัฒนาเมืองตามแนวคิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและพื้นที่โครงการ ภายใต้แนวคิดการพัฒนาเมือง นำสู่ผลสัมฤทธิ์ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทย่อยและเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติได้ดังนี้

1. มีพื้นที่ชุมชนเมืองสุขภาวะดี
2. เป็นพื้นที่ต้นแบบเมืองอยู่อาศัยอัจฉริยะ
3. ผลตอบแทนทางสังคมและเมือง
4. ผ่านเกณฑ์สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA) ภายใต้
 - 1) ด้านสิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment)
 - 2) ด้านการเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility)
 - 3) ด้านการดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living)
5. ประชาชนมีที่อยู่อาศัยคุณภาพชีวิตดีภายใต้หลักเกณฑ์ DEPA (เฉพาะชุมชนดินแดงในความรับผิดชอบของการเคหะแห่งชาติ)

ในช่วงปี 2567-2570

กคช.
ตั้งเป้าหมายในการ
เข้าถึงที่อยู่อาศัย
ทั้งประเภทขาย
และพัฒนายกระดับ
คุณภาพชีวิต

ทั้งนี้ กคช. ให้ความสำคัญกับการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม การแสวงหาความร่วมมือกับพันธมิตรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสในการดำเนินภารกิจ ต่อ ยอดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในชุมชน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การพัฒนาองค์กรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม และการบริหารจัดการองค์กรตามหลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) เพื่อให้ กคช. เป็นกลไกสำคัญของรัฐบาลในการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความมั่นคงในการอยู่อาศัยและคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของสังคมไทย ภายใต้วิสัยทัศน์ “สร้างบ้านสร้างสุขเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี”

นายกฤษฎา
สมประสงค์

ผู้อำนวยการ
สถาบันพัฒนา
องค์กรชุมชน

สถาบันพัฒนา องค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

ความเป็นมา

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. มีภารกิจตามพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 มาตรา 7 ให้สถาบัน ฯ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. สนับสนุนและให้การช่วยเหลือแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การเพิ่มรายได้ การพัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนทั้งในเมืองและชนบทโดยยึดหลักการพัฒนาแบบองค์รวม หรือบูรณาการ และหลักการพัฒนาที่สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมเป็นแนวทางสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประชาสังคม

2. สนับสนุนและให้การช่วยเหลือทางการเงินแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน

3. สนับสนุนและให้การช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน ตลอดจนประสานงานการสนับสนุน และให้การช่วยเหลือดังกล่าวจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน

4. ส่งเสริมและสนับสนุนและสร้างร่วมมือขององค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

นอกจากนี้ พอช. รับผิดชอบกฎหมายที่นอกเหนือจากกฎหมายจัดตั้งหน่วยงาน คือ พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

หมวด 3

การประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบล

มาตรา 30

ในปีหนึ่งให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) จัดให้มีการประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบลอย่างน้อยหนึ่งครั้ง

หมวด 4

การส่งเสริมกิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบล

มาตรา 34

ให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กำหนดข้อบังคับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดประชุมในระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับตำบลของสภาองค์กรชุมชนตำบล เป็นเงินอุดหนุนทั่วไปตามควรแก่กรณี

มาตรา 35

ให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งและพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบล รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ประสานและดำเนินการให้มีการจัดตั้งและดำเนินการของสภาองค์กรชุมชนตำบลรวมทั้งเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจการเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนตำบล และผลการประชุมของการประชุมระดับจังหวัดและระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบล

(2) รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับงานของสภาองค์กรชุมชนตำบล

(3) ประสานและร่วมมือกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(4) จัดทำทะเบียนกลางเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนตำบล

(5) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติจัดตั้งและดำเนินการของสภาองค์กรชุมชนและผลการประชุมในทุกระดับ แล้วเสนอรายงานต่อที่ประชุมสภาองค์กรชุมชนตำบลระดับชาติและรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ประชุมสภาองค์กรชุมชนตำบลระดับชาติหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

รวมถึงดำเนินการตามนโยบาย รว.พ.ม. ในการพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยให้มีรูปแบบที่หลากหลายทั้งการถือครองกรรมสิทธิ์และการเช่าเพื่อตอบโจทยความท้าทายของคนทำงานรุ่นใหม่และคนที่มียาได้น้อย โดย พอช. ดำเนินการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย ภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย และพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการอยู่อาศัยให้แก่กลุ่มผู้มีรายได้น้อย โดยการจัดเตรียมที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐาน ในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม พร้อมระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่จำเป็นในระดับราคาที่กลุ่มเป้าหมายสามารถรับภาระได้ ซึ่งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน รับผิดชอบดำเนินการในกลุ่มเป้าหมาย ผู้มีรายได้น้อยที่ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยในชุมชนแออัด ชุมชนบุกรุก และชุมชนในชนบทที่บ้านเรือนมีสภาพทรุดโทรม ไม่ปลอดภัยในการอยู่อาศัย

แนวทางสำคัญ ในการสนับสนุนการทำงาน ขององค์กรชุมชน

พอช. ดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน โดยมีหลักการทำงานสำคัญ คือ การพัฒนาโดยชุมชนเป็นแกนหลัก (Community Driven Development) มีแนวทางการทำงานร่วมในทุกโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

- > สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทหลัก (Key Actors) ในการวางแผนและดำเนินการตามแผนพัฒนาชุมชนภายใต้การสนับสนุนและความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานกลาง
- > สนับสนุนให้ชาวบ้านชุมชนเจ้าของปัญหาเป็นบทบาทสำคัญในการกำหนดและวางแผนการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง (Demand Driven) ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น เป็นหุ้นส่วนการพัฒนา ร่วมกับภาคีหลากหลาย

> สนับสนุนการวางแผนพัฒนาที่มีพื้นที่เป้าหมายในแต่ละเรื่องให้เต็มพื้นที่ทั่วประเทศ (Nationwide Development Process) ไม่ใช่ดำเนินการเฉพาะพื้นที่นำร่อง โดยชุมชน ประชาคมและท้องถิ่น เห็นภาพรวมของการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา

- > กิจกรรมและโครงการต่าง ๆ คือ “เครื่องมือ” ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน
- > จัดสรรและกระจายงบประมาณให้องค์กรชุมชนบริหารจัดการตนเอง
- > บทบาทของ พอช. มี 2 ระดับ คือ การจัดกระบวนการพัฒนาองค์กรชุมชน (Community Organizing) ในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้โครงการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ และทำหน้าที่เชื่อมโยงประสานงานกับหน่วยงานและรัฐบาลเพื่อพัฒนาโยบายที่สนับสนุนแผนพัฒนาของชุมชนท้องถิ่น

สวัสดิการชุมชน : ให้อย่างมีคุณค่ารับอย่างมีศักดิ์ศรี

“สวัสดิการชุมชน” ต่างจากสวัสดิการอื่น ๆ ที่รัฐจัดให้ สวัสดิการชุมชน เป็นสัญลักษณ์ทางความดีงามของคนในตำบล ในการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันและยังเป็นจุดร่วมของความร่วมมืออันดีในการทำงานระหว่างภาครัฐทุกระดับกับประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อสังคมและประเทศชาติอย่างมหาศาล ไม่เพียงทำให้ชุมชนฐานรากมีความเข้มแข็ง ผู้คนเอื้ออาทรต่อกันตามวิถีคนไทยที่ไม่เคยทิ้งกันแล้วกองทุนสวัสดิการชุมชนยังลดภาระด้านงบประมาณให้กับรัฐบาลได้จำนวนมหาศาล เนื่องจากรัฐลงทุนไม่มากแต่ชาวบ้านสามารถนำไปบริหารจัดการช่วยเหลือ

ซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส และหนุนเสริมกิจกรรมสังคมได้อย่างครบวงจร

สวัสดิการชุมชน ดูแลกันครบวงจรชีวิต “จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน” กองทุนสวัสดิการชุมชนส่วนใหญ่จะมีประเภทสวัสดิการพื้นฐานที่ครอบคลุมเรื่องเกิด แก่ เจ็บ ตาย คล้ายคลึงกัน แต่รายละเอียดจะมีความแตกต่างกันตามขนาดของกองทุนการสมทบของสมาชิกและระยะเวลาในการจัดตั้งกองทุน/การเป็นสมาชิก นอกจากรายการสวัสดิการที่คล้ายคลึงกันแล้ว กลุ่มที่มีการจัดสวัสดิการมานานกว่าหรือมีฐานทุนที่แตกต่างกันจะมีประเภทสวัสดิการที่เพิ่มขึ้นจากสวัสดิการพื้นฐาน ได้แก่

การเกิด

จัดสวัสดิการรับขวัญเด็กเกิดใหม่ตั้งแต่ 500 - 1,000 บาท บางที่ระบุว่าเป็นทุนการศึกษา และส่งเสริมให้พ่อแม่ของเด็ก ออมเงินอย่างต่อเนื่อง เพื่ออนาคตของบุตร สำหรับแม่ที่คลอดบุตรจะได้รับสวัสดิการกรณีนอนโรงพยาบาลคืนละ 100 - 500 บาท บางกลุ่มให้เป็น "ต่อครั้ง"

ผู้สูงอายุ

กองทุนสวัสดิการส่วนใหญ่ได้วางเรื่องเบี้ยยังชีพ หรือ บำนาญผู้สูงอายุไว้ แต่สัมพันธ์กับระยะเวลาการเป็นสมาชิก เช่น เป็นสมาชิกครบ 15 ปี อายุ 60 ปี จะได้บำนาญเดือนละ 300 บาท บางแห่งได้สนับสนุนการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุโดยไม่ได้แยกจ่ายรายคนหรือนำเงินกองทุนมาออมสวัสดิการให้ผู้สูงอายุที่ยากจนเพื่อจะได้รับสวัสดิการต่าง ๆ เหมือนสมาชิก

การป่วย

เป็นสวัสดิการเยี่ยมไข้กรณีนอนโรงพยาบาล ครั้งละ 300 - 500 บาท กำหนดเขตแดนปีละไม่เกิน 2 ครั้ง หรือบางกลุ่มกำหนดเป็น "ต่อคืน" คืนละ 100 - 300 บาท เขตแดนต่อปีไม่เกินปีละ 10 - 20 คืน

เสียชีวิต

ส่วนใหญ่กองทุนจะเป็นเจ้าภาพงานศพ ไปร่วมงานจัดพวงหรีด จ่ายค่าทำศพตามระยะเวลาที่เป็นสมาชิก เช่น สมาชิกครบ 180 วัน จ่าย 2,500 บาท เมื่อครบ 1 ปี จ่าย 5,000 บาท บางกลุ่มนอกจากเงินที่ได้จากกองทุนแล้วมีการเก็บจากสมาชิกมาสมทบเพิ่ม เช่น เก็บศพละ 20 - 50 บาทต่อราย

นอกจากนั้นเป็นสวัสดิการที่กลุ่มต่างๆจัดเพิ่มขึ้นตามกำลังเงินทุนและความต้องการของกลุ่ม เช่น

> การศึกษา มีทั้งที่จัดเป็นทุนการศึกษาต่อปี ตั้งแต่ 500 - 3,000 บาท ซึ่งบางกลุ่มให้ทั่วไป บางกลุ่มจะให้เฉพาะเด็กเรียนดีแต่ยากจน สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน ซื้อคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่างๆ ให้โรงเรียน การให้ยืมเพื่อการศึกษาในช่วงเปิดเทอมโดยไม่มีดอกเบี้ย

> สวัสดิการผู้ด้อยโอกาส/คนยากลำบาก ส่วนใหญ่ใช้วิธีนำเงินกองทุนสวัสดิการที่มีอยู่มาจ่ายออมเพื่อสวัสดิการแก่ผู้ด้อยโอกาส (ผู้สูงอายุที่ยากจน คนพิการ) แล้วให้ผู้ด้อยโอกาสนั้นสามารถได้รับสวัสดิการเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ บางแห่งจัดเป็นเบี้ยยังชีพให้ผู้ยากลำบากสุด ๆ 2 - 3 ราย เดือนละ 200 - 300 บาท

> สวัสดิการสาธารณสุขประโยชน์ ที่มีการสนับสนุนกิจกรรมสาธารณสุขในพื้นที่ เช่น กิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน การซ่อมแซมอาคารสาธารณสุข การแข่งกีฬา ฯลฯ

> สวัสดิการด้านอื่น ๆ ได้แก่ กรณีเกิดภัยพิบัติ ไฟไหม้ น้ำท่วม การให้เป็นสิ่งของ ข้าวสาร น้ำดื่ม

การบริจาคให้พื้นที่ประสบภัย

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เกิดการพัฒนาและสมทบงบประมาณกองทุนสวัสดิการชุมชน 1,377 กองทุน ครอบคลุมสมาชิก 810,750 คน โดยมีผู้รับสวัสดิการรวม 12,227 คน ส่งผลให้ชุมชนมีการจัดสวัสดิการพื้นฐานให้กับสมาชิก ตั้งแต่ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ไปจนถึงสวัสดิการการศึกษา การประกอบอาชีพ การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และการเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ ในพื้นที่ ฯลฯ จากการจัดสวัสดิการของชุมชนช่วยให้สามารถดูแลคนในชุมชนได้ครบทุกช่วงวัย ตั้งแต่เกิดจนถึงเสียชีวิต ส่งผลให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของสิ่งของ เงินทุน หรือการสนับสนุนที่หลากหลายจากคนในท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังเป็นการฟื้นฟูคุณค่าและทุนทางสังคมที่มีอยู่เดิมในชุมชน สร้างหลักประกันความมั่นคงที่ยั่งยืนสำหรับคนในชุมชน เงินทุนหมุนเวียนที่ได้จากการออมของสมาชิกช่วยให้ทุกคนเข้าถึงสวัสดิการได้อย่างเท่าเทียมและยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำ รวมถึงแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับฐานรากได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สภาองค์กรชุมชน : เวทีกลางสร้างชุมชนท้องถิ่น จัดการตนเอง

หลังจากที่พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2551 โดยมีเจตนารมณ์สำคัญในการส่งเสริมให้ชุมชน ซึ่งเป็นสังคมรากฐานมีความเข้มแข็งสามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นตามความหลากหลายของวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ตาม พ.ร.บ. ฉบับนี้ ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้รักษาการตาม พ.ร.บ. และ พอช. มีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชน ปัจจุบันมีสภาองค์กรชุมชนที่จัดตั้งแล้ว จำนวน 7,785 ตำบล

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

จากการพัฒนาคุณภาพสภาองค์กรชุมชนส่งผลให้เกิดพื้นที่รูปธรรมการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่น 1,210 ตำบล โดยสภาองค์กรชุมชนเป็นกลไกกลางในการแก้ไขและพัฒนาคุณภาพชีวิตของ

คนในตำบล ใน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

(1) เกิดแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของภาคประชาชนที่สอดคล้องกับปัญหา/ความต้องการของชุมชนในพื้นที่

(2) ชุมชนท้องถิ่นได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน/ภาคีความร่วมมือ

(3) เกิดรูปธรรมการแก้ไขปัญหา/พัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาที่อยู่อาศัย “บ้านพอเพียง” การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การป้องกันและต่อต้านการทุจริต การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมสุขภาพชุมชน การจัดการที่ดินและที่อยู่อาศัย เป็นต้น ส่งผลให้ชุมชนเกิดการ พัฒนาและแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับปัญหา/ความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

โดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน อันเป็นประชาธิปไตยชุมชนจากฐานราก และเป็นภารกิจของสภาองค์กรชุมชนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ. 2551

สินเชื่อเพื่อการพัฒนา : เพิ่มโอกาสให้คนจนมีบ้าน

การให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้คนยากจนมีบ้านได้ เพราะกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างจึงไม่มีรายได้ที่แน่นอนและไม่สามารถเข้าถึงสถาบันการเงินของรัฐได้ จึงสนับสนุนให้ผู้มีรายได้น้อยที่ประสบปัญหาที่อยู่อาศัย มีการรวมกลุ่มและออมเงินผ่านกลุ่มออมทรัพย์ และสหกรณ์เคหะสถานโดยรัฐบาลอุดหนุนงบประมาณโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคและที่อยู่อาศัย

ในส่วนของการสร้างบ้าน ใช้สินเชื่อจาก พอช. ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี เป็นสินเชื่อระยะเวลา 20 ปี โดยในปี 2567 สมว.พม. มีนโยบายปรับลดอัตราดอกเบี้ยที่อยู่อาศัยให้กับผู้มีรายได้น้อย ซึ่งคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนได้มีมติปรับลดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อที่อยู่อาศัยจากร้อยละ 4 เหลือร้อยละ 3.5 หรือคิดเป็นสัดส่วนปรับลด

ร้อยละ 12.5 เพื่อแบ่งเบาภาระให้กับประชาชนผู้มีรายได้น้อย

นอกจากนี้ พอช. ยังมีการเสริมสร้างวินัยทางการเงิน โดยมีมาตรการสร้างแรงจูงใจในการคืนดอกเบี้ยให้กับองค์กรผู้ใช้สินเชื่อที่มีการชำระคืนตามระยะเวลาการปรับโครงสร้างหนี้ ให้กับองค์กรที่ไม่สามารถชำระได้ตามเวลาที่กำหนด

ที่ผ่านมาสถาบันได้สนับสนุนสินเชื่อเพื่อการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ และด้านอื่นๆ ตามปัญหาความต้องการและศักยภาพของชุมชนให้กับผู้มีรายได้น้อย **รวมทั้งสิ้น 11,811.77 ล้านบาท ผู้รับประโยชน์ 1,009 องค์กร 6,424 ชุมชน 419,614 ครอบครัว** โดยในปีงบประมาณ 2567 สนับสนุนเฉพาะสินเชื่อพัฒนาที่อยู่อาศัย **รวมทั้งสิ้น 467.09 ล้านบาท ผู้รับประโยชน์ 26 องค์กร 49 ชุมชน 11,459 ครอบครัว**

การพัฒนาที่อยู่อาศัย ผู้มีรายได้น้อย ในเมืองและชนบท

ผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและนโยบาย สมว.พม. ที่ผ่านมาส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบท **รวม 32,758 ครอบครัว** ดังนี้

1. การแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง เกิดการสนับสนุนให้ครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยมีที่อยู่อาศัย และสิทธิในที่ดินเป็นของตนเองเพิ่มขึ้น **จำนวน 3,900 ครอบครัว 179 ชุมชน** เป็นการสร้างโอกาส

ให้ชุมชนและผู้มีรายได้น้อยได้เข้าถึงสวัสดิการพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยระหว่างผู้เดือดร้อน ขบวนการองค์กรชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานในพื้นที่ ส่งผลให้ชุมชนเกิดการรวมกลุ่มในลักษณะกลุ่มออมทรัพย์หรือสหกรณ์เพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัย สู่การสร้างความมั่นคงในการอยู่อาศัย มีระบบสาธารณูปโภค สภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ของชุมชน และสามารถแก้ปัญหาชุมชนแออัด/ชุมชนบุกรุก

โดยผู้มีรายได้น้อยมีความมั่นคงในการอยู่อาศัย มีคุณภาพชีวิตและการอยู่อาศัยที่ดีขึ้น การปรับเปลี่ยนสถานะจากผู้นุกรุกที่ดินของรัฐหรือเอกชน ซึ่งถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายไปสู่การเป็นผู้อยู่อาศัยในชุมชนอย่างถูกต้องตามกฎหมายถือเป็นก้าวสำคัญในการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างยั่งยืนด้วยการเปลี่ยนสถานะดังกล่าวทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรได้รับ เช่น การมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง การเข้าถึงระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นน้ำประปา ไฟฟ้า ถนน หรือการบริการสาธารณสุขอื่น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้คุณภาพชีวิต (Well-Being) ของประชาชนดีขึ้นอย่างชัดเจนทั้งในแง่ของความปลอดภัยความมั่นคงทางชีวิต และความสุขในระยะยาว

2. บ้านพอเพียง เกิดการซ่อมแซม/ปรับปรุงที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยให้มีความมั่นคงและปลอดภัยเพิ่มขึ้น **จำนวน 26,348 ครัวเรือน ใน 1,882 ตำบล 77 จังหวัด** เกิดการซ่อมแซม/ปรับปรุง/สร้างที่อยู่อาศัย ให้กับครัวเรือนยากจนในพื้นที่ ส่งผลให้ครัวเรือนยากจนที่มีปัญหาความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยในชุมชนมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ และมีคุณภาพชีวิต ในการอยู่อาศัยที่ดีขึ้น อันเป็นการ “สร้างบ้านสร้างสุข สร้างความมั่นคงในชีวิต” พร้อมทั้งเกิดความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานท้องถิ่นภาครัฐ และภาคประชาสังคมในการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรร่วมดำเนินการ

3. การพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองเปรมประชากร เกิดการสนับสนุนครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยชุมชนริมคลองเปรมประชากรให้มีที่อยู่อาศัยและสิทธิในที่ดินเป็นของตนเองเพิ่มขึ้น **จำนวน 70 ครัวเรือน 2 ชุมชน** เป็นการสร้างโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยชุมชนริมคลองเปรมประชากรได้เข้าถึงสวัสดิการ พื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย ตามแผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานระบบคลองและการพัฒนาชุมชนริมคลองเปรมประชากร เกิดการจัดการร่วมกันของชุมชนในรูปแบบของกลุ่มออมทรัพย์และสหกรณ์ โดยผู้มีรายได้น้อยมีความมั่นคงในการอยู่อาศัยมีสภาพแวดล้อมและสุขภาวะที่ดี เกิดการปรับเปลี่ยนสถานะจากผู้นุกรุกและก่อสร้างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นผู้อยู่อาศัยอย่างถูกต้องกฎหมายและสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและโครงสร้างสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน เป็นการเปลี่ยนแปลงชุมชนเพื่อทุกคนและสามารถแก้ปัญหาชุมชนรुक้าคลองเปรมประชากร

4. การพัฒนาที่อยู่อาศัยชั่วคราว กรณีไฟฟ้าไหม้ ไฟรั่ว เกิดการสนับสนุนชุมชนที่ประสบภัยพิบัติ ไฟไหม้ไฟรั่วมีอยู่อาศัยชั่วคราวรองรับผู้ประสบภัย

จำนวน 1,109 ครัวเรือนใน 28 จังหวัด เป็นการสนับสนุนที่อยู่อาศัยชั่วคราวให้กับชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการไล่ที่/ไล่รื้อและภัยพิบัติ ส่งผลให้กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและเป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเร่งด่วน/เฉพาะหน้า ได้รับการดูแลมีที่อยู่อาศัยรองรับและได้รับโอกาสในการพัฒนา/แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันต่อทั้งที่

5. การแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง เกิดการสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยกลุ่มผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง **1,358 ครัวเรือน 23 ชุมชน** เป็นการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบครอบคลุมชุมชนที่ได้รับผลกระทบทั้งหมด โดยมีการสำรวจข้อมูลความเดือดร้อนและใช้ข้อมูลในการรับรองสิทธิผู้เข้าร่วมโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่มีความหลากหลาย ส่งผลให้ผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบรางเกิดการรวมกลุ่มในลักษณะกลุ่มออมทรัพย์หรือสหกรณ์เพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยเกิดการแก้ไขปัญหาและพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยมีโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน สาธารณูปการและสิ่งแวดล้อมที่ดี มีรูปแบบการอยู่อาศัยที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความสามารถในการใช้จ่ายของคนในชุมชน ส่งผลให้เกิดรูปธรรมการจัดการร่วมกันของพื้นที่ระหว่างชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ เกิดการต่อยอดการพัฒนาในพื้นที่ที่มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น “บ้านที่มากกว่าคำว่าบ้าน” โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มีระบบการช่วยเหลือทางสังคมร่วมกันดูแลสมาชิกและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในชุมชน 325 ตำบล/เมือง ก่อให้เกิดรูปธรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการและบริบทของพื้นที่ เช่น การพัฒนาเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ คนรุ่นใหม่ การสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยการผลิตอาหารเพื่อยังชีพ ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ในบริเวณบ้านหรือพื้นที่ส่วนกลางของชุมชน การพัฒนาความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน การตลาด การค้าขายออนไลน์ การจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะ ป่าชุมชน เป็นต้น ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนที่ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ในชุมชน

นายประสงค์
พันธุ์ลิมา

ผู้อำนวยการ
สำนักงาน
ธนาบุญเคราะห์

สำนักงาน
ธนาบุญเคราะห์

ความเป็นมา

โรงรับจำนำของรัฐ ได้จัดตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2498 ในสมัย ฯพณฯ จอมพล ป.พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยในปี พ.ศ. 2500 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สถานธนาณูเคราะห์” การดำเนินงานระยะแรก มีฐานะเป็นหน่วยงานราชการสังกัดแผนกธนาณูเคราะห์ กองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ต่อมาในปี พ.ศ. 2517 เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ โดยคณะที่ปรึกษาฝ่ายบริหารราชการแผ่นดิน จากกรมการปกครองของทางราชการเปลี่ยนสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัด กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ใช้ชื่อว่า “สำนักงานธนาณูเคราะห์” จากนั้นได้มีการโอนกิจการจำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2536 ได้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงาน และเงินงบประมาณของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ไปเป็นของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ตามประกาศ พระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของกระทรวงมหาดไทย ไปเป็นของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2536 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 110 ตอนที่ 99 ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2536 ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2545 ได้มีการโอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน พนักงาน ลูกจ้าง และอัตราค่าจ้างของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในส่วนของสำนักงานธนาณูเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ มาเป็น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามประกาศพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119 ตอนที่ 102 ก ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2545

ปัจจุบัน สำนักงานธนาณูเคราะห์มีสถานธนาณูเคราะห์ทั้งหมด 45 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 29 แห่ง ปริมณฑล 5 แห่ง คือ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และส่วนภูมิภาค 11 แห่ง คือ จังหวัดระยอง จังหวัดลำพูน จังหวัดอุดรธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดชลบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดราชบุรี และ จังหวัดลพบุรี

วิสัยทัศน์

เป็นโรงรับจำนำเพื่อสังคม บริการด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

ภารกิจ

สำนักงานธนาณูเคราะห์เป็นรัฐวิสาหกิจเกี่ยวกับธุรกิจโรงรับจำนำของรัฐที่มีความสำคัญในการให้บริการ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าทางการเงินให้แก่ประชาชนทั่วไป ประชาชนกลุ่มเปราะบาง ผู้มีรายได้น้อย ที่ประสบปัญหาขาดแคลนเงินเร่งด่วน ที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันหรือ นำไปลงทุนประกอบอาชีพ โดยนำทรัพย์สินมาจำนำเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำและ สอดคล้องกับหลักสำคัญในการตรึงระดับอัตราดอกเบี้ยรับจำนำ เพื่อมิให้โรงรับจำนำเอกชนเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จากประชาชนผู้ใช้บริการเกินอัตราที่พระราชบัญญัติโรงรับจำนำกำหนด สอดคล้องกับความมุ่งมั่นในการยกระดับการให้บริการด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อยกระดับในการเป็นโรงรับจำนำเพื่อสังคม Social Pawnshop ยกระดับให้ลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ สรค. มีอาชีพ มีรายได้ มีความมั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

อำนาจหน้าที่

สำนักงานธนาณูเคราะห์ มีอำนาจและหน้าที่ตามข้อบังคับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยการบริหารงานสำนักงานธนาณูเคราะห์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2545 มีอำนาจกระทำการ ดังต่อไปนี้

ข้อ 6 ให้สำนักงานมีฐานะเป็นองค์การประเภทที่ 2 วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเงินขององค์การ พ.ศ. 2495 ออกตามความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 และมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) ประกอบกิจการรับจำนำ ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม ซึ่งทรัพย์สินต่าง ๆ รวมทั้งการถือสิทธิ์ครอบครองที่ดินสิ่งปลูกสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ อันจำเป็นหรือยังประโยชน์แก่การจัดตั้งหรือการบริหารงานสำนักงานธนาณูเคราะห์

(2) การกู้ยืมเงินเพื่อกิจการของสำนักงานธนาณูเคราะห์ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

(3) ดำเนินการธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกันหรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น

ข้อ 7 เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามข้อ 6 ให้สำนักงานจัดตั้งสถานธนาณูเคราะห์ขึ้นตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

การให้บริการรับจํานํา

ดำเนินการช่วยเหลือประชาชน
ที่ประสบปัญหาความเดือนร้อน
ผ่านการให้บริการรับจํานํา
จํานวนมากกว่า 24,000,000 ล้านบาท

ข้อมูลรับจํานําทั้งสิ้น
สะสมตั้งแต่ 1 ต.ค. 2566 - 31 ส.ค.
2567

ลูกค้าทั้งหมด
196,654 คน
1,182,213 ตัว
เป็นจํานวนเงิน
22,130.22 ล้านบาท

ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
25,890 คน
162,282 ตัว
เป็นจํานวนเงิน
2,370.06 ล้านบาท

MSO logbook
1,253 คน
6,318 ตัว
เป็นจํานวนเงิน
106.86 ล้านบาท

การขยายสาขา

สำนักงานธรรมาภิบาล ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของการให้บริการรับจำหน่ายที่สามารถบรรเทาปัญหาความเดือดร้อน และเพื่อเพิ่มช่องทางในการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบาง ให้สามารถเข้าถึงบริการภาครัฐได้เพิ่มขึ้น โดยในปี 2567 ได้ดำเนินการขยายสาขาเพิ่มเติมอีก 2 แห่ง ประกอบด้วย

1. สร.46 (การเคหะร่มเกล้า) ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งโรงรับจำหน่ายแล้ว คาดว่า จะเปิดดำเนินการภายในเดือน ต.ค. 2567
2. สร.47 (บางขุนเทียน) อยู่ระหว่าง กรมการปกครองเข้าตรวจ เพื่อออกใบอนุญาตตาม พ.ร.บ. โรงรับจำหน่าย คาดว่าจะเปิดให้บริการภายในปี 2567

การส่งเสริมความรู้ ทางการเงินให้แก่ชุมชน

โครงการแผนสร้างความสัมพันธ์และ พัฒนาชุมชน กิจกรรมพัฒนาชุมชน เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน และยกระดับผลิตภัณฑ์ และการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ของชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2567 และได้มอบทุน

สนับสนุนประกอบอาชีพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งในกิจกรรมได้มีการถ่ายทอดความรู้ ด้านการวางแผนทางการเงิน (บัญชีครัวเรือน) และการออม โดยให้ความรู้คู่โรงรับจำหน่ายของ สรค.

รวมผู้ได้รับความรู้ด้านการวางแผน ทางการเงินและการออม จำนวนกว่า 1,400 คน

โครงการแผนสร้างความสัมพันธ์ และพัฒนาชุมชน

กิจกรรมพัฒนาชุมชนเพื่อสร้าง
ความมั่นคงทางการเงิน และยกระดับ
ผลิตภัณท์ และการสร้างมูลค่าเพิ่ม
ผลิตภัณท์ของชุมชน ประจำปี
งบประมาณ 2567 และได้มอบทุน

สนับสนุนประกอบอาชีพของกลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชน ซึ่งในกิจกรรมได้มีการถ่ายทอด
ความรู้ ด้านการวางแผนทางการเงิน
(บัญชีครัวเรือน) และการออม โดยให้
ความรู้คู่โรงรับจำนำของ สรค.

ชุมชนหนองแฟกเสื่อม
เกษตรผสมผสาน
จังหวัดลพบุรี

ในวันพฤหัสบดีที่
15 สิงหาคม 2567
ให้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน
ผู้ปลูกพืชสมุนไพร
ตำบลนิคมกระเสียว
และสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
โลกยิ้ม จังหวัดสุพรรณบุรี
ณ นิคมสร้างตนเองกระเสียว
จังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักงานธนาคาร

ในวันพุธที่
21 สิงหาคม 2567
ให้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน
ตำบลคลองจิก
ณ วิสาหกิจชุมชน
ตำบลคลองจิก
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันจันทร์ที่
26 สิงหาคม 2567
ณ วิสาหกิจชุมชน
กลุ่มทอผ้าบ้านท่าหน้า
จังหวัดชลบุรี

ไม่มีอะไร
ที่พวกเราชาว พม.
ทำไม่ได้ครับ
ถ้าหากพวกเรา พม.
รวมกันเป็นหนึ่ง
เมื่อไหร่แล้ว
ไม่ว่าปัญหา
จะหนักขนาดไหน
เราแก้ได้เสมอ
ถ้าหากว่า
พวกเราทำงาน
ด้วยกัน

...

Together
Possible

นายวราวุธ ศิลปอาชา

รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวง
การพัฒนาสังคม
และความมั่นคง
ของมนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์

AND

MORE

TO

COME

• • • •

